

וּיבֹאוּ לְשֹׂאֵל מֶה שְׁלֵא צְרִיף
לָהֶם. וְזֶה שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת יט) פֶּן
יִהְיוּ אֵל ה' לְרֵאוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ
רַב. הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפָּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.
כִּף אֲנִי גֹזֵר, אֵלֹהֵי הַחֲבָרִים (חֲבַר)
שְׁמֵלֵמָדִים הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הוּא
נוֹפֵל וְנִמְצָא בְּאוֹתוֹ חֲטָא יוֹתֵר
מֵהֶם, שְׁכָתוּב וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב.
הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפָּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרַב אֲצִלוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵו. אָמַר
לוֹ, אָבֵא, מָה אֲנִי שָׁם? אָמַר לוֹ,
(אֲשֶׁרֵי חִלְקֵהּ בְּנֵי, וְזֵמַן רַב יִהְיֶה שְׁלֵא תִקְבֵר
אֲצִלֵי, אָבֵל) בְּנֵי, שְׁלֵא תִזְכֹּר כְּאֵן.
אָבֵל בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, מְקוֹם שְׁלֵף
וְשֵׁלֵי מְבָרְרִים. וְכֵאִים אֲנַחְנוּ עִם
אֵלֹהֵי הַצְּדִיקִים שְׁמִזְמָנִים לְשִׁבְחָ
לְאֲדוֹן הָעוֹלָם, שְׁאֵלוֹ הַמְּלָאכִים
שְׁשֵׁשׁ שְׁמִשִּׁים לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(תְּהִלִּים קמ) אֵף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ.

לְמִשְׁאֵל מֶה דְּלָא צְרִיף לוֹן. וְהֵינּוּ דְכָתִיב,
(שְׁמוֹת יט) פֶּן יִהְיוּ אֵל ה' לְרֵאוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב,
הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפָּס בְּאוֹתוֹ עוֹן. הַכִּי גֹזֵרְנָא, הוּא
חֲבָרִיָּא (כ"א חֲבַר) דְּאוּרֵי שְׁמָא קְדִישָׁא, הוּא
נִפְל וְאִיתָא בְּהֵוָה חוּבָא, יִתִּיר מִנֵּיהּ,
דְכָתִיב וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב, הָרַב נוֹפֵל וְנִתְפָּס
בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרַיב לְגַבִּיהַ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ, אָמַר לִיהַ,
אָבֵא, מָה אֲנָא הָתָם. אָמַר לִיהַ (כ"א וְכֵאֵה
חִלְקֵהּ בְּרִי, וְזֵמַן סַגֵּי וְהָא דְלָא תִתְקַבֵּר נְבֵאֵי, אָבֵל) בְּרִי דְלָא תִדְפֵּר
הַכָּא אָבֵל בְּהֵוָה עֲלֵמָא, דּוּכְתָא דִידֵי וְדִידֵךָ
בְּרִירְנָא. וְכֵאִין אֲנִן עִם אֵינוֹן צְדִיקָא, דְּזִמְיִנִין
לְשִׁבְחָ לְמֵאֵרֵי עֲלֵמָא, דְּאֵינוֹן מְלָאכִין
דְּמִשְׁתַּמְשִׁין דְּקַמִּיהַ, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תְּהִלִּים
קמ) אֵף צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
פְּנֵיךָ. (עַד כֵּאֵן מִהַחֲשֵׁמֹת).

האדרא זוטא קרישא

הָאֲנָא בְּהֵוָה יוֹמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעָא לְאַסְתְּלָקָא מִן עֲלֵמָא וְהוּא מְסִדֵּר
מְלוֹי. אֲתַפְנָשׁוּ חֲבָרִיא לְבֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהוּוּ קָמִי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ
וְרַבִּי אָבֵא וְשְׂאָר חֲבָרִיא. וְהוּוּ מְלֵא בֵיתָא.

זְקוּף עֵינוֹי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֵמָא דְאַתְמְלֵי בֵיתָא. בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר.
בְּזִמְנָא אַחְרָא כַד הוּינָא בְבֵי מְרַעֵי, הָוָה רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יָאִיר קָמֵאֵי.
וְעַד דְּבְרִירְנָא דּוּכְתָאֵי אֹרִיכוּ לִי עַד הַשְּׁתָא. וְכַד תִּבְנָא אֶסְחַר אֲשָׁא
מְקָמֵאֵי וּמַעֲלָמִין לָא אֲתַפְסֵק. וְלָא הָוָה עָאל בַּר נֶשׁ אֶלָּא בְרִשׁוּתָא.
וְהַשְּׁתָא חֲמִינָא דְאַתְפְּסֵק וְהָא אֲתַמְלֵי בֵיתָא. עַד דִּהוּוּ יִתְבִּי. פְּתַח עֵינוֹי
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֵמָא מַה דְחֵמָא וְאַסְחַר אֲשָׁא בְבֵיתָא. נְפָקוּ כְלָהוּ וְאַשְׁתְּאַרוּ
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ וְרַבִּי אָבֵא. וְשְׂאָר חֲבָרִיא יִתְבוּ אַבְרָאֵי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ, פּוּק חֲזִי אֵי הָכָא רַבִּי יִצְחָק דְּאֲנָא
מְעַרְבָנָא לִיהַ. אֵימָא לִיהַ דִּיִסְדֵּר מְלוֹי וְיִתִּיב לְגַבִּיאֵי זְפָאָה חוּלְקִיהַ.
קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתִּיב וְחִיִּיף וְחִדִּי. אָמַר אֵן אֲנוֹן חֲבָרִיא. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר
וְאָעִיל לוֹן יִתְבוּ קַמִּיהַ. זְקוּף יְדוּי רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמַצְלֵי צְלוּתָא וְהוּוּ חֲדֵי
וְאָמַר. אֲנוֹן חֲבָרִיא דְאַשְׁתְּכַחוּ בְבֵי אַדְרָא יְזַדְמָנוֹן הָכָא. נְפָקוּ כְלָהוּ

וְאֶשְׁתָּאֲרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲמִיא.
אֲדַהְכִי עָאֵל רַבִּי יִצְחָק. אָמַר לִיהַ רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּמָה יְאוּת חוּלְקָךְ פְּמָה
חִידוֹ בְּעֵי לְאֶתוּסְפָא לָךְ בְּהַאי יוֹמָא. יְתִיב רַבִּי אָבָא בְּתַר כְּתַפּוּי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר קַמִּיהַ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָא שְׁתָּא שְׁעָתָא דְרַעוּתָא הוּא. וְאָנָא בְּעֵינָא לְמֵיֶעֱל
בְּלָא כְּסוּפָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְהָא מְלִין קְדִישִׁין דְלָא גְלִיָּאן עַד
הַשְׁתָּא, בְּעֵינָא לְגַלְאָה קַמִּי שְׁכִינְתָּא, דְלָא יִימְרוּן דְהָא בְּגַרְיַעוּתָא
אֶסְתְּלַקְנָא מְעֵלְמָא. וְעַד פְּעֵן טְמִירָן הוּוּ בְּלַבְּאִי, לְמֵיֶעֱל בְּהוּ לְעֵלְמָא
דְאַתִּי. וְכַף אֶסְדִּירְנָא לְכוּ, רַבִּי אָבָא יְכַתּוּב, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי יְלַעִי, וְשָׂאֵר
חֲבַרְיָא יִרְחֲשׁוּן בְּלַבִּיָּהוּ. קָם רַבִּי אָבָא מִבְּתַר כְּתַפּוּי. וְיְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיהַ קַמִּיהַ, אָמַר לִיהַ קוּם בְּרִי, דְהָא אַחֲרָא יְתִיב בְּהַהוּא אַתְרַ, קָם רַבִּי
אֶלְעָזָר.

אֲתַעֲטָרָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְיְתִיב. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קטו) לֹא הִמַּתִּים יְהִלְלוּ יְהַ
וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוּמָה. לֹא הִמַּתִּים יְהִלְלוּ יְהַ, הַכִּי הוּא וְדָאִי, אֵינּוּן
דְאַקְרוּן מִתִּים, דְהָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא חֵי אַקְרִי, וְהוּא שְׂאֲרֵי בֵין אֵינּוּן
דְאַקְרוּן חַיִּים, וְלֹא עִם אֵינּוּן דְאַקְרוּן מִתִּים. וְסוּפִיָּה דְקָרָא כְּתִיב, וְלֹא כָּל
יּוֹרְדֵי דוּמָה, וְכָל אֵינּוּן דְנַחֲתִין לְדוּמָה, בְּגִיָּהֶם יִשְׁתַּאֲרוּן. שְׂאֲנֵי אֵינּוּן
דְאַקְרוּן חַיִּים, דְהָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּהוּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּמָה שְׁנֵיאָ שְׁעָתָא (דף רפ"ח ע"א) דָּא מְאָדְרָא. דְבִאֲדָרָא
אֲזַדְמֵן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְרַתִּיכּוּי. וְהַשְׁתָּא, הָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
הַכָּא, וְאַתִּי עִם אֵינּוּן צְדִיקֵיָּא דְבְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, מַה דְלָא אַעֲרַעוּ בְּאֲדָרָא.
וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּהוּן דְצְדִיקֵיָּא יְתִיר מִיקְרָא דִילִיָּה, פְּמָה
דְכְּתִיב בִּירְבָּעַם, דְהוּוּ מְקִטֵּר וּמְפַלַּח לְעַבּוּדָה זָרָה, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
אוּרִיךְ לִיָּה. וְכִיּוֹן דְאוּשִׁיט יְדִיָּה לְקַבְּלֵי דְעֵדוּ נְבִיאָה, אַתְּיִיבֵשׁ יְדִיָּה,
דְכְּתִיב, (מלכים א' יג) וְתִיבֵשׁ יָדוֹ וְגו'. וְעַל דְפַלַּח לְעַבּוּדָה זָרָה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא
עַל דְאוּשִׁיט יְדִיָּה לְעֵדוּ נְבִיאָה. וְהַשְׁתָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרָא
דִילָן, וְכִלְהוּ אַתְּאֵן עַמִּיָּה.

אָמַר, הָא רַב הַמְּנוּנָא סְבָא הַכָּא, וְסַחֲרִיָּה שְׁבַעִין צְדִיקֵי גְלִיפֵן בְּעִיטְרִין,
מְנַהֲרִין כָּל חַד וְחַד מְזִיחֲרָא דְזִיּוּא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל
סְתִימִין. וְהוּא אַתִּי לְמִשְׁמַע בְּחַדְוּתָא, אֵלִין מְלִין דְאַנָּא אִימָא. עַד דְהוּוּ
יְתִיב, אָמַר, הָא רַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יְאִיר הַכָּא, אַתְּקִינּוּ דְיֹכְתִיָּה, אֲזַדְעֲזַעוּ
חֲבַרְיָא דְהוּוּ תַמָּן, וְקָמוּ וְיָתְבוּ בְּשִׁיפּוּלֵי בֵיתָא. וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא,
אֶשְׁתָּאֲרוּ קַמִּיָּה (ב"א עמ"ה) דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֲדָרָא

אשְׁתַּכְחַנָּא דְכָל חֲבֵרְיָא הוּוּ אַמְרִי, וְאַנָּא עִמָּהוּן. הַשְּׁתָּא אִימָא אָנָּא
בְּלַחֲוֹדָאִי, וְכִלְהוּ צִייתִין לְמַלּוּלִי, עֲלָאִין וְתַתָּאִין. זַפְּאָה חוּלְקִי יוּמָא דִּין.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר השירים ז) אָנִי לְדוּדִי וְעֲלִי תְּשׁוּקָתוֹ. כָּל יוּמִין
דְּאַתְקֻטְרָנָא בְּהַאי עֲלָמָא, בְּחַד קֻטִירָא אַתְקֻטְרָנָא בִּיהַ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא, וּבְגִין כְּףַּהַּ הַשְּׁתָּא וְעֲלִי תְּשׁוּקָתוֹ. דְּהוּא וְכָל סִיעֲתָא קְדִישָׁא
דִּילֵיהַ, אָתוּ לְמַשְׁמַע בְּחֻדוּהַ, מְלִין סְתִימִין, וְשְׁבַחָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא,
סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, פְּרִישׁ וְאַתְפְּרֵשׁ מִפְּלָא, וְלֹא פְּרִישׁ, דְּהַא כִּלְא בִּיהַ
מִתְדַבְּקִין, וְהוּא מִתְדַבֵּק בְּכִלְא הוּא כִּלְא.

עִתִּיקָא דְּכָל עִתִּיקִין, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, אַתְתְּקִין וְלֹא אַתְתְּקִין. אַתְתְּקִין,
בְּגִין לְקִימָא כִּלְא. וְלֹא אַתְתְּקִין, בְּגִין דְּלֹא שְׁכִיחַ.

כִּד אַתְתְּקִין, אִפִּיק תְּשַׁעַה נְהוּרִין, דְּלַחֲטִין מְנִיָּה, מִתְקוּנוּי. וְאִינוּן נְהוּרִין
מְנִיָּה, מִתְנַהֲרִין וּמִתְלַחֲטִין, וְאִזְלִין וּמִתְפַּשְׁטִין לְכָל עֵיבַר. כְּבוּצִינָא
דְּאַתְפַּשְׁטִין מְנִיָּה נְהוּרִין לְכָל עֵיבַר. וְאִינוּן נְהוּרִין דְּמִתְפַּשְׁטִין, כִּד
יְקַרְבוּן לְמַנְדַּע לוּן, לֹא שְׁכִיחַ אֱלָא בּוּצִינָא בְּלַחֲוֹדִי. כְּףַּהַּ הוּא עִתִּיקָא
קְדִישָׁא, (הוּא) בּוּצִינָא עֲלָאָה, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וְלֹא שְׁכִיחַ כִּד אִינוּן
נְהוּרִין דְּמִתְפַּשְׁטִין, דְּמִתְגַּלְיִין, וּטְמִירִין. וְאִינוּן אַקְרוּן שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין
כְּףַּהַּ כִּלְא חַד.

וְמַה דְּאַמְרִי חֲבֵרְנָא בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי, דְּאִינוּן דְּרַגִּין דְּאַתְבְּרִיאוּ, וְעִתִּיקָא
קְדִישָׁא אַתְגְּלִי בְּהוּ, בְּכָל חַד וְחַד. מְשׁוּם דְּאִינוּן תְּקוּנִין דְּעִתִּיקָא
קְדִישָׁא. לֹא הַשְּׁתָּא עִידָנָא לְהַנִּי מְלִין דְּהַא אָמִינָא לוּן בְּאַדְרָא קְדִישָׁא.
וְחִמִּינָא מַה דְּלֹא יְדַעְנָא הַכִּי, וְעַד הַשְּׁתָּא אַסְתִּים בְּלַבְּאֵי מְלָה. וְהַשְּׁתָּא
אָנָּא בְּלַחֲוֹדָאִי אַסְהִידָנָא קָמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא, וְכָל הַנִּי זַפְּאֵי קְשׁוּט דְּאָתוּ
לְמַשְׁמַע מְלִין אֲלִין.

גוּלְגַלְתָּא דְּרִישָׁא חַוּוּרָא, לֹא בִּיהַ שִׁירוּתָא וְסִינְמָא. קוּלְטְרָא דְּקֻטְפוּי,
אַתְפַּשְׁט וְאַתְנַהֲרִי, וּמְנִיָּה יְרַתוּן צְדִיקֵיָא אַרְבַּע מְאָה עֲלָמִין
דְּכִסּוּפִין לְעֲלָמָא דְּאָתִי. מַהֲאֵי קוּלְטְרָא דְּקֻטְפָּא, דְּהִיא גוּלְגַלְתָּא חַוּוּרָא,
נְטִיף טְלָא כָּל יוּמָא, לְהַהוּא זְעִיר אַנְפִּין, לְאַתֵּר דְּאַתְקֻרִי שְׁמִים, וּבִיהַ
זְמִינִין מִיתִיָּא לְאַחֲרֵיָא לְזַמְנָא דְּאָתִי. דְּכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית כו) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים
מִטַּל הַשָּׁמַיִם. וְאַתְמַלִּיא רִישִׁיָּה, וּמַהֲהוּא זְעִיר אַפִּין, נְטִיף לְחַקֵּל
תְּפוּחִין. וְכָל חַקֵּל תְּפוּחִין, נְהִירִין מַהֲהוּא טְלָא.

הַאי עִתִּיקָא קְדִישָׁא טְמִיר וּגְנִיז. וְחַכְמַתָּא עֲלָאָה סְתִימָאָה, בְּהַהוּא
גוּלְגַלְתָּא מְשַׁתְּכַח, וְדָאִי בְּהַאי עִתִּיקָא, לֹא אַתְגַּלְיָא אֱלָא רִישָׁא
בְּלַחֲוֹדִי, בְּגִין דְּאִיהוּ רִישָׁא לְכָל רִישָׁא. חַכְמַתָּא עֲלָאָה, דְּאִיהִי רִישָׁא,

בִּיה סְתִימָה, וְאֶקְרִי מוֹחָא עֲלָאָה. מוֹחָא סְתִימָא. מוֹחָא דְשְׂכִיךְ וְשְׂקִיט.
וְלִית דְּיַדַּע לִיה, בַּר אִיהוּ.

תַּלְתָּ רִישֵׁין אַתְּגַלְפֹן, דָּא, לְגוּ מִן דָּא. וְדָא, לְעִילָא מִן דָּא. רִישָׁא חָדָא,
חֲכַמְתָּא סְתִימָאָה, דְּאַתְכַּפְּסִיָּא, וְלֹאוּ מִתְּפַתְחָא. וְחֲכַמְתָּא דָּא
סְתִימָאָה, רִישָׁא לְכָל רִישִׁיה, דְּשָׂאֵר חֲכָמוֹת. רִישָׁא עֲלָאָה, עֲתִיקָא
קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. רִישָׁא דְכָל רִישָׁא, (דף רפ"ח ע"ב) רִישָׁא דְלֹאוּ
רִישָׁא. וְלֹא יַדַּע, וְלֹא אֲתִידַע, מַה דְּהוּי בְּרִישָׁא דָּא, דְּלֹא אֲתִדְבַק
בְּחֲכַמְתָּא, וְלֹא בְּסוֹכְלָתְנוּ. וְעַל הַאי אֶקְרִי, (במדבר כד) בְּרַח לָךְ אֶל מְקוֹמְךָ.
(יחזקאל א)

וּבְגִין כְּךָ עֲתִיקָא קְדִישָׁא אֶקְרִי אִין. דְּבִיה תַּלְיָא אִין. וְכָל אִינוּן שְׁעָרִי,
וְכָל אִינוּן נִימִין, מִמוֹחָא סְתִימָאָה נְפָקִין. (פליו) וְכִלְהוּ שְׁעִיעִין, (ס"א
תבין) בְּשִׁקוּלָא. וְלֹא אֲתַחְזִי קַדְלָא.

בְּלָא הוּא, בְּגִין דְּהַאי עֲתִיקָא קְדִישָׁא בְּחַד הוּי. כְּלָא בְּחִידוּ, וְלֹא שְׁנָא
מִרְחָמִי לְעֵלְמִין. בְּתַלְתָּ עֶשְׂרִי מְכִילָן דְּרַחֲמִין אֲשַׁתְּכַח. בְּגִין דְּהַאי
חֲכַמְתָּא סְתִימָאָה דְּבִיה, מִתְּפַרְשׁ תַּלְתָּ זְמַנִּין לְאַרְבַּע אַרְבַּע. וְהוּא עֲתִיקָא,
כְּלִיל לֹון, וְשְׁלִיט עַל כְּלָא.

חַד אַרְחָא דְנָהִיר בְּפִלְגוּתָא דְשְׁעָרִי דְנַפְקִי מִמוֹחָא, הוּא אַרְחָא דְנָהִירִין
בִּיה צְדִיקָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, דְּכַתִּיב (משלי ד) וְאַרְח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹוגַהּ
וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יְי'. וְמַהֲאִי אַרְחָא מִתְנַהֲרִין כָּל
שָׂאֵר אַרְחִין, דְּתַלְיִין בְּזַעִיר אַנְפִּין.

הַאי עֲתִיקָא סְבָא דְסָבִין, כְּתָרָא עֲלָאָה, לְעִילָא. דְּמִתְעַטְרִין בִּיה כָּל
עַטְרִין, וְכַתְרִין, מִתְנַהֲרִין כָּל בּוֹצִינִין מְנִיה וּמִתְלַהֲטִין (ומתנהרין). וְהוּא,
הוּא בּוֹצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְלֹא אֲתִידַע. (וכָּל שָׂאֵר בּוֹצִינִין מְנִיה מִתְלַהֲטִין וּמִתְנַהֲרִין).

הַאי עֲתִיקָא אֲשַׁתְּכַח בְּתַלְתָּ רִישֵׁין, וְכִלְיָן בְּחַד רִישָׁא. וְהוּא (כ"א והוא)
רִישָׁא עֲלָאָה, לְעִילָא לְעִילָא. וּבְגִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַרְשִׁים
בְּתַלְתָּ, אוֹף הָכִי כָּל שָׂאֵר בּוֹצִינִין דְּנָהִירִין מְנִיה, כְּלִילָן בְּתַלְתָּ. עוֹד,
עֲתִיקָא אֲתַרְשִׁים בְּתַרְיִן. כְּלָלָא דְּעֲתִיקָא בְּתַרְיִן. הוּא כְּתָרָא עֲלָאָה דְכָל
עֲלָאִין, רִישָׁא דְכָל רִישִׁי. וְהוּא דְּהוּי לְעִילָא מִן דָּא, דְּלֹא אֲתִידַע. כְּךָ
כָּל שָׂאֵר בּוֹצִינִין, סְתִימִין בְּתַרְיִן. עוֹד עֲתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַרְשִׁים וְאַסְתִּים
בְּחַד, וְהוּא חַד, וְכָלָא הוּא חַד. כְּךָ כָּל שָׂאֵר בּוֹצִינִין, מִתְקַדְשִׁין,
מִתְקַשְׂרִין, וּמִתְהַדְרִין בְּחַד, וְאִינוּן חַד.

מִצְחָא דְאַתְגְּלִי בְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, רְצוֹן אֶקְרִי, דְּהַאי רִישָׁא עֲלָאָה דָּא סְתִימָה
לְעִילָא, דְּלֹא אֲתִידַע פְּשִׁיט חַד טוֹרְנָא בְּסִימָא, יָאָה, דְּאַתְכַּלִּיל

בְּמִצְחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ (נ"א דְּהוּא) רַעוּא דְּכָל רַעוּין, אֲתַתְּקֵן בְּמִצְחָא,
וְאֲתַגְּלִיָּא בְּבוּסִיטָא (ס"א אֲתַגְּלִיָּת בְּפִסְטִיא), הָאִי מִצְחָא אֲקָרִי רַעוּן.

וְכַד רַעוּן דָּא אֲתַגְּלִיָּא, רַעוּא דְּרַעוּין אֲשֶׁתְּכַח בְּכִלְהוּ עַלְמִין, וְכָל צְלוּתִין
דְּלַתְתָּא מִתְּקַבְּלִין, וּמִתְּנַהֲרִין אֲנָפוּי דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְכֹלָא בְּרַחְמֵי
אֲשֶׁתְּכַח, וְכָל דִּינִין אֲתַטְּמְרֵן וְאֲתַכְּפִיין.

בְּשַׁבְּתָא בְּשַׁעֲתָא דְּצְלוּתָא דְּמִנְחָה, דְּהוּא עֵידֵן דְּכָל דִּינִין מִתְּעָרִין,
אֲתַגְּלִיָּא הָאִי מִצְחָא, וְאֲתַכְּפִיין פֶּל דִּינִין, וְאֲשֶׁתְּכַחוּ רַחְמִין
בְּכִלְהוּ עַלְמִין. וּבְגִין כֶּךָ אֲשֶׁתְּכַח שַׁבַּת פְּלָא דִּינָא, לָא לְעִילָא וְלָא לַתְּתָא.
וְאֲפִילוּ אֲשָׁא דְּגִיְהֵנָם אֲשֶׁתְּקַע (ס"א אֲשֶׁתְּקַד) בְּאַתְרֵיהּ, וְנִיחִין חֵיבֵיא. וְעַל דָּא
אֲתוּסָף נִשְׁמַתָּא דְּחָדוּ בְּשַׁבְּתָא.

וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי בְּתֵלַת סְעוּדַתִּי דְּשַׁבְּתָא, דְּהָא כָּל מְהִימְנוּתָא, וְכָל
פְּלָלָא דְּמְהִימְנוּתָא, בִּיָּה אֲשֶׁתְּכַח, וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְסַדְרָא פְּתוּרָא,
וְלִמִּיכַל תֵּלַת סְעוּדַתִּי דְּמְהִימְנוּתָא, וְלִמַּחְדֵי בְּהוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסַהֲדָנָא עָלֵי לְכָל אֲלִין דְּהָכָא, דְּהָא מִן יוֹמָאֵי לָא
בְּטִילְנָא אֲלִין תֵּלַת סְעוּדַתִּי, וּבְגִינֵיהוּן לָא אֲצַטְרִיכְנָא לְתַעֲנִיתָא
בְּשַׁבְּתָא. וְאֲפִילוּ בְּיוֹמֵי אַחְרֵינִי לָא אֲצַטְרִיכְנָא, כֹּל שְׁכָן בְּשַׁבְּתָא. דְּמֵאֵן
דְּזָכִי בְּהוּ, זָכִי לְמְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. חַד, סְעוּדַתָּא דְּמִטְרוּנִיתָא. וְחַד,
סְעוּדַתָּא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא. וְחַד, סְעוּדַתָּא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל
סְתִימִין. וּבְהָהוּא עֲלָמָא יִזְכֵּי בְּהוּ לְאֲלִין. הָאִי רַעוּן פֶּד אֲתַגְּלִיָּא, כֹּל דִּינִין
אֲתַכְּפִיין מְשׁוּלְשְׁלִיהוּן.

תְּקוּנָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא אֲתַתְּקֵן בְּתְקוּנָא חַד, פְּלָלָא דְּכָל תְּקוּנִין. וְהִיא
חֲכֻמָּה עֲלָאָה, סְתִימָאָה. פְּלָלָא דְּכָל שְׁאָר, וְהִיא אֲקָרִי עֲדָן עֲלָאָה
סְתִימָא. וְהוּא מוּחָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא. וְהִיא מוּחָא אֲתַפְּשֵׁט לְכָל עֵיבַר,
מִנֵּיהּ אֲתַפְּשֵׁט עֲדָן אַחְרָא. וּמְהֵאֵי עֲדָן אֲתַגְּלַף.

וְהָהוּא (דף רפ"ט ע"ב) רִישָׁא סְתִימָא דְּבְרִישָׁא דְּעִתִּיקָא דְּלָא אֲתִידַע, פֶּד פְּשִׁיט
חַד טוּרְנָא (ס"א טוּרְנָא), דְּהוּהּ מִתְּתַקֵּן לְאַתְנַהֲרָא, בְּטַשׁ בְּהֵאִי מוּחָא (נ"א
מִצְחָא), וְאֲתַגְּלַף, וְאַתְנַהֵיר בְּכֻמָּה נְהִירִין, וְאַפִּיק וְאַרְשִׁים כְּבוּסִיטָא דָּא,
בְּהֵאִי מִצְחָא. וְאַתְרִישִׁים בִּיָּה חַד נְהוּרָא, דְּאַקְרִי רַעוּן. וְהֵאִי רַעוּן אֲתַפְּשֵׁט
לְתַתָּא בְּדִיקְנָא, עַד הָהוּא אֲתַר דְּמִתְּשַׁבָּא בְּדִיקְנָא, וְאַקְרִי חֲסַד עֲלָאָה.
וְדָא אִיהוּ נוּצָר חֲסַד. וּבְהֵאִי רַעוּן פֶּד אֲתַגְּלִיָּא, מִסְתַּפְּלִין מְאִרֵי דְּדִינָא
וּמִתַּכְּפִיין.

עֵינֵי דְּרִישָׁא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, תְּרִין בְּחַד שְׁקִילֵן. דְּאַשְׁגָּחִין תְּדִירָא, וְלָא
נְאִים. דְּכְתִיב, (תהלים קכא) לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל

קדישא, בגין פך לא אית ליה גבינין על עינא, ולא כסותא. והוא מוחא אתגליף ונהיר בתלת תוורין דעילא (נ"א דעינא), בתוורא חדא מסתחיין עינין דזעיר אנפין, דכתיב, (שיר השירים ה) רוחצות בחלב. דהוא (נ"א כהוא) תוורא קדמאה. ושאר תוורין אסתחיין ונהרין לשאר בוצינין.

מוחא אקרי נביעא דברכתא, נביעא דכל ברכאן מניה אשתפחו. ובגין דהאי מוחא להיט בתלת תוורין דעינא, בעינא תלא ביה ברכתא, דכתיב, (משלי כב) טוב עין הוא יבורך, דהא במוחא תליין תוורו דעינא. האי עינא כד אשגח בזעיר אנפין, (עלמין) (ס"א אתנתרן אנפין בלחו בחדו) אנהרן בלהו בחדו. עינא דא, הוא כלא ימינא, לית ביה שמאלא. עיינין דתתא, ימינא ושמאלא, תרי, בתרי גוונין.

בצניעותא דספרא אולפינא, דהא י' עלאה, י' תתאה. ה' עלאה, ה' תתאה. ו' עלאה, ו' תתאה. כל אלין עלאין, בעתיקא תליין. תתאין, בזעיר אנפין אינון. לאו תליין, אלא אינון ממש. ובעתיקא קדישא תליין. דהא שמא דעתיקא אתפסטיא מפלא, ולא אשתכח. אבל אלין אתוון דתליין בעתיקא. בגין דיתקיימון אינון דלתתא. דאי לאו הכי לא יתקיימון.

ובגין פך, שמא קדישא סתים וגלייא. ההוא דסתים לקבליה דעתיקא קדישא, סתימא דכלא. וההוא (אתגלייא בניניה דתלייא) (ס"א דאתגלי בניניה דהוא דאתגלייא דתלייא) בזעיר אפין. ובגין פך, כל ברכאן בעיין סתים וגלייא. אלין אתוון סתימן דתליין (בעתיקא קדישא. תליין אפאי תליין י' לקיימא י' דלתתא) (ס"א ודאי בגולגולתא כמזקא בעיין תלא י' (ס"א אפאי) אפאי תלא לקיימא לי' דלתתא).

חוטמא, בהאי חוטמא, בנוקבא דפרדשקא, דביה נשיב רוחא דחיי לזעיר אפין. ובהאי חוטמא, בנוקבא דפרדשקא, תלייא ה', לקיימא ה' אחרא דלתתא. ודא רוחא נפיק ממוחא סתימאה, ואקרי רוחא דחיי. ובהאי רוחא, זמינין למנדע חכמתא, בזמנא דמלכא משיחא. דכתיב, (ישעיה יא) ונחה עליו רוח יי' רוח חכמה ובינה וגו'. האי חוטמא, חייך מפל סטרין, חדו שלימא. נחת רוח. אסוותא. בחוטמא דזעיר אנפין (במח דאוקיימא) כתיב, (שמואל ב כב) עלה עשן באפו וגו'. והכא כתיב (ישעיה מח) ותהלתי אחרטם לך.

ובספרא דאגדתא, דבי רב ייבא סבא, אוקים, ה' בפומא, והכא לא מתקיימא הכי, ולא אצטרפא (ס"א אצטרפא), אף על גב דבחד סלקא, אלא בה' דינא תליא, ודינא בחוטמא תליא, דכתיב עלה עשן

בַּאֲפּוֹ. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב וְאִשׁ מִפִּי תֹאכֵל. עֲקָרָא דְרוּגְזָא בְּחוּטְמָא תְּלִיא.

בְּרַ תקוּנִין דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, בְּמוֹחָא שְׁקִיט וְסִתִּים מִתְּתַקְנָן. וְכָל תְּקוּנִין דְּזַעִיר אֲנָפִין, בְּחֻכְמָה תִּתָּא מִתְּתַקְנָן. דְּכְתִיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, וְהוּ' כָּלֶלָא דְּכָלֶלָא וְדָאִי. מַה בֵּין ה' לַה'. ה' דְּהֻכָּא, דִּינָא אֲתַעַר מְנָה. וְדְהֻכָּא רַחֲמֵי גוּ רַחֲמֵי.

בְּדִיקְנָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, תְּלִיא כָּל יְקִירוֹ דְּכָלֶלָא. מְזָלָא דְּכָלֶלָא אֲקָרִי. מַהֲאִי דִיקְנָא, מְזָלָא יְקִירוּתָא (נ"א מַהֲאִי מְזָלָא יְקִירוּתָא) דְּכָל יְקִירוּן, מְזָלִי עֲלָאִי וְתַתָּאִי. כְּלָהוּ מִשְׁגִּיחִין לְהֵהוּא מְזָלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תְּלִיא חֲמִי דְּכָלֶלָא, מְזוּנִי דְּכָלֶלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תְּלִין שְׁמִיא וְאַרְעָא. גְּשָׁמִין דְּרַעוּא. בְּהֲאִי מְזָלָא, אֲשַׁגְּחוּתָא דְּכָלֶלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תְּלִין כָּל חֲמִילִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין. (דף רפ"ט ע"ב)

תִּלְתָּ עֶשֶׂר נְבִיעִין, דְּמִשְׁחָא דְּרִבּוּתָא טְבָא, תְּלִין בְּדִיקְנָא דְּמְזָלָא יְקִירָא דָּא. וְכִלְהוּ נְפֻקִין לְזַעִיר אֲנָפִין. לָא תִימָא כְּלָהוּ, אֲלָא תִשְׁעָה מְנִיָּהוּ, מִשְׁתַּכְּחִין בְּזַעִיר אֲנָפִין, לְאַכְפִּיאִי דִינִין.

(וכד) הֲאִי מְזָלָא, תְּלִיא בְּשְׁקוּלָא עַד טְבוּרָא. כָּל קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁין דְּקְדוּשָׁא בִּיהַ תְּלִין. בְּהֲאִי מְזָלָא, פְּשִׁיט פְּשִׁיטוּתָא דְּקוּטְרָא עֲלָאָה. הֵהוּא רִישָׁא דְּכָל רִישִׁין, דָּלָא אֲתִידַע, וְלָא אֲשַׁתְּמוּדַע, וְלָא יַדְעִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין. בְּגִין כֵּן כָּלֶלָא בְּהֲאִי מְזָלָא תְּלִיא.

בְּדִיקְנָא דָּא, תִּלְתָּ רִישִׁין דְּאַמִּינָא, מִתְּפַשְׁטִין. וְכִלְהוּ מִתְּחַבְּרִין בְּהֲאִי מְזָלָא, וּמִשְׁתַּכְּחִין בִּיהַ. וּבְגִין כֵּן, כָּל יְקִירוֹ דְּיְקִירוּתָא, בְּהֲאִי מְזָלָא תְּלִיא. כָּל אֲלִין אֲתוּוֹן דְּתְּלִין בְּהֲאִי עִתִּיקָא, כּוּלְהוּ תְּלִין בְּהֲאִי דִיקְנָא, וּמִתְּחַבְּרִין בְּהֲאִי מְזָלָא, וְתְּלִין בִּיהַ, לְקִימָא אֲתוּוֹן אֲחֻרְנִין. דְּאֲלִמְלִי לָא סְלִיק אֲלִין אֲתוּוֹן בְּעִתִּיקָא, לָא קִימִין אֲלִין אֲחֻרְנִין. וּבְגִין כֵּן אָמַר מֹשֶׁה כַּד אֲצַטְרִיךְ, יִי' יִי', תְּרִי זִמְנִי, וּפְסִיק טַעֲמָא בְּגוּוִיָּהוּ. דְּהָא בְּמְזָלָא תְּלִיא כָּלֶלָא. מַהֲאִי מְזָלָא, מִתְּפַסְפִּי עֲלָאִי וְתַתָּאִי, וּמִתְּפַסְפִּין קְמִיָּה. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּזְכִי לְהֲאִי.

הֲאִי עִתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, לָא אֲדַפְר, וְלָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין דְּאִיָּהוּ רִישָׁא עֲלָאָה לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַפְר, כֵּן רִישָׁא חָדָא, כָּלֶלָא גּוּפָא, לְקִימָא כָּלֶלָא.

וְהֲאִי (נ"א דְּכָל סְתִימִין) ס'א כְּנִין דְּאִיָּהוּ) רִישָׁא עֲלָאִין לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַפְר, אֲלָא רִישָׁא חָדָא, כָּלֶלָא גּוּפָא, לְקִימָא כָּלֶלָא. וְהוּא) טְמִיר וְסִתִּים וּגְנִיז מְכָלֶלָא, תְּקוּנוֹי אֲתַתְּקָנָן, בְּהֵהוּא מוּחָא סְתִימָאָה דְּכָלֶלָא, דְּאֲתַפְּשֵׁט וְאֲתַתְּקֵן כָּלֶלָא וּנְפִיק חֶסֶד עֲלָאָה וְתַתָּאָה, וְחֶסֶד

עלאה אתפשט ואתקן ואתכליל כלא במוחא סתימאה דא. פד אתתקן חוורא דא בנהירו דא, בטש מאן דבטש, בהאי מוחא ואתנהיר, ותלויא ממזלא יקירא מוחא אחרא, דאתפשט ונהיר לתלתין ותריין שבילין. פד אתנהיר נהיר ממזלא יקירא. אתנהירו תלת רישין עלאין, תריין רישין, וחד דכליל לון. ובמזלא תלויין, ואתכלילין ביה.

מבאן שארי לאתגלייא יקירו דדיקנא, דאיהו מזלא סתימאה. ואינון מתתקנון, פמה דעתיקא קדישא תלת רישין מתעטרין ביה, הכי כלא בתלת רישין. וכד אתנהרון, תלויין פלהו דא בדא בתלת רישין, תריין מתריין סטריין, וחד דכליל לון.

ואי תימא, מאן עתיקא קדישא. תא חזי, לעילא לעילא, אית דלא אתידע, ולא אשתמודע, ולא אתרשים, והוא כליל כלא, ותריין רישין ביה פלילין (ס"א תלויין). וכדין כלא (תרא) הכי אתתקן. והוא לאו במניינא, ולא בכללא ולא בחושבון אלא ברעותא דלפא, על דא אתמר, (תהלים ט) אמרתי אשמרה דרכי מוחטא בלשוני.

אתר דשירותא אשתכח, מעתיקא קדישא, דאתנהיר ממזלא, הוא נהירו דחכמתא, דאתפשט לתלתין ותריין עיבר. ונפקא מההוא מוחא סתימאה, מנהירו דביה. ומה דעתיקא קדישא נהיר בקדמיתא (ס"א בחכמתא), דא היא. ושירותא ממה דאתגלייא (ת"י), ואתעביד לתלת רישין, ורישא חדא כליל לון. ואלין תלת מתפשטן לזעיר אנפין, ומאלין נהרין כלא. אתגליף האי חכמתא, ואפיק חד נהרא, דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא ועייל (נ"א ועיילן) ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא, ואשקי כל אינון נטיעאן. הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו'.

תו אתגליף האי חכמתא, ואתמשך ועייל ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד מוחא אחרא (ההוא אחרא). ההוא נהירו דאתמשכא מניה אלין תריין משיכן אתגליפו, מתחברן בחד רישא דעמיקא דבירא, דכתיב, (משלי א) בדעתו תהומות נבקעו. ועייל ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד מוחא אחרא, ומתמן אתמשיך ועייל לגו גופא, ומלויא פל אינון אדרין ואכסדרין דגופא. הדא הוא דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו.

ואלין נהרין, מנהירו דההוא מוחא עלאה סתימאה, דנהיר במזלא (עתיקא קדישא). וכלא דא בדא תלויין. ואתקשר דא בדא, ודא בדא, עד דישתמודע דכלא חד, וכלא הוא עתיקא, (ד"ר ו"צ ט"א) ולא אתפרש מניה כלום. אלין תלת נהורין, נהרין לתלת אתרנין, דאקרון אבהן. ואלין

נְהַרִין לְבָנִין. וְכֹלָא נְהִיר מֵאַתֵּר חַד. פֶּד אַתְגַּלְיָא הַאי עֵתִיקָא, רַעְוָא דְרַעְוֹן, פֶּלָא נְהִיר וְכֹלָא אֲשַׁתְּכַח בְּחַדוֹ שְׁלִימְתָא.

הַאי חֲכַמְתָּא אֲקָרִי עֵדֹן, וְהַאי עֵדֹן אֲתַמְשֵׁן מַעֲדָן עֲלָאָה, סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין. וּמַהֲאִי עֵדֹן, אֲקָרִי שִׁירוּתָא. דְּבַעֲתִיקָא לָא אֲקָרִי, וְלָא הוּי שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא. וּבְגִין דְּלָא הוּי בִּיהַ שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא, לָא אֲקָרִי אַתָּה. בְּגִין דְּאַתְפְּסִיָּא וְלָא אַתְגַּלְיָא. וְאַקָרִי הוּא. וּמֵאַתֵּר דְּשִׁירוּתָא אֲשַׁתְּכַח אֲקָרִי אַתָּה, וְאַקָרִי אָב. (ישעיה סג) פִּי אַתָּה אָבִינוּ.

בְּאַגְדָּתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא, כְּלָלָא דְכֹלָא, זְעִיר אַנְפִּין אֲקָרִי אַתָּה. עֵתִיקָא קְדִישָׁא דְאַתְפְּסִיָּא, אֲקָרִי הוּא. וְשִׁפִּיר. וְהַשְׁתָּא קְרִינָן בְּאַתֵּר דָּא דְשִׁירוּתָא אֲשַׁתְּכַח, אַתָּה. אָף עַל גַּב דְּאַתְפְּסִיָּא, מְנִיָּה הוּי שִׁירוּתָא, וְאַקָרִי אָב. וְהוּא אָב לְאַבְהֹן. וְהַאי אָב נְפִיק מֵעֵתִיקָא קְדִישָׁא, דְּכַתִּיב (איוב כח) וְהַחֲכָמָה מֵאִין תִּמְצָא. וּבְגִין כֹּף לָא אֲשַׁתְּמוּדַע.

תָּא חֲזִי, פְּתִיב (איוב כח) אֱלֹהִים הִבִּין דְּרַפְּהָ, דְּרַפְּהָ מִמֶּשׁ. אָבָל וְהוּא יָדַע אֶת מְקוּמָהּ, מְקוּמָהּ מִמֶּשׁ. וְכָל שְׁכָן דְּרַפְּהָ. (מקומה ממש. ולא דרפּה. מקומה ממש. וְכָל שְׁכָן דְּרַפְּהָ.) וְכָל שְׁכָן הַהוּא חֲכָמָה דְּסְתִימָא בִּיהַ בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא.

הַאי חֲכָמָה שִׁירוּתָא דְכֹלָא, מְנִיָּה מִתְּפַשְׁטָן תְּלָתִין וְתָרִין שְׁבִילִין. (שְׁבִילִין וְלָא אֲרִחִין) וְאוּרִייתָא בְּהוּ אַתְּפְּלִילַת בְּעֶשְׂרִין וְתָרִין אַתְּוֹן, וְעֶשֶׂר אַמִּירָן. הַאי חֲכָמָה אָב לְאַבְהֹן. וּבְהַאי חֲכָמָה, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין כֹּף, חֲכָמָה עֲלָאָה חֲכָמָה תַּתָּאָה. פֶּד אַתְּפַשְׁט חֲכָמָה, אֲקָרִי אָב לְאַבְהֹן. כֹּלָא לָא אַתְּפְּלִיל אֶלָּא בְּהַאי. (ס"א כד מִתְּפַשְׁטֹן חֲכָמוֹת, אַתְּקָרִי אָב לְאַבְהֹן. כֹּלָא לָא אֲשַׁתְּכַלֵּל אֶלָּא בְּהַאי) דְּכַתִּיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ.

זְקַרְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן יְדוּי, וְחַדִּי, אָמַר, וְדַאי עֵידָן הוּא לְגַלְיָא, וְכֹלָא אֲצַטְרִיף בְּשַׁעֲתָא דָּא. תְּאַנָּא, בְּשַׁעֲתָא דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין, בְּעָא לְאַתְקַנָּא כֹּלָא, אַתְקִין כְּעִין דְּכַר וְנוֹקְבָא. בְּאַתֵּר דְּאַתְּפְּלִילוּ דְכַר וְנוֹקְבָא לָא אַתְקִימוּ, אֶלָּא בְּקִיּוּמָא אַחְרָא (ס"א כְּעִין דְּכַר) דְּדְכַר וְנוֹקְבָא. וְהַאי חֲכָמָה כְּלָלָא דְכֹלָא, פֶּד נְפָקָא וְאַתְנַהִיר מֵעֵתִיקָא קְדִישָׁא, לָא אַתְנַהִיר אֶלָּא בְּדְכַר וְנוֹקְבָא. דְּהַאי חֲכָמָה אַתְּפַשְׁט, וְאַפִּיק מִיְנִיָּה בִּינָה, וְאַשְׁתְּכַח דְכַר וְנוֹקְבָא. הוּא, חֲכָמָה אָב. בִּינָה אָם. חֲכָמָה וּבִינָה, בְּחַד מִתְקַלָּא אַתְקִלוּ, דְכַר וְנוֹקְבָא. וּבְגִינֵיהוּ כֹלָא אַתְקִימוּ בְּדְכַר וְנוֹקְבָא, דְּאַלְמָלָא הַאי, לָא מִתְקִימִין.

שִׁירוּתָא דָּא אָב לְכֹלָא, אָב לְכֹלְהוּ אַבְהֹן, אַתְחַבְרוּ דָּא בְּדָא, וְנַהִירוּ דָּא בְּדָא. (חֲכָמָה אָב. בִּינָה אָם. דְּכַתִּיב (משלי ב) כִּי אָם לְבִינָה תִקְרָא) פֶּד אַתְחַבְרוּ, אוּלִידוּ, וְאַתְפַּשְׁטַת מְהִימְנוּתָא. בְּאַגְדָּתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא, הִכִּי תֵאֲנִי, מַהוּ בִּינָה.

אֶלָּא כַּד אַתְחַבֵּר דָּא בְּדָא, יו"ד בְּה"א, אַתְעַבְרַת, וְאַפִּיקַת בְּן, וְאוֹלִידַת. וּבְגִין כֶּן, בִּינָה אַקְרִי, בֶּן י"ה, שְׁלִימוּתָא דְכָלָּא. אֲשַׁתְּכַחוּ תְרוּוּיָיהוּ דְמַתְחַבְרֵן, וּבֶן בְּגוּוּיָיהוּ. כְּלָלָא דְכָלָּא. בְּתַקוּנַיָיהוּ אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוּתָא (נ"א בֶּן י"ה, תְרוּוּיָיהוּ דְמַתְחַבְרֵן, וּבֶן בְּגוּוּיָיהוּ. בְּתַקוּנַיָיהוּ אֲשַׁתְּכַחוּ שְׁלִימוּתָא דְכָלָּא כְּלָלָא) דְכָלָּא, אָב וְאָם. בֶּן וּבַת.

מַלְיִן אֲלִין, לָא אַתְיָיהֶבוּ לְגַלְאָה, בַּר לְקַדְיָשִׁי עֲלִיוֹנִין, דְּעָאלוּ וְנַפְקוּ, וַיִּדְעִין אַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְלָא סְטָאן בְּהוּ לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא. דְכְּתִיב, (הושע יד) פִּי יִשְׂרָאֵל דְרָכִי יִי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וְגו'.

זַפְּאָה חוּלְקִיָּה, דְמָאן דְזָכִי לְמַנְדַּע אוֹרְחוּי, וְלָא סְטִי, וְלָא יטְעִי בְּהוּ. דְמַלְיִן אֲלִין סְתִימִין אֵינּוּן וְקַדְיָשִׁי עֲלִיוֹנִין נְהִירִין בְּהוּ, כְּמָאן דְנְהִיר מְנַהִירוּ דְבוּצִינָא. לָא אַתְמָסְרוּ מַלְיִן אֲלִין, אֶלָּא לְמָאן דְעָאל וְנַפִּיק. דְמָאן דְלָא עָאל וְנַפִּיק, טַב לִיָּה דְלָא אַבְרִי. דְהָא גְלִיָּא קָמִי עֲתִיקָא קַדְיָשָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְמַלְיִן אֲלִין נְהִירִין כְּלַפָּאִי, בְּאַשְׁלָמוּתָא דְרַחֲמִימוּתָא וּדְחִילוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאַלְיִן בְּנֵי דְהַכָּא, יַדְעֵנָא בְּהוּ דְהָא עָאלוּ וְנַפְקוּ, וְאַתְנַהֲרִין בְּאַלְיִן מַלְיִן, וְלָא כְּכֻלָּהוּ. וְהַשְׁתָּא אַתְנַהֲרִירוּ בְּשְׁלִימוּתָא כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ. זַפְּאָה חוּלְקִי עֲמַהוּן, בְּהַהוּא עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְאַמִּינָא דְעֲתִיקָא קַדְיָשָׁא. וְכָל מַה דְאַמִּינָא דְזַעִיר אַנְפִּין. כָּלָּא חַד, כָּלָּא חַד, חַד מְלָה. לָא (דף ר"צ ע"ב) תְּלִיָּא בִּיהַ פִּירוּדָא. בְּרִיךְ הוּא בְרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין.

הָא חֲזִי, שִׁירוּתָא דָּא דְאַקְרִי אָב, אַתְכְּלִיל בְּיו"ד, דְתְּלִיָּא מִמְזָלָא קַדְיָשָׁא. וּבְגִין כֶּן, יו"ד כְּלִיל אַתְוּוֹן אַחַרְנִין. יי סְתִימָא דְכָל אַתְוּוֹן אַחַרְןִין. יי רִישָׁא וְסִיפָא דְכָלָּא.

וְהַהוּא נְהַר דְנִגִּיד וְנַפִּיק, אַקְרִי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְאַתִּי תְדִיר וְלָא פְּסִיק. וְהָאִי הוּא עֵדוּנָא דְצַדִּיקָא, לְזַפְּאָה לְהָאִי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְאַשְׁקִי תְדִיר לְגַנְתָּא, וְלָא פְּסִיק. עֲלִיָּה כְּתִיב (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵיו. וְהַהוּא עֲלָמָא דְאַתִּי, אַבְרִי בְּיו"ד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. יי כְּלִיל תְּרִין אַתְוּוֹן ו"ד.

בְּאַנְדְּתָא דְבֵי רַב יִיבָא סְבָא תְנִינָן, אָמַאי ו"ד כְּלִיל בְּיו"ד. אֶלָּא נְטִיעָה דְגַנְתָּא (ס"א ודא) דָּא, אַקְרִי ו'. אִית גַּנְתָּא אַחְרָא, דְאַיְהִי ד'. וְמַהֲאִי

ו', אֲשַׁתְּקִיָּא ד'. (דאִיְהִי אַרְבַּעַה), (ס"א ראשונים) וְהֵינּוּ רְזָא דְכְּתִיב, וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן וְגו'. מָאִי עֵדֶן. דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, וְדָא יי. לְהַשְׁקוֹת. אֶת הַגֶּן, דָּא הוּא ו'. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים, דָּא הוּא ד', וְכָלָּא כְּלִיל בְּיו"ד.

וּבְגִין כֶּן, אַקְרִי אָב לְכָלָּא. אָב לְאַבְהֵן. שִׁירוּתָא דְכָלָּא, (אַבְרִי) בִּיתָא דְכָלָּא,

דְּכַתִּיב, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת. (מהאי י' שירונתא וסיומא דכלא) וּכְתִיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. בְּאַתְרֵיהּ, לָא אֲתַגְלִיֵּיא, וְלֹא אֲתִידַע. מִדְּאַתְחַבְר בְּאַימָא אֲתִרְמִיז בְּאַימָא וּבִגִּין כְּפִי אִימָא כָּלְלָא דְכָלְלָא, בְּהָ אֲתִידַע וּבְהָ אֲתִרְמִיז, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא דְכָלְלָא. (חֻכְמָה אַקְרִי) דְּבַה סְתִים כָּלְלָא.

בְּלָלָא דְכָלְלָא, שְׁמָא קִדְיִשָּׁא. עַד הַשְׁתָּא רְמִיזָנָא, וְלֹא אִמְיָנָא כָּל אֲלִין יוֹמִין. וְהָאִידְנָא מִתְגַּלְפִּין סְטָרִין, י', כָּלִיל בְּהָאִי חֻכְמָה. ה' דָּא אִימָא, וְקִרְיָנָא בִּינָה. ו"ה, אֲלִין תִּרְיָן בְּנִין, דְּמִתְעַטְרָן מֵאַימָא. וְהָא תְּנִינָן, דְּבִינָה אֲתַפְּלִיל מִכָּלְלָא. יו"ד דְּמִתְחַבְרָא בְּאַימָא, וּמִפְקִין בִּין. וְהִינּוּ בִּינָה, א"ב וְא"ם דְּאִינוּן י"ה, בֵּן בְּגוּוֹיָהּ.

הַשְׁתָּא אִית לָא סְתִפְלָא, בִּינָה, וְאַקְרִי תְּבוּנָה, אִמָּאִי אַקְרִי תְּבוּנָה, וְלֹא בִּינָה. אֲלָא תְּבוּנָה אַקְרִי, בְּשַׁעְתָּא דִּינְקָא לְתִרְיָן בְּנִין, בִּין וּבִין, ת, דְּאִינוּן ו"ה, וְהָאִי שַׁעְתָּא אַקְרִי תְּבוּנָה. דְּכָלְלָא כָּלִיל בְּאַלִּין אֲתוּוּן, בִּין וּבִין, אִינוּן ו"ה. וְכָלְלָא חַד כָּלְלָא, וְהִינּוּ תְּבוּנָה.

בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא אָמַר, דְּשַׁלְמָה מְלָפָא, תְּקוּנָא קְדָמָא דְגִלִּי וְאָמַר, (שיר השירים א) הַנֶּחֱד יָפָה רַעֲיָתִי מִהָאִי הוּא. וְתְּקוּנָא תְּנִינָא, אַקְרִי כָּלְלָה, דְּאִיהִי נִוְקָבָא דְלִתְתָּא. וְאִינוּן דְּאַמְרִי, דְּתִרְוּיָהּ לְהָאִי נִוְקָבָא דְלִתְתָּא אִינוּן, לָאוּ הִכִּי. דְּהָ"א קְדָמָא לָא אַקְרִי כָּלְלָה. וְהָ"א בְּתִרְאָה, אַקְרִי כָּלְלָה, לְזִמְנִין יְדִיעִין (לְזִמְנִין סְגִיאִין). דְּהָא זִמְנִין סְגִיאִין אִינוּן, דְּדְּכִוְרָא לָא אֲתַחְבְּר עִמָּה, וְאַסְתַּלַּק מִינָהּ. בְּהָאִי זִמְנָא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאַל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָהּ לָא תִקְרַב. בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְדַּכְּאֵת נִוְקָבָא, וְדְּכִוְרָא בְּעִי לְאַתְחַבְרָא עִמָּה, כְּדִין אַקְרִי כָּלְלָה. כְּכָלְלָה מִפְּשָׁא אֲתִיָּא.

(אבל) הָאִי אִימָא, לָא אֲפָסִיק רַעוּתָא דְתִרְוּיָהּ לְעֵלְמִין, בְּחַד נְפָקִין, בְּחַד שְׁרִיין. לָא אֲפָסִיק דָּא מִן דָּא, וְלֹא אֲסַתְלַק דָּא מִן דָּא. וּבִגִּין כְּפִי כְּתִיב וְנָהֲרַ יֵצֵא מֵעֵדֶן, יוֹצֵא תְּדִיר, וְלֹא אֲפָסִיק. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵיו. וּבִגִּין כְּפִי כְּתִיב רַעֲיָתִי, בְּרַעוּתָא דְאַחוּהָ שְׁרִיין, בְּאַחֲדוּתָא שְׁלִימוּתָא. אֲבָל הִכָּא אַקְרִי כָּלְלָה, דְּכַד אֲתָא דְכִוְרָא לְאַתְחַבְרָא עִמָּה, הִיא כָּלְלָה, כְּכָלְלָה אִיהִי אֲתִיָּא מִפְּשָׁא.

וּבִגִּין כְּפִי, תִּרְיָ (ויחי רמ"ב) תְּקוּנִין דְּנוֹקְבֵי פְרִיש שְׁלָמָה. תְּקוּנָא דְקְדָמִיתָא סְתִימָא, בְּגִין דְּאִיהִי סְתִימָא. וְתְּקוּנָא תְּנִינָא פְרִיש יִתִיר, וְלֹא סְתִים פּוּלִי הָאִי. וְלִבְתֵּר תְּלִיָּא כָּל שְׁבָחָא בְּהָאִי דְלַעֲלָא. דְכַתִּיב, (שיר השירים ו) אַחַת הִיא לְאַמָּה בְּרָהּ הִיא לְיִלּוּדָתָהּ. וּבִגִּין דְּאִיהִי אִימָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא דְכָלְלָה, וְרַעוּתָא דִּי"ד לָא אֲפָסִיק מִנָּה לְעֵלְמִין, אֲתִיָּיב בְּרַשׁוּתָהּ כָּל חִירוֹ דְּעַבְדִּין. כָּל חִירוֹ דְכָלְלָא. כָּל חִירוֹ דְחִיבֵיָּא, לְדַכְּאָה לְכָלְלָא.

דְּכַתִּיב, (ויקרא טו) פִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם. וְכַתִּיב (ויקרא כח) וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת שַׁנַּת
הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה יוֹבֵל הִיא. מָאִי יוֹבֵל. פָּמָה דָּאֵת אָמַר (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל
יִשְׁלַח שָׂרָשָׁיו. מִשׁוּם הֵהוּא נָהָר דָּאֵתִי וְנָגִיד וְנָפִיק, וְאֵתִי תְדִיר, וְלֹא
פְּסִיק.

בְּתִיב (דף רצ"א נ"א) (משלי ב) פִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תַתֵּן קוֹלְךָ. פִּיּוֹן
דָּאֵמַר פִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, אָמַאי לְתַבּוּנָה. אֲלֵא כִּלָּא כְּמָה
דְּאָמִינָא. הִי מְנַיְהוּ עֲלָאָה. בִּינָה עֲלָאָה מְתַבּוּנָה. בִּינָה אָב וְאָם וּבֵן. י"ה:
אָב וְאָם, וּבֵן בְּגוּוֹיָהוּ. תַבּוּנָה: פִּלָּא כִּלָּלָא דְבְנִין, בֵּן וּבַת, ו"ה. וְלֹא
אֲשַׁתְּכַח אָב וְאָם, אֲלֵא בְּאִמָּא, דְּאִמָּא וְדָאִי (ס"א אֲלֵא בְּבִינָה. וּבְתַבּוּנָה וְדָאִי אִימָא)
רְבִיעָא עֲלִיָּהוּ, וְלֹא אֲתַגְלִיָּא. אֲשַׁתְּכַח דְּכִלָּלָא דְתַרִּין בְּנִין, אֲקָרִי תַבּוּנָה.
וְכִלָּלָא דָּאָב אִם וּבֵן, אֲקָרִי בִינָה. וְכַד פְּעִי לְאֲכִלָּלָא כִּלָּא, בְּהֵאִי אֲתַפְּלִיל.
וְהֵאִי אָב וְאָם וּבֵן, אֲקָרוּן חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּגִין דְּהֵאִי בֵּן נָטִיל סִימְנִין
דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ, אֲקָרִי דַעַת, דְּהוּא סְהִדוּתָא דְתַרְוִוִיָּהוּ. וְהֵאִי בֵּן,
אֲקָרִי בּוּכְרָא. דְּכַתִּיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דְּאֲקָרִי בּוּכְרָא, נָטִיל
תַרִּין חוּלְקִין. וְכַד אֲתַרְבִּי בְעֵטְרוּי, נָטִיל תְּלַת חוּלְקִין. וּבִין פֶּה וּבִין פֶּה,
תַרִּין חוּלְקִין, וְתְלַת חוּלְקִין פִּלָּא חַד מְלָה. וְהֵאִי וְהֵאִי חֲכִי (ס"א חֲד) הָוִי,
יְרוּתָא דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ יָרִית.

מָאִי יְרוּתָא דָּא. אַחְסַנְתָּא דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ, וְתַרִּין עֵטְרִין דְּהוּוּ גְנִיזִין
בְּגוּוֹיָהוּ, וְאַחְסִינוּ לְבֵן דָּא. מִסְטָרָא דְּאָבוּי, הָוָה גְנִיז בְּגוּוֹיָה חַד
עֵטְרָא, דְּאֲקָרִי חֲסֵד. וּמִסְטָרָא דְּאִמָּא, חַד עֵטְרָא דְּאֲקָרִי גְבוּרָה. וְכִלְהוּ
מִתַּעֲטְרִין בְּרִישִׁיָּה, וְאַחִיד לֹוֹן. וְכַד נְהַרִּין אֲלֵין אָב וְאָם עֲלִיהָ, פִּלְהוּ
אֲקָרוּן תְּפִילִין דְּרִישָׁא. וְכִלָּא נָטִיל בֵּן דָּא, וְיָרִית פִּלָּא, וְאַתְפֹּשֵׁט בְּכָל
גּוּפָא. וְהֵאִי בֵּן יְהִיב לְבִרְתָּא. וּבִרְתָּא מְנִיָּה אֲתַזֵּן. וְעַל פֶּל פְּנִים מִפְּאֵן,
בְּרָא יָרִית וְלֹא בְרְתָא. בְּרָא יָרִית לְאָבוּי וְלְאִמִּיהָ וְלֹא בְרְתָא. וּמְנִיָּה אֲתַזֵּן
בְּרְתָא. פָּמָה דְּכַתִּיב, (דניאל ד) וּמְזוֹן לְכִלָּא בִיָּה. (וְאִי תִיפָא כָּל הָאִי וְהֵאִי אֲקָרוּן צְדִיק וְצַדִּיק)

בְּחַד אִינוּן וְחַד כִּלָּא).

הֲנִי אָב וְאָם, פִּלְיִלְן וּמִתְחַבְּרִין דָּא בְּדָא. וְאָב טְמִיר יְתִיר. וְכִלָּא אָחִיד
מִעֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְתִלָּא מִמְזֵלָא קְדִישָׁא, יְקִירוּ דְּכָל יְקִירִין. וְאֲלֵין
אָב וְאָם, מִתְקַנִּין בִּיתָא, פָּמָה דְּאָמִינָא דְּכַתִּיב, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית
וּבְתַבּוּנָה יִתְכַוֵּן וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ כָּל הוּן יְקָר וְנָעִים. וְכַתִּיב (משלי כב)
פִּי נָעִים פִּי תִשְׁמְרִם בְּכַטְנָךְ. (הֲנִי כִּלָּלָא דְּכִלָּא, פָּמָה דְּאָמִינָא וְתַלְוִין מִפּוּלָא קְדִישָׁא וְקִרְא).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֲדָרָא לֹא גְלִינָא כִּלָּא. וְכָל הֲנִי מְלִין, טְמִירִין בְּלַבְּאֵי
הוּוּ עַד הַשְׁתָּא, וּבְעִינָא לְאַטְמָרָא לֹוֹן לְעֲלָמָא דָּאֵתִי, מִשׁוּם דְּתַמְזֵן

שְׁאֵלְתָא שְׁאִיל לְנָא, כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה לג) וְהָיָה אֲמוּנַת עַתְדָּךְ חוֹסֵן יְשׁוּעוֹת
חֲכָמָה וְדַעַת וְגו', וְחֲכָמָה בְּעֵינֵי מִינִי, וְהַשְׁתָּא רַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
בְּהַאי, הָא בְּלֹא כְסוּפָא אִיעוּל קָמִי פְּלִטְרוּי.

בְּתִיב (שמואל א ב) כִּי אֵל דְּעוֹת יְיָ. דְּעוֹת וְדָאִי. הוּא הִדְעַת. בְּדַעַת כָּל פְּלִטְרוּי
אֲתַמְלִיין. דְּכְתִיב, וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ. (בגין כך) דַּעַת אַחְרָא לֹא
אֲתַגְלִיא, דְּהָא טְמִירָא אָזִיל בְּגוּוּיָהּ, וְאֲתַפְלִיל בִּיהּ. דַּעַת נְהִיר בְּמוֹחִין,
וְאֲתַפְּשֵׁט בְּמוֹחָא כְּלָא. (במוחא, בְּנוֹפָא כְּלָא, כִּי אֵל דְּעוֹת יְיָ).

בְּסַפְרָא דְאַגְדָּתָא תְּנִינָן, כִּי אֵל דְּעוֹת יְיָ, אֵל תְּקַרֵּי דְּעוֹת, אֲלֵא עֲדוֹת.
דְּהוּא סְהֲדוּתָא דְכְּלָא, סְהֲדוּתָא דְתַרִּין חוֹלְקִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(תהלים עח) וַיָּקָם עֲדוֹת בְּיַעֲקֹב. וְאַף עַל גַּב דְּהַאי מְלָה, אוֹקְמוּהּ בְּסַפְרָא
דְּצְנִיעוּתָא בְּגוּוּנָא אַחְרָא. הָתָם בְּאַתְרֵיהּ שְׁלִים, הֲכָא פְּלֹא שְׁפִיר, וְכְלָא
הוּי, כַּד אֲסִתִּים מְלָה.

הַאי אָב וְאָם, כְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן, כְּלָא בְּהוּ סְתִימָן, וְאַיְנוּן סְתִימָן בְּמַזְלָא
קְדִישָׁא, עֲתִיקָא דְכָל עֲתִיקִין. בִּיהּ סְתִימָן. בִּיהּ כְּלִילָן. כְּלָא הוּא,
כְּלָא הוּי. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיָּה, לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

כַּד מְלִין דְּאַדְרָא יָאוּת, וְכְלָהוּ מְלִין קְדִישִׁין, מְלִין דְּלֹא סְטָאן לִימִינָא
וְלִשְׁמָאֲלָא, כְּלָהוּ מְלִין דְּסְתִימִין, וְאַתְגְּלִיין לְאַיְנוּן דְּעָאלוּ וְנַפְקוּ,
וְכְלָא הֲכִי הוּא. וְעַד הַשְׁתָּא הוּוּ מִתְפַּסְיִין אֵלִין מְלִין דְּדַחִילְנָא לְגַלְאָה,
וְהַשְׁתָּא אֲתַגְּלִיין. וְגַלִּי קָמִי (מלכא) עֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּהָא לֹא לִיקְרָא דִּילִי
וּדְבִית אָבָא עֲבִידְנָא, אֲלֵא בְּגִין דְּלֹא אִיעוּל בְּכְסוּפָא קָמִי פְּלִטְרוּי
עֲבִידְנָא. וְעוּד, הָא חֲמִינָא, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכָל הַגִּי זַפְּאֵי קְשׁוּט
דְּהֲכָא מִשְׁתַּפְּחֵן, כְּלָהוּ מִסְתַּפְּמִין עַל יְדֵי. דְּהָא חֲמִינָא דְכְּלָהוּ חֲדָאן בְּהַאי
הַלוּלָא דִּילִי, וְכְלָהוּ זְמִינִין (דף רצ"א ע"ב) בְּהַהוּא עֲלָמָא בְּהִילוּלָא דִּילִי,
זַפְּאָה חוֹלְקִי.

אָמַר רַבִּי אָבָא, כַּד סְיִים מְלָה דָא בּוּצִינָא קְדִישָׁא, בּוּצִינָא עֲלָאָה, אָרִים
יְדוּי, וּבְכָה וְחִיף. בְּעָא לְגַלְאָה מְלָה חֲדָא. אָמַר, בְּמְלָה דָא
אַצְטַעֲרָנָא כָּל יוֹמָאִי, וְהַשְׁתָּא לֹא יְהִבִּין לִי רְשׁוּתָא. אֲתַתְּקַף, וְיִתִּיב,
וְרַחֲשׁ בְּשַׁפוּתִיָּהּ, וְסַגִּיד תְּלַת זְמַנִּין, וְלֹא הָוָה יְכִיל בְּרַ נָשׁ לְאַסְתַּפְּלָא
בְּאַתְרֵיהּ, כָּל שְׁפָן בִּיהּ. אָמַר, פּוּמָא פּוּמָא, דְּזַכִּית לְכָל הַאי, לֹא אֲנַגְיָבוּ
מִבּוּעָדָךְ. מִבּוּעָדָךְ נְפִיק וְלֹא פָּסַק. עֲלֹךְ קַרִּינָן (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מִעֲדָן.
וְכְתִיב (ישעיה נח) וְכִמּוּצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימִיו.

הַאי דְנָא אֲסַהֲדָנָא עָלִי. דְּכָל יוֹמִין דְּקְאִימְנָא, תְּאִיבְנָא לְמַחְמֵי יוֹמָא דָא,
(נ"א רַעוּתָא לְגַלְאָה הוּא דָא) וְלֹא סְלִיק בְּרַעוּתֵי (ס"א ביד'), כַּד הַאי דְנָא, דְּהָא

בְּעֵטְרָא דָּא מְתַעֲטֵר הָאִי יוֹמָא. וְהִשְׁתָּא בְּעִינָא לְגַלְאָה מְלִין, קַמִּיהָ
דְּקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא, דְּהָא כְּלָהוּ מְתַעֲטֵרִין בְּרִישֵׁי. וְהָאִי יוֹמָא לָא יִתְרַחֵק
לְמִיעַל לְדוּכְתִּיהָ, כְּיוֹמָא אַחְרָא. דְּהָא כָּל יוֹמָא דָּא בְּרִשׁוּתֵי קַיִימָא.
וְהִשְׁתָּא שְׂרִינָא לְגַלְאָה מְלִין, בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא לְעַלְמָא דְּאִתֵּי.
וְהָא שְׂרִינָא אִימָא.

בְּתִיב, (תהלים פט) צָדֵק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פָּנֶיךָ. מֵאֵן
חִפְיָמָא, יִסְתַּכַּל בְּהָאִי, לְמַחְמֵי אוּרְחוּי (כ"א דינוי) דְּקַדִּישָׁא עֲלָאָה,
דִּינִין דְּקָשׁוּט, דִּינִין דְּמְתַעֲטֵרִין בְּכַתְרֵי עֲלָאִין. דְּהָא חִמִּינָא דְּכְלָהוּ בּוּצִינִין
נְהָרִין מְבוּצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין, פְּלָהוּ דְּרִגִין לְאַתְנַהֲרָא. (נ"א
וּכְלָהוּ אִינּוּן דְּרִגִין לְאַתְנַהֲרָא) וּבְהִהוּא נְהוּרָא דְּכָכַל דְּרִגָּא וּדְרִגָּא, אֲתַגְלִיָּא מַה
דְּאַתְגְּלִיָּא, וְכְלָהוּ נְהוּרִין אַחִידִין, נְהוּרָא דָּא בְּנְהוּרָא דָּא, וְנְהוּרָא דָּא,
בְּנְהוּרָא דָּא, וְנְהוּרִין דָּא בְּדָא, וְלָא מְתַפְּרֵשֵׁן דָּא מִן דָּא.

נְהוּרָא דְּכָל בּוּצִינָא וּבּוּצִינָא, דְּאַקְרוּן תְּקוּנֵי מְלַפָּא, פְּתֵרֵי מְלַפָּא, כָּל חַד
וְחַד, נְהִיר וְאַחִיד בְּהִהוּא נְהוּרָא דְּלָגוּ לָגוּ, וְלָא מְתַפְּרֵשׁ לְבַר.
וּבְגִין כֵּן פְּלָא בְּחַד דְּרִגָּא אֲסַתְּלֵק, וְכָלָא בְּחַד מְלָה אֲתַעֲטֵר, וְלָא מְתַפְּרֵשׁ
דָּא מִן דָּא, אִיהוּ וּשְׁמִיהָ חַד הוּא. נְהוּרָא דְּאַתְגְּלִיָּא, אַקְרִי לְבוּשָׁא
דְּמְלַפָּא. נְהוּרָא דְּלָגוּ לָגוּ, (בְּתַהוּא נְהוּרָא הוּא מַה) נְהוּרָא סְתִים, וּבִיָּה שְׂרִיָּא הִהוּא
דְּלָא אֲתַפְּרֵשׁ וְלָא אֲתַגְּלִיָּא.

וּכְלָהוּ בּוּצִינֵי, וְכְלָהוּ נְהוּרִין, נְהוּרִין מְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא סְתִימָא דְּכָל
סְתִימִין, בּוּצִינָא עֲלָאָה. וְכַד מְסַתְּפֵלֵן, פְּלָהוּ נְהוּרִין דְּאַתְפְּשֵׁטֵן.
לָא אֲשַׁתְּכַח בַּר בּוּצִינָא עֲלָאָה, דְּאַטְמֹר וְלָא אֲתַגְּלִיָּא.
בְּאִינּוּן לְבוּשֵׁין דִּיקַר, לְבוּשֵׁי קָשׁוּט, תְּקוּנֵי קָשׁוּט, בּוּצִינֵי קָשׁוּט,
אֲשַׁתְּכַחוּ תְּרִין בּוּצִינִין, תְּקוּנָא דְּכוּרְסִיָּא דְּמְלַפָּא, וְאַקְרוּן צָדֵק
וּמִשְׁפָּט. וְאִינּוּן שִׁירוּתָא, וּשְׁלִימוּתָא, בְּכָל מְהִימְנוּתָא. וּבְהִי מְתַעֲטֵרִין
כָּל דִּינִין דְּלְעִילָא וְתַתָּא, וְכָלָא סְתִים בְּמִשְׁפָּט. וְצָדֵק מְהִי מִשְׁפָּט אֲתִזֵּן.
וּלְזַמְנִין קַרִינֵן לָהּ, (בְּרֵאשִׁית יד) וּמְלַפֵּי צָדֵק מְלַךְ שָׁלֵם.

בַּר מְתַעֲרִין דִּינִין מִמִּשְׁפָּט, פְּלָהוּ רַחֲמֵי, פְּלָהוּ בְּשְׁלִימוּ. דְּהָאִי מְבַסֵּם
לְהָאִי צָדֵק, וְדִינִין מְתַתְּקִינִין, וְכְלָהוּ נַחְתִּין לְעַלְמָא בְּשְׁלִימוּ, בְּרַחֲמֵי.
וּכְדִין (אֲמַר) שְׁעַתָּא דְּמַתְּחַבְּרִין דְּכַר וְנוּקְבָא, וְכָל עַלְמִין פְּלָהוּ בְּרַחֲמֵי,
וּבְחִדּוּתָא.

וְכַד אֲסַגִּיאוּ חוּבֵי עַלְמָא, וְאַסְתַּאבַּת מְקַדְשָׁא, וּדְכוּרָא אֲתַרְחֵק מִן נוּקְבָא,
וְחוּיָא תְּקִיפָא שְׂרִיָּא לְאַתְעָרָא, וּוִי לְעַלְמָא דְּמַתְּזֵן בְּהִהוּא זְמַנָּא מְהִי
צָדֵק. כְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין מְתַעֲרִין בְּעַלְמָא, כְּמָה זַפְּאִין מְסַתְּלִקִין מְעַלְמָא.

וְכַל כֹּהֵן לְמַה. בְּגִין דְּאַתְרַחֵק דְּכוּרָא מִן נוֹקְבָא, וּמִשְׁפֵּט לָא קָרַב בְּצֻדְקָא דָּא. וְעַל הַאי כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפֵּט, דְּמִשְׁפֵּט אֲתַרְחֵק מֵהַאי צֻדְקָא, וְלֹא אֲתַבְּסָמָא, וְצֻדְקָא יִנְקָא מֵאַתְרַחֵק אֲחֵרָא.

וְעַד דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מְלָכָא, (קהלת ז) אֵת הַכֹּל רִאִיתִי בְּיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצֻדְקוֹ וְגוֹ', הֶבֶל דָּא, (ס"א ל"ג הֶבֶל דָּא) הֶבֶל חָדָא, מֵהַבְּלִים דְּלְעִילָא, דְּאַקְרוּן אַפִּי מְלָכָא, וְדָא אִיהוּ מְלָכוּתָא קְדִישָׁא, דְּכַד הִיא מִתְעָרָא בְּדִינוּי, פְּתִיב יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצֻדְקוֹ. מָאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּמִשְׁפֵּט אֲתַרְחֵק מִצֻדְקָא. וּבְגִין כֹּהֵן אַקְרִי, וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפֵּט.

הָא חֲזִי, כַּד אֲשַׁתְּכַח זַפְּאָה עַלְאָה בְּעַלְמָא, רַחֲמִימָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲפִילוּ כַּד אֲתַעֵר צֻדְקָא בְּלַחֲוֹדוּי, יְכִיל עַלְמָא לֹא אֲשַׁתְּזַבָּא בְּגִינֵיהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּה, וְלֹא מִסְתַּפִּי (דף רצ"ב ע"א) מִן דִּינָא. וְכַד הֵהוּא זַפְּאָה לָא קְרִימָא בְּקִיוְמִיָּה, מִסְתַּפִּי אֲפִילוּ מִמִּשְׁפֵּט, וְלֹא יְכִיל לְמִיקָם בֵּיהּ. כֹּל שְׁפֹן בְּצֻדְקָא.

דְּוֹד מְלָכָא, בְּקַדְמִיתָא אָמַר, (תהלים כו) בְּחַנְנֵי יְיָ וְנִסְנִי. דְּהָא אָנָּא לָא מִסְתַּפִּינָא מִכָּל דִּינִין, אֲפִילוּ מֵהַאי צֻדְקָא, וְכֹל שְׁפֹן דְּאַחִידְנָא בֵּיהּ, מַה כְּתִיב. (תהלים יז) אֲנִי בְּצֻדְקָא אֲחֻזָּה פְּנִיךָ, בְּצֻדְקָא וְדָאִי. לָא מִסְתַּפִּינָא לְמִיקָם בְּדִינוּי. בְּתַר דְּחַב, אֲפִילוּ מִמִּשְׁפֵּט מִסְתַּפִּי, דְּכְתִיב, (תהלים קמג) וְאַל תֵּבֵא בְּמִשְׁפֵּט אֵת עַבְדְּךָ.

הָא חֲזִי, כַּד מִתְּבַסְמָא הַאי צֻדְקָא מִמִּשְׁפֵּט, כְּדִין אַקְרִי צֻדְקָה. וְעַלְמָא מִתְּבַסְמָא בְּחֹסֵד, וְאַתְּמַלִּיא מְנִיָּה. דְּכְתִיב, (תהלים לג) אוֹהֵב צֻדְקָה וּמִשְׁפֵּט חֹסֵד יְיָ מְלֵאָה הָאָרֶץ.

אֲסַתְּרָנָא עָלַי, דְּכֹל יוֹמָאִי הוֹינָא מְצַטְעַר עַל עַלְמָא, דְּלֹא יַעֲרַע בְּדִינוּי דְּצֻדְקָא, וְלֹא יוֹקִיד עַלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. כְּמָה דְּכְתִיב, (משלי ל) אֲכַלְהָ וּמְחַתָּה פִּיָּה. מִכָּפֵן וְלֵהֲלֵאָה, כְּפֹמֵם כֹּל חַד, כְּפֹמֵם בִּירָא עִמְקָא, וְהָא בְּדָרָא דָּא אִיתַּ בֵּיהּ זַפְּאִין, וְזַעֲרִין אֵינּוּן דִּיקוּמוּן לְאַגְנָא עַל עַלְמָא, וְעַל עֵאנָא, מֵאַרְבַּעָה זִיוִין. (ס"א ע"ג עַלְמָא, וְעֵלְיָא בְּעִינִין).

עַד כָּאן אֲחִידֵן מְלִי דָּא בְּדָא, וּמִתְּפָרְשֵׁן מְלִין דְּסְתִימִין בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכֹל סְתִימִין, וְהִיךְ אֲחִידֵן אֵלִין בְּאַלִּין. מִכָּפֵן לְהֵלְאָה, מְלִין דְּזַעֲרִי אַנְפִּין, אֵינּוּן דְּלֹא אֲתַגְּלִיין בְּאַדְרָא. אֵינּוּן דְּהוּוּ סְתִימִין בְּלִבָּאִי, וְתַמָּן לָא אֲתַקְנוּ. (עַד כָּאן סְתִימִין מְלִין) הַשְׁתָּא אֲתַתְּקֵנוּ וְאַתְּגְּלִיין, וְכִלְהוּ מְלִין סְתִימִין, וּבְרִירִין כְּלָהוּ. זַפְּאָה חוּלְקִי, וְאַינּוּן דִּירְתוּ יְרוּתָא דָּא, דְּכְתִיב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ וְגוֹ'.

הָא דְּאוּקִימָנָא, אָב וְאָם בְּעֵתִיקָא אֲחִידֵן, בְּתִיקוּנוּי, הֵכִי הוּא. דְּהָא

ממוחא סתימא דכל סתימין תליין, (כ"א נפקין) ומתאחדן ביה. (ואח על גב דעתיקא קדישא אתתמן בלחודוי) וכד יסתכלון (בכל) מלי. פלא הוא עתיקא בלחודוי, הוא הוי, והוא יהא. וכל הגי תקונין ביה. אחידן ביה סתימן לא מתפרשן מניה מוחא סתימא לא אתגלייא ולא תליא ביה א"ב וא"ם מהאי מוחא נפקו, אתפלילו במזלא, וביה תליין, וביה אחידן. זעיר אנפין, בעתיקא קדישא תלייא ואחיד. והא אוקימנא מלי באדרא. זפאה חולקיה דמאן דעאל ונפיק, וינדע אורחין דלא יסטי לימינא ולשמאלא. ומאן דלא עאל ונפק, טוב ליה דלא אברי. וכתוב (הושע יד) פי ישראלים דרכי יי'.

אמר רבי שמעון, מסתפל הוינא כל יומא בהאי קרא, דכתיב, (תהלים לד) ביי' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו. והאידינא אתקיים קרא כלא. ביי' תתהלל נפשי ודאי, דהא נשמתי ביה אחידא, ביה להטא, ביה אתדבקת ואשתדלת ובאשתדלותא דא תסתלק לאתרהא. ישמעו ענוים וישמחו, כל הגי צדיקייא, וכל פגי מתיבתא קדישא, וזפאין דאתיין השתא עם קדשא בריך הוא, פלהו שמעין מלי, וחדאן. בגין פה, (תהלים לד) גדלו ליי' אתי ונרוממה שמו יחדיו.

פתח ואמר, כתיב, (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. הדא הוא דכתיב, (תהלים מח) פי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו. נועדו, באן אתר. בארץ אדום. באתר דדינין מתאחדין תמן. עברו יחדיו, דכתיב וימת וימלוך תחתיו. המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו, דלא אתקיימו באתריהו, בגין דתקונין דמלכא לא אתקנו, וקרפא קדישא ושורוי, לא אזדמנו.

הדא הוא דכתיב, באשר שמענו כן ראינו וגו', דהא פלהו לא אתקיימו, והיא אתקיימת השתא, בסטרא דדכורא, דשריא עמה. הדא הוא דכתיב, וימלוך תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטריד בת מי זהב. מי זהב ודאי כמה דאוקימנא באדרא.

(והא) בספרא דאגדתא דרב המנונא סבא אתמר, וימלוך תחתיו הדר. הדר ודאי, כמה דאת אמר, (ויקרא כג) פרי עץ הדר. ושם אשתו מהיטבאל, כמה דאת אמר פפות תמרים. וכתיב, (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח, דאיהי דבר ונוקבא. האי אתקריאת בת מטריד, בת מההוא אתר דטרידין פלא לאתדבקא, ואקרי אב. וכתיב (איוב כח) לא ידע אנוש ערפה ולא תמצא בארץ החיים. דבר אחר, בת מאימא, דמסטרהא מתאחדין דינין, דטרידין (דף רצ"ב ע"ב) לכלא. בת מי זהב, דינקא בתרין אנפין, דנהירו בתרין גוונין. בחסד ובדינא.

עד לא אברי עלמא, לא הוו משגיחין אנפין באנפין, ובגין פך, עלמין קדמאי אתחרבו, ועלמין קדמאי בלא תקונא אתעבידו. וההוא דלא הוה בתקונא, אקרי זיקין נצוצין, פהאי אומנא, מרצפא (ס"א מרופתא), פד אכתש במנא דפרזלא, אפיק זיקין לכל עיבר, ואינון זיקין דנפקין, נפקין להיטין ונהירין, ודעכין לאלתר. ואלין אקרון עלמין קדמאי. ובגין פך אתחרבו ולא אתקיימו. עד דאתתקן עתיקא קדישא, ונפיק אומנא (ר"א מאנא) לאומנותיה.

ועל האי תנינא במתניתא דילן, דניצוצא אפיק זיקין בזיקין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר. ואינון זיקין, עלמין קדמאי אקרון, ומיתו לאלתר. לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה, ואתתקן בדכר ונוקבא, והני זיקין דאתדעכו ומיתו, השתא אתקיים פלא. מבוצינא דקרדינותא, נפק ניצוצא, פטישא תקיפא, דבטש, ואפיק זיקין עלמין קדמאי, ומתערבי (ר"א ומתדב) באורא דכנא, ואתבסמו דא בדא.

פר אתחבר אב"א ואימ"א, וההוא אב הוא, מרוחא דגניז בעתיק יומין, ביה אתגניז האי אורא, ואכליל לניצוצא, דנפק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא. וכד אתחברו תרווייהו, ואתפלילו דא בדא. נפיק גולגלתא חד תקיפא, ואתפשט בסטרוי, דא בסטרא דא, ודא בסטרא דא. פמה דעתיקא קדישא תלת רישין אשתכחו בחד, פך פלא אזדמן בתלת רישין, פמה דאמינא.

בהאי גולגלתא דזעיר אנפין, נטיף טלא מרישא חוורא (ואחיר ליה), וההוא טלא אתחזי בתרי גווי. ומניה מתזן חקלא דתפוחין קדישין. ומהאי טלא דגולגלתא דא, טחנין מנא לצדיקיא לעלמא דאתי, וביה זמינין מתייא לאחיא. ולא אזדמן מנא דנפל מהאי טלא, פר ההוא זמנא בזמנא דאזלו ישראל במדברא, וזן להו עתיקא דכלא, מהאי אתר. מה דלא אשתכח לבתר. הדא הוא דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. פמה דאת אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'. האי בההוא זמנא. לזמנא אתרא תנינן, קשים מזונותיו של אדם קמי קדשא בריך הוא. והא במזלא תלייא במזלא ודאי. ועל פן פני חיי ומזוני, לאו בזכותא תלייא מלתא, אלא במזלא תלייא מלתא, וכלא תליין בהאי מזלא, פמה דאוקימנא.

תשעה אלפין רבוא עלמין, נטלין וסמכין על האי גולגלתא. והאי אורא דכנא אתפליל בכלא, פיון דהוא כליל מפלא וכלא אתפליל ביה, אתפשטו אנפוי לתרין סטרין, בתרי נהורין פלילן מפלא. וכד אסתפללו

אנפוי, באנפין דעתיקא קדישא, כלא ארך אפים אקרי. מאי ארך אפים.
(ארך אפים מיכע ליה) אלא הכי תנינן, בגין דארין אפיה לחיבינא. אבל ארך
אפים, אסוותא דאנפין. דהא לא אשתכח אסוותא בעלמא, אלא בזמנא
דאשגחין אנפין באנפין.

בחרלא דגולגלתא, נהירין תלת נהורין. ואי תימא תלת, ארבע אינון,
כמה דאמינא, אחסנתיה דאבוי ואמיה, ותרין גניזין דלהון,
דמתעטרן פלהו ברישיה, ואינון תפלין דרישא. לבתר מתחברן בסטרוי,
ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא. נפקין פל חד בסטרוי, ומתפשטין
בכל גופא.

ואלין מתחברין בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון, ואחיד (ואינון תפלין

דרישא. ואלין מתחברן בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון, ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא. לבתר נפקין
פל חד בסטרוי, ומתפשטין בכל גופא. ומוחא תליתאה אחיד) בהאי סטרא ובהאי סטרא,
ומתפשט בכל גופא, ואתעביד מניה תרי גווי כלילן פחדא. ומהאי נהיר
אנפוי, ואסהיד באבא ואימא גווי דאנפוי. והוא אקרי דעת, בדעת (פ"א
בדא) פתיב, (שמואל א ב) כי אל דעות ה' וגו', בגין דאיהו בתרי גווי לו נתפנו
עלילות. אבל לעתיקא קדישא סתימאה, לא נתפנו. מאי טעמא נתפנו
להאי. בגין דירית תרין חולקי, וכתיב (שמואל ב כב) עם חסיד תתחסד וגו'.
והא בקשוט אוקימו חברינא, דכתיב, (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל
כי אחי אביה הוא. ויגד, הא אוקמוה, דכלא רזא דחכמתא. וכי בן
רבקה הוא. בן רבקה, ולא כתיב בן יצחק. רמז, וכלא רמיזא בחכמתא.
ועל האי אקרי שלים בכלא. וביה אתחזי מהימנותא. ובגין כן פתבי,
ויגד יעקב, ולא כתיב ויאמר.

הני גווי, כמה דנהרין בעטרא דרישא, ועאלין בחללי דגולגלתא. הכי
מתפשטין בכל גופא, וגופא אתאחיד בהו. לעתיקא קדישא סתימא,
לא נתפנו, ולא ייאן ליה, דהא כלא בחד אשתכח, חידו לכלא, חיים
לכלא. לא תלייא ביה דינא. אבל בהאי, לו נתפנו עלילות ודאי.

בגולגלתא דרישא, תליין פל אינון רבוון ואלפין מקוצי דשערין, דאינון
אוכמין. ומסתפכין דא בדא, אחידן דא בדא, דאחידן בנהירו
עלאה דמעטר ברישיה מאבא, וממוחא דאתנהיר מאבא. לבתר נפקין
נימין על נימין, מנהירו דמתעטר ברישיה מאימא, ומשאר מוחי. וכלהו
אחידן, ומסתפכי באינון שערי דאחידן מאבא, בגין דאינון מתערבין דא
בדא, ומסתפכין דא בדא.

ובלהו מוחי אחידן בגולגולתא, במוחא עלאה. וכלהו משיכן אתמשכן

מתלת חללי דמוחא, אחידן במוחי מתערבן דא בדא, בדכיא במסאבא.
בכל אינון טעמין ורזין, סתימין ומתגליין. ובגין כך פלהו מוחי רמיזי (כד
נמצא בס"י) באנכי יי' אלהיך וכו', כמה דנהרין בעטרא דרישא, ועאלין
בחללי דגולגלתא.

כך אינון קוצין אוכמין, חפין ותליין לסטרא דאודנין. והא אוקימנא,
דבגין כך כתיב, (מלכים ב יט) הטה יי' אזנך ושמע. מפאן אוקימנא, מאן
דבעי דירפין מלפא אודניה לקבליה, יסלסל ברישיה דמלפא, ויפנה
שערי מעל אודנוי, וישמע ליה מלפא בכל מה דבעי.

בפלגותא דשערי, מתאחדא חד אורחא, באורחא דעתיק יומין,
ומתפרשן מניה כל אורחוי דפקודי אורייתא, (ואתמנן עליהו) כל
מאריהון דיבבא ויללא תליין בכל קוצא וקוצא, ואינון מפרשין רשתא
לחייבא, דלא ידעין אינון ארחין. הדא הוא דכתיב, (משלי ד) דרך רשעים
פאפלה. וכל אלין תליין בקוצין תקיפין, ובגין כך פלהו תקיפין.
ואוקימנא באינון שעיען אתאחדן מאריהון דמתקלא, (ס"א דרחימותא) דכתיב,
(תהלים כה) כל ארחות יי' חסד ואמת. וכל כך, בגין דמשכין ממוחין סתימין
דרהיטי דמוחא.

ובגין כך משתכחי כל חד כפום אורחוי, מחד מוחא באינון קוצין
שעיען, אתמשכון מאריהון דמתקלא, דכתיב כל ארחות יי' חסד
ואמת.

במוחא תניינא, באינון קוצין תקיפין, אתמשכון ותליין מאריהון דיבבא
ויללא דכתיב בהו דרך רשעים פאפלה לא ידעו במה יפשו.
מאי קא מיירי. אלא לא ידעו, פלומר לא ידעין, ולא בעאן למנדע, במה
יפשו. אל תקרי במה, אלא באימא יפשו. באינון דמתאחדין בסטר
דאימא. מאי סטרא דאימא. גבורה תקיפא מינה מתאחדן מאריהון
דיבבא ויללא.

במוחא תליתאה, באינון קוצין דאינון באמצעיתא, אתמשכון ותליין
מאריהון דמידין (דפארין). ואקרון אפין נהירין ולא נהירין. ובקני
כתיב (משלי ד) פלס מעגל רגליך. וכלא אשתכח באינון קוצין ושערי
דרישא.

מצחא דגולגלתא, מצחא לאתפקדא (ס"א לאתעקרא) חייבא על עובדיהון.
וכד האי מצחא אתגלייא, מתערין מאריהון דדינין, לאינון דלא
מתפספין בעובדיהון. האי מצחא סומקא כוורדא. ובשעתא דאתגלייא

מִצְחָא דַּעֲתִיקָא בְּהַאי מִצְחָא, אַתְּהִדְרַת חוּרָא כְּתִלְגָּא. וְהַיָּא שְׁעָתָא, עַת
רְצוֹן אֶקְרִי לְכֻלָּא.

בְּסִפְרָא דַּאֲגִדְתָּא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא אָמַר, מְצַח. זְכִי מְצַח, מִצְחָא
דַּעֲתִיקָא. וְאִי לָאו, אֲשַׁדִּי ח' בֵּין תְּרִין אַתּוּוֹן, פְּמָה דַּאתְ אָמַר
(במדבר כד) וּמְחִץ פְּאֲתִי מוֹאֵב.

וְאוּקְיָמְנָא, דַּאֶקְרִי נְצַח בְּאַתּוּוֹן רְצוּפִין. וְכֻמָּה נְצַחִים הוּוּ. וְאַף עַל גַּב
דְּנְצַח אַחְרָא (באתרא) בְּנְצַח אַחְרָא אֶסְתַּלַּק, וְאִית נְצַחִים אַחְרַנִּין
דְּמִתְפְּשִׁטִּין פְּכַל גּוּפָא. וּבְגִין דְּשַׁבְתָּא בְּשַׁעֲתָא דְּצְלוּתָא דְּמִנְחָה, בְּגִין
דְּלָא יִתְעַר דִּינִין, גְּלִיָּא עֲתִיקָא קְדִישָׁא מִצְחָא דִּילִיָּה, וְכַל דִּינִין אַתְפְּפִין
וְאֲשַׁתְּכּוּ וְלָא אַתְעִבִּדוּ.

בְּהַאי מִצְחָא תְּלִין אַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִין בְּתֵי דִינִין, לְכַל אִינוּן דְּחֻצִיפִין
בְּעוֹבְדִיהוּן. פְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים עג) וְאָמְרוּ אִיכָה יָדַע אֵל וַיֵּשׁ דַּעָה
בְּעֵלְיוֹן. וְהָא עֶשְׂרִים אִינוּן, אַרְבַּעָה (דף רצ"ג ע"ב) לְמָה. לְקַבְּלִיהוּן דְּאַרְבַּעָה
מִיתוֹת בֵּית דִּינָא לְתַתָּא, דְּתְלִין מְלַעֲלָא. וְאֲשַׁתָּרוּ עֶשְׂרִין. וּבְגִין כּוּד לָא
מְעַנִּישִׁין בֵּי דִינָא עֲלָאָה, עַד דִּישְׁלִים (נ"א עֶשְׂרִין) וְסַלְקָא לְעֶשְׂרִין שְׁנִין,
לְקַבְּלִיהוּן דְּעֶשְׂרִין בְּתֵי דִינָא. בְּמִתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָן, לְקַבְּלִיהוּן
דְּאַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִין סְפָרִים דַּאֲתַפְּלִילָן בְּאוּרִיָּתָא.

עֵינִין דְּרִישָׁא, אִינוּן עֵינִין דְּלָא מְסַתְּמִין מְנִיָּהוּ חֵיבִיָּא. עֵינִין דְּנִימִין
וְלָא נִימִין. וּבְגִין כּוּד אֶקְרוּ (שיר השירים ה) עֵינִיו כִּיּוֹנִים. מְאִי יוֹנִים. פְּמָה
דַּאתְ אָמַר, (ויקרא כה) וְלָא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים צד)
וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְהוָה וְגו'. וְכְתִיב (שם) הַנוֹטֵעַ אֲזַן הֵלֵא יִשְׁמַע וְגו'.

תְּקוּנָא דְּעַל עֵינָא, שְׁעָרֵי דְּמִתְשַׁעְרָן בְּשַׁעוּרָא שְׁלִים. מְאִינוּן שְׁעָרִין תְּלִין
אֶלְף וְשִׁבְעָה מָאָה מְאָרִי דַּאֲשַׁגְּחוּתָא, לְאַגְחָא קְרָבָא. וּכְדִין קְיָיְמִי
כְּלָהוּ מְשׁוּלְשְׁלִיהוּן וּמִתְפַּקְחִין עֵינִין.

בְּסוּתָא דְּעַל עֵינִין, גְּבִינִין מְתַאֲחָדִין בְּהוּ. וְאַלְף רַבּוּן מְאָרִי תְּרִיסִין
אַתְאֲחָדִין בְּהוּ, וְאִינוּן אֶקְרוּן כְּסוּתָא דְּעֵינִין. וְכַל אִינוּן דַּאֶקְרוּן
עֵינֵי יי', לָא פְּקָחִין, וְלָא אַתְעָרוּן, בַּר בְּזוּמְנָא דְּאַלִּין כְּסוּתֵי דְּגְבִינִין,
מְתַפְּרָשָׁן אִינוּן תְּתָאֵי מְעֻלָּאֵי. וּבְשַׁעֲתָא דַּאֲתַפְּרָשָׁן גְּבִינֵי תְּתָאֵי מְעֻלָּאֵי,
וְיַהֲבִין אַתְר לְאַשְׁגַּחָא מִתְפַּקְחִין עֵינִין, וְאַתְחַזִּי כְּמָאן דַּאֲתַעַר מְשִׁינְתִּיָּה.
אַסְתַּחְרוּ עֵינִין וְחָמָא לְעֵינָא פְּקִיחָא, וְאַסְתַּחֲחִין בְּחוּרָא דִּילִיָּה. וְכַד
אַסְתַּחֲפִין, אַתְפְּפִין מְאָרִיָּהוּן דְּדִינִין לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כּוּד כְּתִיב, (תהלים מר)
עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יי' הַקִּיצָה וְגו'.

אַרְבַּע גּוּוּנִין אַתְּחַזְיִין בְּאִינוּן עֵינֵינוּן. מְאִינוּן נְהִירִין אַרְבַּעָה בְּתֵי דְתַפְלִינִין,
דְּנִהְרִין בְּרֵהִיטֵי מוּחָא. שְׁבַעָה דְאַקְרוּן עֵינֵי ה'. וְאַשְׁגַּחוּתָא נְפָקִי,
מַגּוּוֹן אוּכְמָא דְעֵינָא. כְּמָה דְאוּקִימָנָא בְּאַדְרָא, דְכְּתִיב, (זכריה ג) עַל אֶבֶן
אַחַת שְׁבַעָה עֵינָיִם. וְאִינוּן גּוּוּנִין מִתְלַהֲטִין בְּסִטְרֵיהוּ.

מְסוּמְקָא, נְפָקִין אוּחְרָנִין, מְאִרֵי דְאַשְׁגַּחוּתָא לְדִינָא. וְאִינוּן אַקְרוּן, (דבריי
הימים ב טז) עֵינֵי יִי' מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ. מְשׁוּטְטוֹת, וְלֹא
מְשׁוּטְטִים. בְּגִין דְכְּלֵהוּ דִינָא. מִירוּקָא, נְפָקִין אוּחְרָנִין, דְקִימִין לְגַלְאָה
עוֹבְדִין, בֵּין טַב וּבֵין בִּישׁ. דְכְּתִיב (איוב לד) כִּי עֵינָיו עַל דְרָכֵי אִישׁ. וְאַלִּין
אַקְרוּן, (זכריה ד) עֵינֵי יִי' מְשׁוּטְטִים. מְשׁוּטְטִים, וְלֹא מְשׁוּטְטוֹת. בְּגִין דְאִינוּן
לְתַרִין סִטְרִין, לְטַב וּלְבִישׁ. מְחוּוֹרָא, נְפָקִין כָּל אִינוּן רַחְמֵי, כָּל אִינוּן
טְבָאן, דְמִשְׁתַּכְּחֵי בְעַלְמָא, לְאוּטְבָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכַדִּין אֶסְתַּחֲזִין (נ"א
אֶסְתַּחֲרוּ) כָּל אִינוּן תְּלַת גּוּוּנֵי, לְרַחֲמָא עַלְיָהוּ.

אַלִּין גּוּוּנִין מִתְעַרְבִין דָּא בְּדָא, וְאַתְדַּבְּקִין דָּא בְּדָא. כָּל חַד אוּזִיף לְחַבְרִיה
מַגּוּוּנֵי דִילֵיה, בַּר מְחוּוֹרָא, דְכְּלֵהוּ כְלִילָן בֵּיה פֶּד אַצְטְרִיד, וְהוּא
חֲפֵי עַל כְּלָא. כָּל גּוּוּנִין דְלִתְתָא, לֹא יְכַלִּין כָּל בְּנֵי עַלְמָא, לְאַסְחָרָא לִוּן
חַוּוֹרָא, לְאוּכְמָא לְסוּמְקָא וּלְירוּקָא. וְהָכָא בְּאַשְׁגַּחוּתָא חַד, כְּלֵהוּ
אַתְאַחֲדִין וְאַסְתַּחֲזִין בְּחַוּוֹרָא.

גְּבִינֵי לֹא מִשְׁתַּפְּכִין, בַּר פֶּד בַּעֲזֵין גּוּוּנִין דְחַוּוֹרָא לְאַשְׁגַּחָא, בְּגִין דְגְּבִינִין
יְהִבִין אֲתֵר לְאַשְׁגַּחָא, לְכְּלֵהוּ גּוּוּנֵי. וְאִי אִינוּן לֹא יְהִבִין אֲתֵר, לֹא
יְכַלִּין לְאַשְׁגַּחָא וְלְאַסְתַּפְּכָא. גְּבִינִין לֹא קִימִין, וְלֹא מִשְׁתַּפְּכִין שְׁעַתָּא
חַדָּא שְׁלִימוּתָא, אֲלֵא פְקַחִין וְסַתְמִין, סַתְמִין וּפְקַחִין, מְשׁוּם עֵינָא פְקִיחָא
דְקִאֵי עַלְיָהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל א) וְהַחִיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב. וְהָא אוּקִימָנָא.
כְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֵיךָ תִרְאִינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׂאֲנָן, וְכְתִיב (דברים יא) תָּמִיד עֵינֵי
יִי' אֶלְהֵיךָ בְּהַ מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה וְגו'. דְהָא יְרוּשָׁלַם בַּעֲזָא כֹן, דְכְּתִיב,
צִדְקָא יִלִּין בְּהַ. וּבְגִין כֹּךְ יְרוּשָׁלַם, וְלֹא צִיּוֹן. דְכְּתִיב, (ישעיה א) צִיּוֹן
בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְגו', דְכְּלָא רַחְמֵי.

עֵינֵיךָ, עֵינֵיךָ כְּתִיב, עֵינָא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סַתְימָא דְכְּלָא. הַשְׁתָּא, עֵינֵי יִי'
אֶלְהֵיךָ בְּהַ, לְטַב וּלְבִישׁ, כְּמָה דְאַתְחַזִּי. (לְסוּמְקָא וּלְירוּקָא. וְהָכָא בְּאַשְׁגַּחוּתָא חַדָּא,
כְּלֵהוּ אֶסְתַּחֲרוּ וְאַסְתַּחֲזִין בְּחַוּוֹרָא. גְּבִינֵי לֹא מִשְׁתַּפְּכִין, פֶּד בַּעֲזֵין גּוּוּנֵין לְאַשְׁגַּחָא) בְּגִין כֹּךְ לֹא אֶתְקִימוּ
בְּקִיּוּמָא תְדִיר. וְהַתֵּם עֵינֵיךָ תִרְאִינָה יְרוּשָׁלַם, כְּלָא לְטַב, כְּלָא בְּרַחְמֵי.
דְכְּתִיב, (ישעיה נד) וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֶקְבָּעָךְ.

תָּמִיד עֵינֵי יִי' אֶלְהֵיךָ בְּהַ מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה. מְרֻשִׁית חֲסֵר א' כְּתִיב, וְלֹא
רַאשִׁית בְּאַלְף. מָאן הִיא. ה"א דְלִתְתָא. וְלְעִילָא כְּתִיב, (איכה ב)

השליך משמים ארץ תפארת ישראל. מאי טעמא השליך משמים ארץ.
משום דכתיב, (ישעיה ג) אלביש (דף רצ"ד ע"א) שמים קדרות, ועיינין בקדרותא,
בגוונא אוכמא אתחפו.

מרשית השנה, מאן אתר מסתפלין בירושלם אלין עיני יי', חזר ופירש,
מרשית השנה, דהוא דינא בלא אלה, ודינא אתאחד מסטרהא,
אף על גב דלאו הוא דינא ממש. ועד אחרית שנה, אחרית שנה ודאי
דינא אשתכח. דהא כתיב, (ישעיה א) צדק ילין בה, דהיא אחרית השנה.
תא חזי, א' בלחודי אקרי ראשון, דכר. באל"ף סתים וגניז מה דלא
אתידע. פד אתחבר האי אל"ף באתר אחרא, אקרי ראשית. ואי
תימא דאתחברא. לא. אלא אתגלגא ביה, ונהיר ליה, וכדין אקרי
ראשית. ואפילו בהאי ראשית, לא אשגח בירושלם, דאלמלא הות
בהאי, אתקיימת תדירא. אבל מרשית פתיב. ולעלמא דאתי כתיב, (ישעיה
מא) ראשון לציון הנה הנה הנה וגו'.

חוטמא דזעיר אנפין, תקונא דפרצופא. פל פרצופא ביה אשתמודע.
חוטמא דא, לא כחוטמא דעתיקא קדישא סתימא דכל
סתימין. דחוטמא דעתיקא, חיים דחיים (לכלא). דהא מתרין נוקבין, נפקין
רוחין דחייין, לכלא. בהאי זעיר אנפין פתיב, (שמואל ב כב) עלה עשן באפו
וגו'.

בהאי תננא כל גווי (תרי גווי) אחידן ביה, בכל גוונא וגוונא, אחידן פמה
מאריהון דדינא קשיא. דאחידן בההוא תננא. (וגנין קד) ולא מתבסמין
פלהו, אלא בתננא דמדפחא דלתפא. ועל דא כתיב, (בראשית ח) וירח יי' את
ריח הניחח. מהו הניחח. אתבסמותא דמארי דינא, נחת רוח.

וירח יי' את ריח הניחח, את ריח הקרבן לא כתיב, אלא את ריח הניחח.
דכלהו גבוראן דאחידן בחוטמא, וכל דאתאחדן בהו, פלהו
מתבסמן. וכמה גבוראן מתאחדן פחדא, דכתיב (תהלים קו) מי ימלל גבורות
יי' ישמיע כל תהלתו. והאי חוטמא, מחד נוקבא נפק אשא דאכלא כל
שאר אשין. פחד נוקבא תננא. והאי והאי אשתכח באשא ותננא
דמדפחא. ואתגלגיא האי עתיקא קדישא, ואשתכך פלא. היינו דאתמר
(ישעיה מח) ותהלתי אחטם לך.

חוטמא דעתיקא קדישא אריך, ומתפשט. ואקרי ארץ אפים. והאי
חוטמא, זעיר. וכד תננא שרי נפיק בבחילו, ואתעביד דינא.
ומאן מעכב להאי. חוטמא דעתיקא. וכלא כמה דאמינא באדרא,
ואתערו חבריא.

ובספרא דרב המנונא סבא, אוקים הני תרי נוקבי. מחד תננא ואשא.
ומחד נייחא ורוחא טבא. דאית ביה ימינא ושמאלא, וכתיב (כ"א
דבתיב) (הושע יד) וריח לו פלכנון. ובנוקבא כתיב, (שיר השירים ז) וריח אפך
פתפוחים. ומה בנוקבא הכי, כל שפן ביה. ושפיר קאמר.

ומה דאמר ויירח יי' את ריח הניחח. הניחח בתרי סטרי, חד נייחא,
דאתגלייא עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין, דהאי הוא נייחא
ואתבסמותא לכלא. וחד אתבסמותא דלתתא, בההוא תננא ואשא
דמדבחה. ובגין דאיהו מתרין סטריין, פתיב ניחח. וכלא בזעיר אנפין
אתמר.

תרי אודנין, למשמע טב וביש. ותרווייהו סלקין לחד. דכתיב, (מלכים ב יט)
הטה יי' אזנך ושמע. אודנא לגו בגו דיליה, תלתיא ברשימין
עקימין, בגין דיתעכב קלא לאעלא במוחא, ונבחין ביה מוחא, ולא
בבהילו, דכל מלה דהוי בבהילו, לא הוה בחכמתא שלימתא.

מאודנין אלין תלזין כל מאריהון דגדפין, דנטלין קלא מעלמא, וכלהו
הכי אקרון אזני יי', דכתיב בהו, (קהלת י) פי עוף השמים יוליך את
הקול וגו'. פי עוף השמים יוליך את הקול, האי קרא קשא, השתא מאי
קול איכא הכא, דהא רישא דקרא כתיב גם במדעף מלך אל תקלל,
במדעף פתיב, ובחדרי משכבך וגו'. מאי טעמא כי עוף השמים יוליך
את הקול, והא ליכא הכא קלא.

אלא ודאי כל מה דחשיב בר נש, וכל מה דיסתפל בלבוי, לא עביד
מלה, עד דאפיק ליה בשפוותיה, והוא לא אתפון ביה. וההיא
מלה דאפיק, מתבקעא באורא, (דף רצ"ד ע"ב) ואזלא וסלקא וטסא בעלמא,
ואתעביד מגיה קלא. וההוא קלא נטלין ליה מארי דגדפין, וסלקין ליה
למלפא, ועייל באודנוי. הדא הוא דכתיב, (דברים ה) וישמע יי' את קול
דבריכם. (במדבר יא) וישמע יי' ויחר אפו.

ובגין כך, כל צלותא ובעותא דבעי בר נש מקמי קדשא בריה הוא, בעי
לאפקא מלין בשפוותיה, דאי לא אפיק לון, לאו צלותיה צלותא,
ולאו בעותיה בעותא. וכיון דמלין נפקין, מתבקעין באורא, סלקין
וטסין ואתעבידו קלא, ונטיל לון מאן דנטיל, ואחיד לון לאתרא (נ"א לבתרא)
קדישא, ברישא דמלפא.

מתרת חללי דמוחי, נטיף נטיפא לאודנין, וההוא אקרי נחל פרית. כמה
דאת אמר, (מלכים א יז) נחל פרית, פלומר, פרותא דאודנין. וקלא
עייל בההוא עקימא, ואשתאב בההוא נהרא, דההוא נטיפא. וכדין

אֲתַעֲפֹב תַּמּוֹן, וְאֲתַבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (איוב לד) כִּי אֲזַן מְלִיץ תִּבְחָן. וּמֵאֵי טַעְמָא אֲזַן מְלִיץ תִּבְחָן. מִשּׁוּם דְּאֲתַעֲפֹב קָלָא בְּהֵוּא נִהְרָא דְנִטְיָפָא, בְּעַקִּימוּתָא דְאוּדְנִין, וְלֹא עֵייל בְּבַהִילוֹ. וּבִגִּין כֶּף אֲתַבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ, (איוב לד) וְחִידָא יִטְעֵם לְאָכוּל. מֵאֵי טַעְמָא חִידָא יִטְעֵם לְאָכוּל. בִּגִּין דִּיתַעֲפֹב תַּמּוֹן, וְלֹא עֵייל בְּבַהִילוֹ בְּגוּפָא, וְעַל דָּא יִטְעֵם וְיִתְבְּחָן, בֵּין מִתִּיקָא לְמִרְרוֹ.

בְּהַאי נִוּקָבָא דְאוּדְנִין, תְּלִיין נִוּקָבִין אוּחְרַנִין, נִוּקָבָא דְעֵינִין. נִוּקָבָא דְפּוּמָא. נִוּקָבָא דְחוּטְמָא. מַהֵהוּא קָלָא דְעֵייל בְּנוּקָבָא דְאוּדְנִין, אִי אֲצִטְרִיף עֵייל לְנוּקָבֵי דְעֵינִין, וְנִבְעִין דְמַעִין. מַהֵהוּא קָלָא אִי אֲצִטְרִיף, עֵייל לְנוּקָבָא דְחוּטְמָא דְפְרִדְשָׁקָא, וּמִפְקִי תַנּוּא וְאִשָּׂא מַהֵהוּא קָלָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיַּחֲרֵ אֶפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְיָ. וְאִי אֲצִטְרִיף, עֵייל הוּא קָלָא לְנוּקָבָא דְפּוּמָא, וּמְלִיל וְגִזֵּר מְלִין (נ"א ג'רין) מַהֵהוּא קָלָא. כְּלָא מַהֵהוּא קָלָא דְאוּדְנִין. עֵייל בְּכָל גּוּפָא וְאֲתַרְגִּישׁ מְנִיָּה כְּלָא. (ס"א כמח תל"א) תְּלִיָּא בְּהַאי אוּדְנָא. זְפֵאָה מָאן דְנִטְרִי מְלוּי. עַל דָּא כְתִיב, (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנֵף מִרַע וּשְׁפַתֶּיךָ מִדְּבַר מִרְמָה.

הַאי אוּדְנָא קָרִי בִיהַ שְׁמִיעָה. וּבְשְׁמִיעָה אֲתַפְּלִילֵן אֵינוֹן מוּחִי. חֲכָמָה אֲתַפְּלִיל בִּיהַ, דְכְתִיב, (מלכים א ג) וְנָתַתְּ לַעֲבָדְךָ לֵב שׁוֹמֵעַ. בִּינָה, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (שמואל א ג) דִּבֵּר כִּי שׁוֹמֵעַ עֲבָדְךָ. (מלכים ב יח) כִּי שׁוֹמְעִים אֲנַחְנוּ. (ובחגי תל"ז כלא) דַּעַת, כְּמָה דְאַתָּ אָמַר, (משלי ד) שְׁמַע בְּנֵי וְקַח אִמְרֵי. (משלי ב) וּמִצּוֹתֵי תִצְפּוֹן אֶתְךָ. הָא כְּלָא תְלִיין בְּאוּדְנִין בְּהַאי אוּדְנָא תְלִיין צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין וּפְקִיחָא דְעֵינִין. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יְיָ אֲזַנְךָ וּשְׁמַע פִּקְחָ עֵינֶיךָ וּרְאָה. הָא כְּלָא בִיהַ תְּלִיָּא.

בְּהַאי אוּדְנָא, תְּלִיין רְזִין עֲלֵאִין, דְלֹא נְפָקִין לְבַר, בִּגִּין כֶּף הִיא עַקִּימָא לְגוֹ. וְרִזָּא דְרִזִין סְתִימִין בִּיהַ, וְוִי לְהֵהוּא מְגִלָּה רְזִין. וּבִגִּין דְּהַאי אוּדְנָא כְּנִישׁ רְזִין, וְעַקִּימוּתָא דְלְגוֹ נְטִיל לֹון, לֹא גְלִי רְזִין לְאֵינוֹן דְעַקִּימִין בְּאַרְחִייהוּ, אֲלֵא לְאֵינוֹן דְלֹא עַקִּימִין. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים כה) סוּד יְיָ לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, דְנְטִילֵי אֲרַחוּי וְנְטִילֵי מְלִין.

וְאֵינוֹן דְעַקִּימִין בְּאַרְחִייהוּ, נְטִילֵי מְלִין וְעֵיילִין לֹון בְּבַהִילוֹ, וְלִית בְּהוּ אֶתְרָ לְאֲתַעֲפֹבָא. וְכָל נִוּקָבִין אֲחַרְנִין, מִתְּפַתְּחִין בִּיהַ, עַד דְנִפְקִין מְלִין בְּנוּקָבָא דְפּוּמָא. וְאַלִין אֲקָרוּ חֲיִיבֵי דְרָא, שְׁנוּאֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא. בְּמִתְנִיתָא דִילָן תַּנּוּן, כְּאֵילוֹ קְטִיל גּוּבְרִין, וּכְאֵלוֹ פֶּלַח לְעַבּוּדָה זָרָה. וְכָלָא בְּחַד קָרָא, דְכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תִלֹךְ רְכִיל בְּעַמֶּךָ לֹא תַעֲמוּד עַל דָּם רַעֲף אֲנִי יְיָ. מָאן דְעֵבֵר עַל הַאי רִישָׁא דְקָרָא, כְּאֵילוֹ עֵבֵר עַל כְּלָא.

זכאָה חולקיהון דצדיקיא, דעלייהו כתיב, (משלי יא) ונאמן רוח מכסה דבר. נאמן רוח ודאי, דהא רוחא דלהון מאתר עלאה קדישא אשתליף, ובגין כך נאמן רוח אקרון. וסימן דא אוקימנא, ההוא דמגלה רזין, בידוע דנשמתייה, לאו איהו מגופא דמלכא קדישא. ובגין כך לית ביה רזא, ולא מאתר דרזא הוא. וכד תיפוק נשמתייה, לא אתדבבא בגופא דמלכא, דהא לא אתריה הוא. ווי ליה הוא בר נש, ווי ליה, ווי לנשמתייה. זכאָה חולקיהון דצדיקיא, דמכסין רזין, כל שפן רזין עלאין דקודשא בריך הוא. (רזין עלאין דמלכא קדישא) עלייהו כתיב, (ישעיה ס) ועמך פולם צדיקים לעולם יירשו ארץ. (דף רצ"ה ע"א)

אנפוי, בתרין תקרובין דבוסמא. (בלהו) סהדותא על מה דאמינא, דהא סהדותא בהו תליא. ובכלא תליא סהדותא. אבל הני תקרובי דבוסמא, חוורא וסומקא, סהדותא לאפא ואימא. סהדותא לאחסנא דירית ואחיד לון. והא במתניתא דילן אוקימנא, כמה פרסי בין חוורא לסומקא, ואתפלילן ביה פחדא בסטרא דחוורא.

כד אתנהיר מנהירו דחוורא דעתיקא, חפייא ההוא חוורא על סומקא. וכלהו בנהירו אשתכח. וכדין כתיב, (במדבר ו) יאר יי פניו אליך. וכד חייבין סגיאיין, תליין דינין בעלמא, אשתכחת סגירותא בכלא (ס"א בעלמא). וסומקא אתפשט באנפין, וחספא כל (נ"א על) חוורא. וכדין כלא אשתכח בדינא. וכדין כתיב (תהלים לד) פני יי בעושי רע. (בגדי קנאה כתיב (ישעיה נט) בגדי נקם)

וכלא בהאי תלייא, ובגין דא סהדותא הוא בכלא. כמה וכמה מארי תריסין מחפאן להני גווי, מצפאן להני גווי. כד נהירין גווי, כל עלמין בלהו בחדו. בזמנא דנהיר חוורא, כלא אתחזו בההוא גוונא. וכד אתחזי בסומקא כלא הכי אתחזו בההוא גוונא.

באלין תקרובין דבוסמא, שארי דיקנא לאתחזאה, מרישא דאודנין, ונחית וסליק בתקרובא דבוסמא, שערין אוכמין דדיקנא, בתקונא יאה שפיר. כגיבר תקיף, שפיר. משחא דרבות דדיקנא עלאה דעתיקא, בהאי דיקנא דזעיר אנפין אתחזי, ונהיר.

שפירו דהאי דיקנא, בתשעה תקונין אשתכח. וכד משחא דרבות, דתלת עשר נביעין דדיקנא דעתיקא קדישא נהיר בהאי דיקנא, אשתכחו עשרין ותרין תקונין. וכדין מתברכין בלהו. וישראל סבא מתברכא בהאי, וסימן, (בראשית מח) כך יברך ישראל. כל תקונין דדיקנא דא, אוקימנא באדרא קדישא, דכלהו מתיקונין דעתיקא קדישא אתקנו. והכא בעינא

לגלאה, מה דלא אתגלי תמן, בגין למיעל בלא כסופא. (הא כל תקונין דדיקנא

אוקימנא דבלהו מתיקונין דדיקנא עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא).

שיתא אינון, תשעה אקרוין. תקונא קדמאה, נפק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינותא, ובטש בתחות שערא דרישא, מתחות קוצין דעל אודנין, ונחית מקמי פתחא דאודנין עד רישא דפומא. הא תקונא דא מעתיקא קדישא לא אשתכח, אלא כד נגיד מזלא דעתיקא קדישא, ותלייא מניה ההוא מבוועא דחכמתא (חסר), פד אימא אתמשכא ואתפלילת באורא דכיא, ההוא תוורא נקיט אימא (חסר), וניצוצא עאלת ונפקת, ואתאחד דא בדא, ואתעבדת חד תקונא.

וכד אצטריך סלקא דא על דא, ואתפסנא חד מקמי חדא. ובגין כך פלא אצטריך, חד למעבד נוקמין. וחד לרחמא. ועל האי תאיב להאי דיקנא דוד מלפא, כמה דאוקימנא.

בהאי דיקנא תשעה תקונין אשתכחו, שיתא רבוון דתליין בהו, ומתפשטין בכל גופא. ואלין שיתא דתליין, תליין בשערי דתחות תקרובא דבוסמין. תלת מהאי סטרא, ותלת מהאי סטרא. ובקירותא דדיקנא, תליין תלת אחרנין. חד לעילא בשפון, ותריין באינון שערין דתליין עד טבורא. וכל הגי שיתא, תלת מפאן ותלת מפאן, אתמשכן ותליין פלהון, באינון שערי דתליין ומתפשטין בכל גופא.

ובגין דהגי תלתא אינון בקירו דדיקנא יתיר מפלהו, פתיב בהו שמא קדישא. דכתיב, (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה, יי לי לא אירא. והא דאוקימנא באדרא, מן המצר קראתי יה, מאתר דשרי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר (ס"א דחיק) רחיק מקמי אודנין, שפיר הוא.

ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא, הכי אמר ואוקים, דשירותא דדיקנא מחסד עלאה, דכתיב, (דברי הימים א כט) לך יי הגדולה והגבורה והתפארת וגו'. וכלא הוא, והכי שארי, ותשעה אתמשכן ותליין בדיקנא, ומקמי אודנין, הכי שארי, וקיומא לא מתקיימין אלא באתר אחרא, כמה דאוקימנא.

וכד אצטריך עלמא לרחמי, אתגלייא מזלא קדישא. וכל הגי תקונין דבדיקנא יקירא דזעיר אנפין, פלהו רחמי משתכחי. וכד אצטריך לדינא, מתחזייא דינא, וכדין עבדין נוקמין לשנאיהון דישראל, לאינון דעקין להו. (דף רצ"ה ע"ב) כל יקירו דדיקנא, באינון שערי דתליין אינהו, משום דכלא בהאי תליין.

כָּרְ הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא דְזַעֲרֵי אַנְפִּין, כְּלֵהוּ קְשִׁישִׁין תְּקִיפִין, מְשׁוּם דְכְּלָהוּ
אֲכַפְיִין לְדִינִין, בְּשַׁעֲתָא דְמַזְלָא קְדִישָׁא אֲתַגְלִי. וְכַד בַּעַא לְאַגְחָא
קְרָבָא, בְּהַאי דִיקְנָא אֲתַחְזִי כַגְבַר תְּקִיף, מְאָרִי נֶצַחַן קְרַבְיָא. וְכַדִּין מְרִיט
מָאן דְמְרִיט, וְאַגְלִישׁ מָאן דְאַגְלִישׁ.

הַנִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, אַמְרֵן מִשֶּׁה זְמַנָּא תְנַיִנָּא, בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא
לוֹן כְּלֵהוּ רַחֲמֵי. דְאַף עַל גַּב דְתַלְיִסְר תְּקוּנִין לָא אַמְרֵן הַשְׁתָּא,
בְּכַוּנָא תְלִיָּא מְלֵתָא, דְהָא לָא יִיעוּל בְּהַנִּי תְקוּנִין לְאַדְפְּרָא, אֶלָּא בְּמַזְלָא
אֲתַפְּוּן, וְאַדְפֵּר לִיה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר יד) וַעֲתָה יַגְדֵּל נָא כַח יְיָ. מָאן
כַּח יְיָ. הַהוּא דְאַקְרִי מַזְלָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. דְחִילָא דָּא,
וְנִהֲרֵוּ דָּא, מִמַּזְלָא תְלִי. וְכִינֹן דְאַמַר מִשֶּׁה דָּא, וְאַדְפֵּר דָּא, וְאַתְפְּוּן בִּיה,
אָמַר הַנִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, דְתַלְיִין בְּזַעֲרֵי אַנְפִּין. בְּגִין דִּינִהֲרֵוּ כְּלֵהוּ, וְלָא
יִשְׁתַּכַּח דִּינָא. וְעַל דָּא כְּלָא בְּמַזְלָא תְלִי.

הַאי דִיקְנָא כַד שְׂרָאן שְׁעָרֵי (ס"א לְאַתְעָרְבָא) לְאַתְעָרָא (נ"א לְאַתְאַרְבָּא), אֲתַחְזִי כַגִּיבַר
תְּקִיף כַגִּיבַר מְאָרִי נֶצַח קְרַבִּין. בְּהַאי דִיקְנָא, נְגִיד מִשַׁח דְרַבּוֹת
מַעֲתִיקָא סְתִימָאָה. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד
עַל הַזָּקֵן זָקֵן אַהֲרֹן.

אַלְיֵן שְׁעָרֵי לָא חַפְיִין עַל שְׁפּוּן, וְשְׁפּוּן כְּלֵהוּ סוּמְקִין כְּוּוֹרְדָּא. דְכְּתִיב,
(שיר השירים ה) שִׁפְתוֹתָיו שׁוֹשָׁנִים. שְׁפּוּן מְרַחֲשֵׁן גְבוּרָה, מְרַחֲשֵׁן
חֲכָמָתָא. בְּאַינֹן שְׁפּוּן תְלִיִין טַב וּבִישׁ, חַיִּי וּמוֹתָא. מְאַלִּין שְׁפּוּן תְלִיִין
מְאַרְיֵהוּן דְאַתְעָרוּתָא, דְכַד מְרַחֲשִׁין אֵלִין שְׁפּוּן, מִתְעָרִין כְּלָא לְמַגְזֵר
(פארי) דִינָא, בְּכָל בְּתֵי דִינִין, (דְמְדוּרִיהוּן כְּהוּן, וְכִינֹן כְּף) דְאַקְרוּן עִירִין. דְכְּתִיב, (דניאל
ד) בְּגִזְרַת עִירִין פְּתַגְמָא וּמְאַמַר וְגו'.

מְאַי עִיר. בְּסַפְרָא דְאַגְדָּתָא, תְנִינֹן כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמואל א כח) וַיְהִי עֶרְף.
דְּמִתְעָרִין דִינִין לְאַינֹן דְלָא אֲתַרְחִימוּ לְעִילָא, בְּגִין כְּף מִתְעָרִין אֵלִין
דְאַינֹן מְאָרִי דְכַבּוּ, (ס"א לְהו) (דְכְּלָהו) וְעַם כָּל דָּא בְתַרִי גְוּוּנִי בְרַחֲמֵי וְדִינָא,
וְעַל דָּא אַקְרוּן עִיר וְקְדִישׁ דִינָא וְרַחֲמֵי.

וּבְאַלְיֵן שְׁפּוּן, אֲתַחְזִי פּוּמָא כַד אֲתַפְּתַח. רִוּחָא דְנַפְיָק מִן פּוּמָא, בִּיה
מִתְלַבְּשִׁין כְּמָה אֶלְף וְרַבְכָּן. וְכַד אֲתַפְּשֵׁט, מִתְלַבְּשִׁין בִּיה נְכִיאָן
מִהִימְנִי. וְכְלֵהוּ פֶּה יְיָ אַקְרוּן. כַּד מְלִין נַפְקִין מִן פּוּמָא, וּמִתְרַחֲשִׁין
בְּשְׁפּוּן, מִתְנַהֲרִין לְכְּלָהוּ תְמַנִּי סְרִי אֶלְפִין עֲלָמִין, עַד דְּמִתְקַטְרִין כְּלֵהוּ
כַחְדָּא, בְּתַמְנִיסְר אֲוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, דְאַשְׁתַּמוּדְעָן.

וּבְלָא מְחַפָּאן לְפּוּמָא דָּא, (כְּדָא) בְּלִישָׁן מְמַלֵּל רַבְרַבֵּן בְּקִיטְרָא דְטִיהָרָא

בְּעוֹטְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ה) חֲכוּ מִמְּתָקִים, מִמְּתָקִים וְדָאֵי. מָאֵי חֲכוּ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (איוב לד) וְחִידָּה יִטְעַם לְאֹכֹל. וְכִלּוֹ מִחֲמַדִּים, אֵשׁ וּמִים. אֵשׁא וּמִיָּא מִתְּפַקְנָן, (ס"א מתפנקון ויאן) וְיֵאָן בְּצִיּוּרֵי, דְּהָא גְוּוּנֵי מִתְּחַבְּרָן כְּחָדָא.

חֲכוּ, בְּאֵתוּוֹן רְשִׁימָן, דְּמִתְּגַלְּפָן בְּעֵטְרוּי גְּלִידִין אַחַה"ע בְּגֵרוּן. א', דְּטְרִיד מְלָכִין, (דניאל ב) וּמַהֲעֵדָה מְלָכִין, וּמַהֲקָם מְלָכִין. ח', דְּטְרִיד וְנַחֲתִית, וְסָלִיק וְעֵטִיר, כְּבִישׁ בְּאֵשׁא גְּלִיד בְּרוּחָא. ה' יְנִיקָה דְּאִמָּא, סְטִיר לְנוֹקְבָא, אֲתַפְּשֵׁט לְנוֹקְבָא רְבָא, בְּתִיאֻבְתָּא דְּקִרְתָּא קְדִישָׁא, דְּמִתְּקַטְרִי אֲתַרִּין דָּא בְּדָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ד) הֵרַם הַמּוֹר גִּבְעַת הַלְּבוּנָה. ע' טִיהָרָא דְּטִיפְסָא, גְּלִיפָא בְּשִׁיפְסָא, רְהִיטִין דְּעַנְפִין מִתְּאֲחָדָן, לְסֵטְרוּי לְרוּחִין גְּלִיפִין.

וְהָא בְּרִזֵי דְּאֵתוּוֹן דְּשַׁלְמָה מְלָכָא, אֲתַעֲטְרוּ אֲלִין אֲתוּוֹן אַרְבַּע בְּאַרְבַּע, גִּיכ"ק בְּחִידָּה כְּמָה דְּאֵת אָמַר וְחִידָּה יִטְעַם לְאֹכֹל, (איוב ו) הַיֵּאֲכַל תִּפְּל מִבְּלֵי מְלַח וְגו' . וְכְתִיב (ישעיה לב) וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם. (תהלים ט) הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפֶּזֶז רַב וּמִתּוֹקִים וְגו' . מִתּוֹקִים וְדָאֵי.

דְּוֹד מְלָכָא אָמַר, גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בְּהֵם וְגו' . אֶסְהַדְנָא עָלֵי דְּכָל יוֹמָאֵי אֲזִדְּהִרְנָא בְּהוּ, דְּלָא לְאֵטְעָאָה בְּהוּ, בַּר יוֹמָא חַד דְּעֵטִירְנָא עֵטְרִי מְלָכָא, בְּמַעֲרִתָּא דְּמִרוּנָא, וְחִמִּינָא בּוּצִינָא דְּאֵשׁא מִתְּלַהֲטָא אֲפּוֹתָא דְּמִרוּנָא (נ"א דמערתא), וְאֲזִדְּעִזְעָנָא. מַהֲהוּא יוֹמָא אֲזִדְּהִרְנָא בְּדַעֲתָאֵי בְּהוּ, וְלָא שְׂבִיקְנָא לּוֹן כָּל יוֹמָאֵי. זַפְּאָה חוּלְקִיָּה מָאן דְּאֲזִדְּהִר בְּמִתִּיקָא דְּמְלָכָא, וְטַעִים בְּהוּ כְּדַקְחִזִי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לד) טַעֲמוּ וּרְאוּ כִי טוֹב יי' וְגו' . וְכְתִיב (משלי ט) לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחְמֵי וְגו' .

אֲתַפְּשֵׁט דְּכוּרָא בְּדַעַת, וְאֲתַמְלִיין אַכְסְדְרִין וְאֲדְרִין, מְרִישָׁא דְּגוּלְגֻלְתָּא שְׂרִי, וְאֲתַפְּשֵׁט בְּכָל גּוּפָא, מְחִדּוּי וְדְרוּעוּי וּבְכָלָא. מְאַחֻרוּי, אֲתַדְּבַק נִיצוּצָא דְּבוּצִינָא דְּקִרְדִּינוּתָא, וְלַהֲטָא וְאַפִּיק (דף רצ"ו ע"א) גְּלַגְלִתָּא חָדָא, סְתִימָא מְפֵל סְטְרוּי, וְנִהִירוּ (ס"א ונחיתו) דְּתַרִי מוּחֵי גְּלִיפָן בְּהוּ, וְאֲתַדְּבַקַת בְּסֵטְרוּי דְּכוּרָא. בְּגִין כֵּן אֲתַקְרִי (שיר השירים ה) יוֹנְתִי תַמְתִּי, אֵל תַּקְרִי תַמְתִּי אֵלָא תְּאוּמְתִי וְדָאֵי.

שְׁעָרוּי דְּנוֹקְבָא כְּלִילָן בִּיהַ גְּוּוּנֵי (ס"א גוּוּנֵי כְּגוּ גוּוּנֵי), כְּדַכְּתִיב, (שיר השירים ז) וְדַלְת רֵאשֶׁן פְּאַרְגָּמָן. אֲתַקְטֵר גְּבוּרָה בְּחִמְשׁ גְּבוּרָאן, וְאֲתַפְּשֵׁט נּוֹקְבָא בְּסֵטְרָהָא, וְאֲתַדְּבַקַת בְּסֵטְרוּי דְּכוּרָא.

עַד דְּאֲתַפְּרָשָׁא מְסֵטְרוּי. וְאֲתִיאַת לְאֲתַחְבְּרָא עֲמִיהַ אֲפִין בְּאַפִּין. וְכַד

מתחברין מתחזיין חד גופא ממש. מהכא אוליפנא, דכר בלחודוי, אתחזי פלג גופא, וכלהו רחמי. וכך נוקבא. וכד מתחברין פחדא, אתחזי כלא חד גופא ממש, והכי הוא. אוף הקא, כד דכר אתחבר בנוקבא, כלא הוא חד גופא, ועלמין כלהו בחידו, דהא כלהו מגופא שלים מתברכן.

והיינו רזא, (שמות כ) על כן ברך יי' את יום השבת ויקדשהו. דהא אשתכח כלא בחד גופא שלים, דהא מטרוניתא אתדבקת במלפא, ואשתכח גופא חד. ועל כן ברכאן משתפחין בהאי יומא. ומהכא, מאן דלא אשתכח דכר ונוקבא, אקרי פלג גופא, ולית ברכתא שריא במלה פגימא וחסירא, אלא באתר שלים, במלה שלים, ולא בפלגות מלה, ופלגות מלה לא אתקיים לעלמין, ולא אתברכן לעלמין.

נזי דנוקבא, כלא מנוי דדכורא הוא. והא אוקימנא מלי, ואשתמודען ביני חבריאי. מהאי נוקבא מתאחדן כל אינון דלתתא. מנה ננקין, ובה תבין, והיא אתקריאת אם לכלהו. פמה דאחרא אם לגופא, וכל גופא מנה (ס"א לנתא וכל נתא מנה) נקא. כך האי אם לכלהו אתרנין דלתתא.

בתיב, (משלי ז) אמור לחכמה אחתי את. אית חכמה ואית חכמה, והאי נוקבא, אתקרי חכמה זעירא לגבי אחרא ועל דא כתיב, (שיר השירים ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגו'. דהא דא בגלותא אתמשך. אחות לנו קטנה, ודאי קטנה אתחזי אבל רברבא היא, וסגיאה היא, דהא היא שלימו דנטיל מפלא. פמה דכתיב, (שם) אני חומה ושדי כמגדלות. ושדי דהא מליין אינון לינקא לכלא. פמגדלות, דאינון נהרין רברבין דנפקי מאימא עלאה.

הו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא, בירותא דאחסנא. וכד גווי אתחברו, אקרי תפארת. ואתתקן כל גופא, ואתעביד אילנא רברבא, ותקיף, שפיר ונאה, (דניאל ד) תחותיה תטלל חיות פרא, ובענפוהי ידורון עופי שמיא, ומזון לכלא ביה. דרועוי ימינא ושמאלא. בימינא חיים וחסד, בשמאלא מיתה וגבורה. מעוי, אתתקן בדעת, ואתמליין כל אכסדרין ואדרין, פמה דאמינא, דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו.

הו אתפשט גופא, בתרין שוקין. ומתאחדן בינייהו תרין פולין, ותריין ביעי דדכורא. דכל משחא ורבות וחילא (דדכורא) דכל גופא, בהו אתפנש, דכל חילין דנפיק, מנהון נפקין. ושריין כלא בפום אמה. ובגין כך אקרון צבאות, (דכל גופא, בהו אתפנש, ושריין כלא בפום אמה. ובגין כך אקרון צבאות, דכל חילין דנפיק, מנהון נפקין) ואינון נצח והוד. תפארת, יהו"ה. נצח והוד, צבאות. ובגין כך יהו"ה צבאות.

אָמַר דְּדַכּוּרָא, סִיּוּמָא (נ"א כְּסוּתָא) דְּכָל גּוּפָא, וְאֶקְרִי יְסוּד. וְדָא הוּא דְרָגָא
דְּמַבְסָם לְנוּקְבָא. וְכָל תִּיאוּבְתָא דְּדַכּוּרָא לְגַבֵּי נוּקְבָא, בְּהַאי יְסוּד
עֵייל לְנוּקְבָא, לְאַתֵּר דְּאֶקְרִי צִיּוֹן. דְּהֵתָם הוּא אַתֵּר כְּסוּתָא דְּנוּקְבָא, כְּבֵית
רַחֵם לְאַתְתָּא. וּבְגִין כֵּן, יִי צְבָאוֹת אֶקְרִי יְסוּד.

בְּתִיב (תהלים קלב) כִּי בָחַר יִי בְּצִיּוֹן אֹהֶה לְמוֹשֵׁב לוֹ. כִּד אַתְפְּרִשְׁתָּ
מְטְרוֹנִיתָא, וְאַתְחַבְּרַת בְּמַלְכָא אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, בְּמַעְלֵי שְׁבִתָּא.
אַתְעָבִיד כְּלָא חַד גּוּפָא, וְכַדִּין יְתִיב קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּרְסִייהָ. וְאֶקְרִי
כְּלָא שְׁמָא שְׁלִים, שְׁמָא קַדִּישָׁא, בְּרִיךְ שְׁמִיהָ לְעָלַם לְעָלְמֵי עֲלָמִין. כָּל
אַלִּין מְלִין סְלִיקְנָא עַד יוּמָא דָּא, דְּאַתְעֶטֶר בְּהוּ לְעָלְמָא דְּאַתִּי, וְהִשְׁתָּא
אַתְגְּלִיין הָכָא, זַפְּאָה חוּלְקֵי.

הַאי מְטְרוֹנִיתָא, כִּד אַתְחַבְּרַת עִם מַלְכָא, כָּל עֲלָמִין מִתְבָּרְכִין, וְאַשְׁתַּכְּחוּ
בְּחַדְוֹתָא דְּכְלָא. (דף רצ"ז ע"ב) כְּמָה דְּדַכּוּרָא כְּלִיל בְּתַלְתָּא, וְשִׁירוּתָא
בְּתַלְתָּא. כֵּן כְּלָא הָכִי, וְסִיּוּמָא דְּכָל גּוּפָא הָכִי, וּמְטְרוֹנִיתָא לָא מִתְבָּרְכָא,
אַלָּא בְּכָלְלָא דְּתַלְתָּא אֲלִין, דְּאַיְנוּן נְצַח הוּד יְסוּד, וּמִתְבַּסְמָא וּמִתְבָּרְכָא
בְּאַתֵּר דְּאֶקְרִי קַדִּשׁ הַקְּדָשִׁים דְּלַתְתָּא. דְּכַתִּיב, (תהלים קלב) כִּי שָׁם צִוָּה יִי אֶת
הַבְּרָכָה. דְּהָא תְּרִין דְּרָגִין אֲיִנוּן לְעֵילָא וְתַתָּא. וּבְגִין כֵּן לִית רְשׁוּתָא
לְמִיעַל תַּמָּן, כִּד כְּהֵנָּא רַבָּא, דְּאַתִּי מִן סְטְרָא דְּחֶסֶד. בְּגִין דְּלָא עֵייל
לְהֵוּא אַתֵּר דְּלְעֵילָא, אַלָּא הֵוּא דְּאֶקְרִי חֶסֶד, וְעֵייל בְּקַדְשׁ הַקְּדָשִׁים,
וּמִתְבַּסְמַת נוּקְבָא. וּמִתְבָּרְכָא הַאי קַדִּשׁ הַקְּדָשִׁים בְּגוּ לְגוּ, אַתֵּר דְּאֶקְרִי
צִיּוֹן. צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, תְּרִין דְּרָגִין אֲיִנוּן, חַד רַחֲמֵי, וְחַד דִּינָא. צִיּוֹן,
דְּכַתִּיב, (ישעיה א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה. יְרוּשָׁלַם, דְּכַתִּיב, (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין
כֵּן בְּמָה דְּאוּקִימְנָא.

וְכָל תִּיאוּבְתָא דְּדַכּוּרָא לְגַבֵּי נוּקְבָא, הָכָא הוּא, וְקִרְיָנָא לְהוּ בְּרָכָה, דְּמִתַּמָּן
נְפָקֵי בְּרַפְּן לְכַלְהוּ עֲלָמִין, וְכַלְהוּ מִתְבָּרְכִין. הַאי אַתֵּר אֶקְרִי קַדִּשׁ. וְכָל
קַדְשִׁים דְּדַכּוּרָא עֵיילִין תַּמָּן, בְּהֵוּא דְּרָגָא דְּאַמִּינָא, וְכַלְהוּ אַתְיִין מְרִישָׁא
עֲלָאָה דְּגוּלְגַלְתָּא דְּדַכּוּרָא, מְסֻטְרָא דְּמוּחֵי עֲלָאֵי, דְּשִׁרְיִין בֵּיהּ, וְנִגִּיד
הֵוּא בְּרָכָה בְּכָל שְׁיִיפֵי גּוּפָא, עַד אֲיִנוּן דְּאַקְרוּן צְבָאוֹת. וְכָל הֵוּא נִגִּידוּ
דְּאַתְנַגִּיד מְכָל גּוּפָא, מִתְכַּנְשֵׁי תַמָּן, וְעַל דָּא אֶקְרוּן צְבָאוֹת, דְּכָל צְבָאוֹת
דְּעֲלָאִין וְתַתָּאִין תַּמָּן נְפָקִין. וְהֵוּא נִגִּידוּ בְּתֵר דְּאַתְכַּנְשֵׁי, תַּמָּן שִׁרְיִין לִיהּ
בְּהֵוּא יְסוּד קַדִּישָׁא, כְּלָא חַוּוּרָא, בְּגִין כֵּן אֶקְרִי חֶסֶד. וְהֵוּא חֶסֶד עֵייל
לְקַדִּשׁ הַקְּדָשִׁים, דְּכַתִּיב (תהלים קל"ג) כִּי שָׁם צִוָּה יִי אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
הַעוֹלָם.

אמר רבי אבא, לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים, עד דאשתכחו מלוי, ואנא כתבנא, סברנא למכתב טפי, ולא שמענא. ולא זקיפנא רישא, דנהורא הוה סגי, ולא הוה יכולנא לאסתכלא. אדהכי אדדעזענא, שמענא קלא דקארי ואמר (משלי ג) ארף ימים ושנות חיים וגו'. שמענא קלא אחרא, (תהלים כא) חיים שאל ממך וגו'.

בר ההוא יומא, לא אפסיק אשא מן ביתא, ולא הוה מאן דמטי לגביה, דלא יכילו דנהורא ואשא הוה בסוחרניה. כל ההוא יומא נפילנא על ארעא, וגענינא. בתר דאזיל אשא, חמינא לבוצינא קדישא קדש הקדשים, דאסתלק מן עלמא, אתעטף שכיב על ימיניה, ואנפוי חייכין. קם רבי אלעזר בריה, ונטיל ידוי ונשיק לון, ואנא לחיכנא עפרא דתחות רגלוי. בעו חברייא למבפי, ולא יכילו למללא. שארו חברייא בבכיה, ורבי אלעזר בריה נפיל תלת זמנין, ולא יכיל למפתח פומיה. לבתר פתח ואמר, אבא אבא. תלת הוו, חד אתחזרו. השתא תנווד חיותא, צפראן טאסין, משתקען בנוקבאן דימא רבא, וחברייא כלהו שתניין דמא.

קם רבי חייא על רגלוי ואמר, עד השתא בוצינא קדישא מסתפל (ס"א משתפל) עלן. השתא לאו הוא עדן, אלא לאשתדלא ביקריה. קם רבי אלעזר ורבי אבא, נטלו ליה בטיקרא דסיקלא, מאן חמא (ס"א ערעורא וערבוביא) ערבוביא דחברייא, וכל ביתא הוה סליק ריחין סליקו ביה בפורייה, ולא אשתמש ביה, אלא רבי אלעזר ורבי אבא.

אתו טריקין, ומארי תריסין דכפר צפרי וטרדאן בהו (ס"א דצפרי וטרדא ויהו) בני מרוניא, צווחין בקטירין, דחשיבו דלא יתקבר תמן. בתר דנפק פורייא, הוה סליק באוירא. ואשא הוה להיט קמיה, שמעו קלא, עולו ואתו, ואתפנשו להילולא דרבי שמעון, (ישעיה נז) יבא שלום ונוחו על משכבותם.

בר עאל למערתא שמעו קלא במערתא, זה האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות, פמה פטרין ברקיעא משתפכין (ס"א ולא משתפחין) ביומא דין בגינה, דנא רבי שמעון בן יוחאי, דמאריה משתפח ביה בכל יומא. זכאה חולקיה לעילא ותתא. פמה גניזין עלאין מסתמרין ליה, עליה אתמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלה לקץ הימין. (עד כאן האדרא זוטא קדישא).

פְּרִשְׁת הַאֲזִינוּ

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּמָה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא קָרָא לֹון
 גּוֹי קְדוֹשׁ, דְּכִתִּיב, (דברים יד) פִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה
 וְגוֹ'. לְבַתֵּר קָרָא לֹון קִדְשׁ, דְּכִתִּיב, (ירמיה ב)
 קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיְיָ, רֵאשִׁית (דף רצ"ו ע"א) תְּבוּאָתָה.
 מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, קִדְשׁ
 עֲלָאָה מִפְּלָא, דְּהִכִּי תַנִּינן, כַּד אֲתַחֲבְרִין פְּלָהוּ
 קְדוּשֵׁי כַּחֲדָא, אֶקְרוּן קְדוֹשׁ. וְכִלְהוּ סִלְקִין
 וּמִתְפַּנְשִׁין לְהֵוּא אֲתֵר עֲלָאָה, דְּאֶקְרִי קִדְשׁ.
 וְכַגִּין כַּף קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל
 אֲתַעֲבִיד מַנִּייהוּ. וְכַגִּין דִּישְׂרָאֵל בְּתַלְתָּ
 דְּרַגִּין מִתְעַטְרִין, כַּד אֲתַחֲבְרִין כַּחֲדָא, אֶקְרוּן
 קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיְיָ, דְּאִיהִי רֵאשִׁית. וְהָא
 אוֹקִימְנָא תְּבוּאָתָה, בְּה"א. כָּל אוֹכְלֵיו
 יֶאֱשָׁמוּ, מָאִי כָּל אוֹכְלֵיו יֶאֱשָׁמוּ. אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, הָא אֲתַמַּר, דְּכִתִּיב, (ויקרא כב) וְאִישׁ פִּי
 יֹאכַל קִדְשׁ בְּשַׁגָּה. וְכִתִּיב (שם) וְכָל זֶר לֹא
 יֹאכַל קִדְשׁ, וַיִּשְׂרָאֵל אֶקְרוּן קִדְשׁ, בְּגִין כַּף כָּל
 אוֹכְלֵיו יֶאֱשָׁמוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שִׁירוּתָא וְסִיוְמָא דְּכָלָא,
 אֲתַפְּלִיל בְּקִדְשׁ. (ס"א א) וְחַכְמָה עֲלָאָה
 קִדְשׁ אֶקְרִי, וְכַד נְהִיר דָּא חַכְמָה עֲלָאָה,
 חַכְמָה דְּשְׁלֵמָה נְהִיר. פְּמָה דְּכִתִּיב, (מלכים א ה)
 וְתִרְבַּ חַכְמַת שְׁלֵמָה, דְּקִימְמָא סִיְהֵרָא
 בְּאֶשְׁלָמוּתָא. וְהָא אוֹקִימְנָא. וְכַד אֲתַבְּרָכָא
 מִיסוּד, הִכִּי קְרִינָן לָהּ קִדְשׁ, דְּאִיהוּ אֲנְהִיר
 בְּשְׁלִימוּ. וְכַד לָא אֲתַנְהֵרָא מִתְעַטְרָא
 בְּאֶשְׁלָמוּתָא, קְרִינָן לָהּ רוּחַ הַקִּדְשׁ, וְלֹא
 אֲתַקְרִי קִדְשׁ פְּהֵהוּא דְּלַעֲיָלָא. וְכַד מִתְבְּרָכָא
 מֵהָאִי יְסוּד, וַיִּנְקָא לְכָל אֵינּוּן דְּלַתְתָּא, אֲתַקְרִי
 אַם, פְּהֵהִיא דְּלַעֲיָלָא. וְקְרִינָן לִיהּ קְדוּשִׁים.
 וְכַדִּין קְרִינָן לִיהּ קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּבִיהּ פְּלָה דְּכִתִּיב, (שיר השירים ד) אֲתִי

פְּרִשְׁת הַאֲזִינוּ

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּמָה חֲבִיבִין
 יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 בְּרֵאשׁוּנָה קָרָא לְהֵם גּוֹי קְדוֹשׁ,
 שְׁפָתוּב (דברים יד) פִּי עִם קְדוֹשׁ
 אֲתָה וְגוֹ', וְלְבַסּוּף קָרָא לְהֵם
 קִדְשׁ, שְׁפָתוּב (ירמיה ב) קִדְשׁ
 יִשְׂרָאֵל לָהּ, רֵאשִׁית תְּבוּאָתָה.
 מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 קִדְשׁ - עֲלִיוֹן מִפְּלָם. שְׁפָף
 לְמַדְנּוּ, פְּאָשֵׁר מִתְחַבְּרִים כָּל
 הַקְּדוּשִׁים כְּאַחַד, נִקְרָאִים קְדוֹשׁ.
 וְכָלֵם עוֹלָיִם וּמִתְפַּנְסִים לְאוּתוּ
 מְקוּם עֲלִיוֹן שְׁנַקְרָא קִדְשׁ.

וּמִשׁוּם זֶה קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ.
 קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה מְהֵם. וּמִשׁוּם
 שִׁישְׂרָאֵל מִכְתָּרִים בְּשִׁלְשׁ
 מִדְּרָגוֹת, פְּאָשֵׁר מִתְחַבְּרִים כְּאַחַד
 נִקְרָאִים קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לָהּ, שְׁהִיא
 רֵאשִׁית. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ תְּבוּאָתָה,
 בְּה"א. כָּל אוֹכְלֵיו יֶאֱשָׁמוּ. מַהוּ
 כָּל אוֹכְלֵיו יֶאֱשָׁמוּ? אָמַר רַבִּי
 אַבָּא, הָרִי נְאָמַר, שְׁפָתוּב (ויקרא כב)
 וְאִישׁ פִּי יֹאכַל קִדְשׁ בְּשַׁגָּה.
 וְכִתוּב (שם) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל
 קִדְשׁ, וַיִּשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ קִדְשׁ,
 מִשׁוּם כַּף כָּל אוֹכְלֵיו יֶאֱשָׁמוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַתְּחִלָּה וְסִיוֹם
 שֶׁל הַכֹּל נִכְלָל בְּקִדְשׁ. (א) וְחַכְמָה
 עֲלִיוֹנָה נִקְרָאת קִדְשׁ, וְכַאֲשֶׁר
 מְאִירָה הַחַכְמָה הָעֲלִיוֹנָה הַזֶּה,
 מְאִירָה חַכְמַת שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
 שְׁפָתוּב (מלכים א-ה) וְתִרְבַּ חַכְמַת
 שְׁלֵמָה, שְׁעוּמַדַּת הַלְּבָנָה
 בְּשִׁלְמוּתָהּ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְכַאֲשֶׁר
 מִתְבְּרַכַת מִהִסּוּד, כַּף קוֹרְאִים
 לָהּ - קִדְשׁ, שְׁהִיא מְאִירָה
 בְּשִׁלְמוּת. וְכַאֲשֶׁר לֹא מְאִירָה
 וְנִכְתְּרַת בְּשִׁלְמוּתָהּ, קוֹרְאִים לָהּ
 רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא נִקְרָאת קִדְשׁ
 כְּאוּתוֹ שֶׁל מַעְלָה. וְכַאֲשֶׁר
 מִתְבְּרַכִים מִזֶּה הִסּוּד וּמִיַּנְיָקָה
 לְכָל אֵלוּ שֶׁל מִטָּה, נִקְרָאת אַם,

אֲתִי (שיר השירים ד) אֲתִי

באותה שלמעה, וקוראים לה קדשים. ואז קוראים לה קדש הקדשים, שבו כלה, שכתוב (שיר השירים ד) אתי מלכנון פלה וגו'. מהו לכנון? זה עדן, שהלכין מפל הצדדים. ועדן הרי ידוע אצל החברים.

למדנו, כתוב פי שם ה' אקרא. מהו פי שם ה' אקרא? אמר רבי שמעון, הרי כתוב הבו גדל לאלהינו. אמר רבי אבא, הבו גדל - זו גדלה. הצור תמים פעלו - זו גבורה. פי כל דרכיו משפט - זו תפארת. אל אמונה - זה נצח. ואין עול - זה הוד. צדיק - זה יסוד. וישר - זה צדק. הרי הכל שם קדוש של הקדוש ברוך הוא, ומשום זה פי שם ה' אקרא.

אמר רבי יוסי, שם ה' ממש. ומשה באותה שעה גלה להם לישראל, שכתוב (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מפאן למדנו, אותו צדיק שחקמה עליונה בו, פאשר מגיע יומו להסתלק מהעולם, צריך לגלות אותה חקמה לאלו שרוח קדושה ביניהם. מנין לנו? ממש, שכתוב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, וכתוב (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו'.

ואם לא, עליו כתוב, (משלי א) אל תמנע טוב מבועליו. כמו שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם וגו'. (משלי א) בהיות לאל ידך לעשות. טרם תסתלק מן העולם, ולא נתנה לך רשות לגלות.

אמר רבי חייא, פסוק זה למדנו ממנו חקמה עליונה, וכך הוא. אבל סוף הפסוק מקשר קשר של האמונה במה שכתוב הוא, כמו שנאמר צדיק וישר הוא. כלם

מלכנון פלה וגו'. מאי לכנון. דא עדן, דאתלבן מפל סטרין. ועדן הא ידוע לגבי חברי.

תאנא, פתיב פי שם יי' אקרא, מאי כי שם יי' אקרא. אמר רבי שמעון, הא כתיב הבו גדל לאלהינו. אמר רבי אבא, הבו גדל, דא גדולה, הצור תמים פעלו, דא גבורה. פי כל דרכיו משפט, דא תפארת. אל אמונה, דא נצח. ואין עול, דא הוד. צדיק, דא יסוד. וישר, דא צדק. הא כלא שמא קדישא דקודשא בריך הוא, ובגין כך פי שם יי' אקרא.

אמר רבי יוסי, שם יי' ממש. ומשה בההיא שעתא גלי להו לישראל. דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מפאן אוליפנא, ההוא זפאה דחקמתא עלאה ביה, פד מטי יומא לאסתלקא מעלמא, בעי לגלאה ההיא חקמתא, לאינון די רוח קדישא בינייהו. מנלן. ממש. דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום. וכתוב, (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגו'.

ואם לאו, עליה כתיב, (משלי א) אל תמנע טוב מבועליו. כמה דאת אמר, (משלי ד) פי לקח טוב נתתי לכם וגו'. (משלי א) בהיות לאל ידך לעשות. עד לא תסתלק מן עלמא, ולא אתייהיב לך רשותא לגלאה.

אמר רבי חייא, האי קרא אוליפנא מניה חקמתא עלאה, והכי הוא. אבל סיפיה דקרא, מקשר קשרא דמהימנותא, במאי דכתיב הוא. כמה דאת אמר, צדיק וישר הוא. כלומר הוא כלא. הוא חד בלא פרודא. דאי תימא כל הני סגיאין אינון, חזר ואמר כלומר, הוא הפל, הוא אחד בלא פרוד. שאם תאמר שכל אלו רבים הם - חזר ואמר הוא, כלם

הוא, כלהו סלקין ומתקשרין ומתאחדן בחד. וכלא, הוא הנה, והוא הנה, והוא יהא. והוא חד. בריף שמייה לעלם ולעלמי עלמין. (על) עד פן מתקטרין מלין, ומתאחדין מלין קדישין, דשמא דקודשא בריף הוא.

זכאה חולקיה מאן דקרי למלפא, וינדע למקרי כדקא יאות. ואי איהו קרי ולא ידע למאן קרי, אתרחיק קדשא בריף הוא מניה, דכתיב, (תהלים קמה) קרוב יי' לכל קראיו וגו'. קרוב יי' לכל קראיו, למאן קרוב. חזר ואמר, לכל אשר יקראהו באמת, וכי אית מאן דיקרי ליה בשקרא. אמר רבי אבא אין, ההוא מאן דקרי ולא ידע למאן דקרי. מנלן. דכתיב לכל אשר יקראהו באמת. מאי באמת. פחותמא דגושפנא דמלפא, דהוא שלימו דכלא. הדא הוא דכתיב, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ובגין כך לכל אשר יקראהו באמת פתיב. זכאה חולקיה דמאן דעאל, ונפק למנדע ארחוי דקודשא בריף הוא. ועל דא כתיב, (משלי ד) וארח צדיקים פאור נגה וגו'. וכתיב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'.

תניא אמר רבי יצחק, כל הני תקונין, וכל הני מלי, למחצדי חקלא אתמסרן. ותנינן, חייבין כביכול עבדין פגימותא לעילא. מאי פגימותא. פמה דכתיב, שחת לו לא בניו (דף רצ"ז ע"ב) מומם דהא כל הני תקונין לא משתפחי כדקא יאות. פתוב אחד אומר, (ישעיה ט) וילבש צדקה פשרין, וכתוב אחד אומר (שם) וילבש בגדי נקם תלבשת. אלא אמר רבי יצחק, וילבש צדקה, בזמנא דישראל זכאן. לא זכו, וילבש בגדי נקם וגו'.

עולים ומתקשרים ומתאחדים באחד. והכל - הוא הנה, והוא הנה, והוא יהיה, והוא אחד. ברוף שמו לעולם ולעולמי עולמים. (על) עד כאן מתקשרים דברים ומתאחדים דברים קדושים של שמו של הקדוש ברוף הוא.

אשרי חלקו של מי שקורא למלך ויודע לקרא כמו שצריך. ואם הוא קורא ולא יודע למי קורא, מתרחק הקדוש ברוף הוא ממנו, שכתוב (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו וגו'. קרוב ה' לכל קראיו, למי קרוב? חזר ואמר, לכל אשר יקראהו באמת. וכי יש מי שיקרא לו בשקר? אמר רבי אבא, פן, אותו מי שקורא ולא יודע למי קורא. מנין לנו? שכתוב לכל אשר יקראהו באמת. מהו באמת? בכתובה של חותמת המלך, שהוא שלמות הכל. זהו שכתוב (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ומשום כך, לכל אשר יקראהו באמת פתוב. אשרי חלקו של מי שנכנס ויצא לדעת דרכיו של הקדוש ברוף הוא, ועל זה כתוב, (משלי ד) וארח צדיקים פאור נגה וגו'. וכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'.

רמנו, אמר רבי יצחק, כל אלו התקונים וכל אלו הדברים נמסרו לקוצרי השדה. ולמדנו, רשעים כביכול עושים פגם למעלה. איזה פגם? כמו שכתוב, שחת לו לא בניו מומם, שהרי כל אלו התקונים לא נמצאים כמו שצריך. פתוב אחד אומר, (ישעיה ט) וילבש צדקה פשרין, וכתוב אחד אומר, (שם) וילבש בגדי נקם תלבשת. אלא אמר רבי יצחק, וילבש צדקה - לא זכו - וילבש בגדי נקם וגו'.

בזמן שישראל זכאים.

אמר רבי יוסי, מה הפגם? כמו שלמדנו, שהאבות לא מסתפקים (מסתפקים) להתברך מאותה ההשקיה של הנחל, כל שכן הבנים, כמו שנאמר שחת לו לא בניו מומם. מהו לו לא - שתי פעמים. אלא אחד למעלה ואחד למטה.

וזהו שאמר רבי שמעון, כל זמן שהרשעים מתרבים בעולם, כביכול שם הקדוש לא מתברך בעולם. וכל זמן שהרשעים לא מתרבים בעולם, שם הקדוש מתברך בעולם. זהו שכתוב (תהלים קד) יתמו חטאים וגו', ברכי נפשי את ה' הללויה. אמר רבי אבא, מקרא זה ממש הוא, שכתוב שחת לו לא בניו מומם. מי גורם למום זה? דור עקש ופתלתל. משום שאלו הרשעים והדור נמצא כף.

משום זה, אחר שאמר משה כל אלו הדברים והזכיר השם הקדוש כמו שצריך, אמר, ודאי צדיק וישר הוא, דבר פתקונו. אבל שחת לו לא בניו מומם. מה הטעם כף? משום שהם דור עקש ופתלתל. אמר רבי יהודה, לו לא, פלומר לגרמייהו עבדין דא להסתלק מהעולם. אמר רבי אבא, לו לא, הרי בארנו וכף הוא. מה כתוב אחריו? הלה תגמלו זאת, לשלם גמול זה להקדוש ברוך הוא על כל אלו הטובות שגורם לה ועשה עבורך.

רבי אלעזר פתח, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'. זכאים הם ישראל על כל אמות עובדי כוכבים ומזלות, שאף על גב שהרגיזו לפני אדונם, הקדוש ברוך הוא לא רוצה לעזב אותם. שפכל מקום שגלו בין העמים, הקדוש ברוך

אמר רבי יוסי מאי פגימותא. פמה דתנינן, דאבהן לא מסתפקין (ס"א מסתפקון) לאתברכא מההוא שקיין דנחלא. כל שכן בנין. פמה דאת אמר, שחת לו לא בניו מומם. מאי לו לא תרי זמני. אלא חד לעילא, וחד לתתא.

והיינו דאמר רבי שמעון, כל זמנא דחייביא סגיאו בעלמא, כביכול שמא קדישא לא מתברך בעלמא. וכל זמנא דחייביא לא סגיאו בעלמא, שמא קדישא מתברך בעלמא. הדיא הוא דכתיב, (תהלים קד) יתמו חטאים וגו', ברכי נפשי את יי' הללויה. אמר רבי אבא, מקרא זה ממש הוא, דכתיב שחת לו לא בניו מומם. מאן גרים לחבלותא דא. דר עקש ופתלתל, בגין דאינון חייביא ודרא אשתכח הכי.

בגין כן בטר דאמר משה כל הני מלין, ואדפר שמא קדישא כדקא יאות, אמר ודאי צדיק וישר הוא, מלה בתקונייה. אבל שחת לו לא בניו מומם. מאי טעמא הכי. משום דאינון דר עקש ופתלתל. אמר רבי יהודה, לו לא, פלומר לגרמייהו עבדין דא חייבין, דגרמין לאסתלקא ברבאן מעלמא. אמר רבי אבא, לו לא, הא אוקימנא והכי הוא. מה כתיב בתריה. הליי' תגמלו זאת, לשלמא גמול דא לקודשא בריך הוא, על כל אינון טבאן דגרים לה, ועביד לקבלה.

רבי אלעזר פתח, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'. זכאין אינון ישראל, על כל עמין עובדי כוכבים ומזלות, דאף על גב דארגיזו קמי מאריהון, קדשא בריך הוא לא בעי לשבקא לון. דבכל אתר דגלו ביני עממיא, קדשא בריך הוא עמהון בגלותא.

הוא עמָהם בגְלוֹת. זְהוּ שְׁפָתוֹב
וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
אִיבִיָּהֶם וְגו'.

רְבִי אַבָּא אָמַר, וְאָף גַּם זֹאת
בְּהִיּוֹתֶם.

בֵּא רְאֵה פֶמָה הַחֲכִיבוֹת שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלָפֵי יִשְׂרָאֵל,
שֶׁאָף עַל גַּב שְׁגוּרָמִים לְגִלוֹת בֵּין
הָעַמִּים, הַשְּׂכִינָה לֹא סָרָה מֵהֶם
לְעוֹלָמִים. שְׁלֹא תֹאמַר שֶׁהֵם
לְבָדֶם בְּגִלוֹת נִמְצְאִים, אֶל־א
וְאָף גַּם זֹאת, עִמָּהֶם נִמְצְאִים.
זְהוּ שְׁפָתוֹב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם
בְּאֶרֶץ אִיבִיָּהֶם וְגו'.

רַמְבַּדְךָ שֶׁהִתְרַגַּז עַל בְּנוֹ, גָּזַר עָלָיו
עֲנֵשׁ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ וּלְלַכֵּת
לְאֶרֶץ רְחוֹקָה. שְׁמַעַה הַמְּלָכָה
וְאָמְרָה: הוֹאִיל וּבְנֵי הוֹלֵךְ לְאֶרֶץ
רְחוֹקָה וּמְשַׁלְיָךְ אוֹתוֹ הַמְּלָךְ
מֵהִיכָלוֹ, אֲנִי לֹא אֶעֱזֹב אוֹתוֹ. אוֹ
שְׁנִינּוּ כְּאֶחָד נָשׁוּב לְהִיכָל שֶׁל
הַמְּלָךְ, אוֹ שְׁנִינּוּ כְּאֶחָד נָשׁוּב
בְּאֶרֶץ אַחֲרָת. לְעֵתִים פּוֹקֵד
הַמְּלָךְ עַל הַמְּלָכָה, וְלֹא מוֹצֵאֶהָ,
שֶׁהִיִּתָּה הוֹלֵכֶת עִם בְּנוֹ. אָמַר:
הוֹאִיל וְהַמְּלָכָה שָׁם, שְׁנִינָהֶם
יִשׁוּבוּ.

וּבִזְמַן שֶׁיִּפְקֵד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַלְכָּה, פּוֹקֵד אוֹתָהּ בַּתְּחִלָּה,
וּבְגִלְלָהּ פּוֹקֵד אֶת בְּנָיו. זְהוּ
שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת 1) וְגַם אֲנִי שְׁמַעְתִּי
אֶת נֹאקֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. מִי
גוֹרֵם שְׁאֲנִי שׁוֹמַע צְרָתָם?
כְּבִיכּוֹל הַמְּלָכָה. שְׁאֲנִי זוֹכֵר
אוֹתָהּ. זְהוּ שְׁפָתוֹב (שֵׁם) וְאֶזְכֹּר
אֶת בְּרִיתִי. וְכַתוּב (שֵׁם ב) וְיִזְכֹּר
הָאֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. וְכֹאֲשֶׁר
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַחֲזִיר אֶת
יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוֹת, מֵה פְתוּב?
(דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת
שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ. זֶה הַמְּלָכָה. וְעוֹד
פְתוּב, (תְּהִלִּים פֹּה) רְצִיתָ ה' אֶרְצֶךָ
שְׁבַת שְׁבוֹת יַעֲקֹב.

אָמַר רְבִי יְהוֹדָה, הֲלֵה' תִּגְמְלוּ

הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
אִיבִיָּהֶם וְגו'.

רְבִי אַבָּא אָמַר, וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם.

הָא חֲזִי, כְּמָה חֲכִיבוֹתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְגַבִּיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְאָף עַל גַּב דְגִרְמִין
לְמַגְלֵי בִינֵי עַמְמָיָא, שְׂכִינְתָא לֹא אֶתְעַדִּיאַת
מִנְהוֹן לְעֶלְמִין. דְלֹא תִימָא דְאִינוּן בְּלַחֲוֹדִיָּהּ
בְּגִלוֹתָא מְשַׁתְּפַחִין. אֶל־א וְאָף גַּם זֹאת עִמָּהוֹן
מְשַׁתְּפַחִין. הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת
בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אִיבִיָּהֶם וְגו'.

רַמְבַּדְכָּא דְאֶרְגִּז עַל בְּרִיָּה, גָּזַר עָלֶיהָ עוֹנֵשָׁא
לְאֶתְרַחֲקָא מִנֶּיהָ, וּלְמִיזַל לְאֶרְעָא
רְחִיקָא. שְׁמַעַה מְטְרוֹנִיתָא וְאָמְרָה, הוֹאִיל
וּבְרֵי אֲזִיל לְאֶרְעָא רְחִיקָא, וְשַׁדִּי לִיָּה מְלָכָא
מֵהִיכָלֶיהָ, אֲנָא לֹא אֶשְׁבּוֹק לִיָּה, אוֹ תְרוּוֹנָא
כְּחֻדָּא נִיטוּב לְהִיכְלָא דְמְלָכָא אוֹ תְרוּוֹנָא
כְּחֻדָּא נִיטִיב בְּאֶרְעָא אַחֲרָא. לְזַמְנִין, פְּקִיד
מְלָכָא עַל מְטְרוֹנִיתָא, לֹא אֶשְׁפַּחָה. דְהוֹת
אֲזַלְתָּ עִם בְּרִיָּה, אָמַר, הוֹאִיל וּמְטְרוֹנִיתָא
תְּמַן, תְּרוּוִיָּהּ יִתּוּבוּן.

וּבְזַמְנָא דְפְקִיד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמְטְרוֹנִיתָא,
פְּקִיד לָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִינָה פְּקִיד
לְבָנוֹי. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שְׁמוֹת 1) וְגַם אֲנִי
שְׁמַעְתִּי אֶת נֹאקֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. מֵאֵן גְּרִים
דְאֲנָא שְׁמַעְנָא עֶקְתְּהוֹן. כְּבִיכּוֹל, מְטְרוֹנִיתָא.
דְדְכְרָנָא לָהּ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שְׁמוֹת 1) וְאֶזְכֹּר
אֶת בְּרִיתִי. וְכָתִיב (שְׁמוֹת ב) וְיִזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת
בְּרִיתוֹ. וְכַד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יַהֲדֵר לְיִשְׂרָאֵל
מִן גְּלוֹתָא, מֵה כְתִיב. (דְּבָרִים ל) וְשָׁב יי' אֱלֹהֶיךָ
אֶת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, דָּא מְטְרוֹנִיתָא. וְעוֹד
פְתִיב, (תְּהִלִּים פֹּה) רְצִיתָ יי' אֶרְצֶךָ שְׁבַת שְׁבוֹת
יַעֲקֹב.

אָמַר רְבִי יְהוֹדָה, הֲלֵינִי תִגְמְלוּ זֹאת, בְּגִין

זאת, משום שאתם דור עקש ופתלתל, אתם הייתם גורמים שתגלה זאת בגלות. הלה תגמלו זאת! זהו הגמול שעשה עמכם בכל אותם מופתים של מצרים, בכל אותם אותות שעשה לכם, הנהו הגמול שאתם משלמים לזאת הזו? מי גרם לכם זה? משום שאתם עם נבל ולא חכם, ולא מסתפלים בכל אותן טובות שעשה לכם עד עתה.

ה'ה' תגמלו זאת - זו השכינה. והרי בארנו הדברים, שלמדנו, אות ה"א של בהבראם (בראשית ב) - קטנה. ה"א שבהלה - גדולה. והרי נתבאר שלמדנו, אמר רבי יהודה, ה"א שבכל מקום - הקדוש ברוך הוא, ונקראת אם. ושני עולמות הם, שכתוב (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. והרי למדנו בסוד הפסוק, (במדבר כח) בשמן פתית רביעת ההין.

למדנו, רבי יהודה אומר, בכמה מקומות הסתכלתי שהקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מהם מישראל, שבכל מקום שהם היו, הקדוש ברוך הוא ביניהם, שכתוב (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם. אתם דוקא, ביניהם עמהם, לא סר מהם לעולמים.

רבי יצחק היה מהלך בדרך ופגע בו רבי חייא. אמר לו, רואה אני (אותם) בפניך שהרי במדור של השכינה מקומך. מהו שפתוב (שמות א) וארד להצילו מיד מצרים? וארד? ! ארד היה צריך לו! וארד - בראשונה. מתי? כאשר ירד יעקב למצרים. ולמה? להצילו מיד מצרים. שאם לא הנה ביניהם, לא יכולים לסבל הגלות, כמו שנאמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

דאתון דר עקש ופתלתל, אתון הויתון גרמין דתגלי זאת בגלותא. הליי' תגמלו זאת. דא הוא גמול דעביד עמכון, בכל אינון נימוסין דמצרים, בכל אינון אתון דעבד לכו, דא הוא גמול דאתון שלמין להאי זאת. מאן גרם לכו דא. בגין דאתון עם נבל ולא חכם, ולא מסתפלין בכל אינון טבן דעבד לכו עד השתא.

הליי' תגמלו זאת, דא שכנתא. והא אוקימנא מלי, דתנינן, ה"א דבהבראם, (בראשית ב) זעירא. ה"א דבהליי' רברבא. והא אתמר דתניא, אמר רבי יהודה, ה"א דבכל אתר קדשא בריך הוא, ואקרי אם. ותרי עלמין ניהו, דכתיב, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. והא תנינן ברזא דקרא, (במדבר כח) בשמן פתית רביעת ההין.

תניא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתפלנא, דקודשא בריך הוא לא אעדי (דף רח"צ ע"א) רחימותא מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הו, קדשא בריך הוא בינייהו. דכתיב, (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם. דייקא אתם, בינייהו עמהון לא אעדי מנייהו לעלמין.

רבי יצחק הוה אזיל בארמא, ופגע ביה רבי חייא, אמר ליה חמינא (להו) באנפך, דהא במדורא דשכינתא מדורף. מאי כתיב. (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מיבעי ליה. וארד בקדמיתא. אימתי. פד נחת יעקב למצרים. ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא הוה בינייהו, לא יכלין למסבל גלותא. כמה דאת אמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

אָמַר לוֹ, וְדָאֵי בְּכָל מְקוּם
שֵׁיִשְׂרָאֵל נִמְצְאִים, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בִּינִיָּהֶם. וְכָל מְקוּם שִׁחְכְּמִי
הַדּוֹר הוֹלְכִים, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הוֹלֵךְ עִמָּהֶם, שְׁפָתוֹב (שם) פִּי
מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'. מִנִּין לָנוּ?
שְׁפָתוֹב (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ
לְדַרְכּוֹ וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר
רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה. עֲתָה
נִשְׁתַּתֵּף כַּאֲחַד וְנִלְךָ בְּדֶרֶךְ, שְׁהִרִי
יִדְעֵתִי שְׁלִמְקוּם אֶחָד אֲנִי הוֹלְכִים,
לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. אָמַר לוֹ, בּוֹדָאֵי.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמַדְנֹו, שְׁלוּחֵי
מִצְוֶה אֵינָן נְזוּקִין, לֹא בְּהַלִּיכְתָּן
וְלֹא בְּחִזְרָתָן. וְאֲנַחְנוּ לְהִרְאוֹת
לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי
הוֹלְכִים, וְלֹא יֵרָאִים.

עַד שֶׁהִיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי חֵיִיא,
כְּתוּב (שם א) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם - לְכֻלָּל אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהָאָרֶץ - לְכֻלָּל
אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל מַה
שְׁלִמְטָה, אֵלּוּ נִקְרָאִים תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם, מֵהֶם.

אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, מַהוּ בְּהִבְרָאָם,
וְנֹאֲמַר בְּה' בְּרָאָם? אָמַר לוֹ, הַכֹּל
דְּבַר אֶחָד. כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
הִתְחַבְּרוּ, ה' הִזּוּ הוֹצִיאָה תוֹלְדוֹת,
וְהֵם נִקְרָאוּ תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, בְּמַה
בְּאַרְנֵנוּ בְּה' בְּרָאָם - בְּאַבְרָהָם?
אָמַר לוֹ, הַכֹּל דְּבַר אֶחָד הוּא.
בְּאַבְרָהָם - אֵלּוּ הַשָּׁמַיִם, שְׁמִשָּׁם
מִתְחִילִים לְהִתְפַּשֵּׁט. בְּה' בְּרָאָם,
וְזֶהוּ וְהָאָרֶץ, וְהַכֹּל דְּבַר אֶחָד.

אָמַר לוֹ, וְדָאֵי כִּף הוּא, וְהִרִי
לְמַדְנֹו, שְׁפָתוֹב אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְלְמַדְנֹו, הָעוֹלָם
הַזֶּה נִבְרָא בְּה', שְׁפָתוֹב בְּהִבְרָאָם.
וְהָעוֹלָם הַבֵּא נִבְרָא בִּי, שְׁפָתוֹב
(בראשית ב) וְנִהְרֵ יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֵּן - לְכֻלָּל הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֵּן
- לְכֻלָּל אֶת הָאָרֶץ.

אָמַר לִיָּהּ, וְדָאֵי בְּכָל אֶתֶר דִּישְׂרָאֵל שְׁרִיין,
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּינִיָּהוּ. וְכָל אֶתֶר
דְּחַפְיָמִי דְרָא אֲזַלִּין, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַל
עִמָּהוֹן, דְּכְתִיב, (שם) פִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'.
מִנְלָן. דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ
וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים
זֶה. הַשְּׁתָּא נִשְׁתַּתֵּף כַּחְדָּא, וְנִיזִיל בְּאַרְחָא,
דְּהָא יִדְעֵנָא דְלֵאֲתֵר חַד אֲזַלִּין, לְקַבֵּלָא
אַנְפוּי דְשְׂכִינְתָּא. אָמַר לִיָּהּ, וְדָאֵי. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, תְּנִינָן, שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָן נְזוּקִין, לֹא
בְּהַלִּיכְתָּן וְלֹא בְּחִזְרָתָן. וְאֲנָן לֵאֲתַחְזָא קַמִּי
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַלִּין, וְלֹא דְחִילְנָא.

עַד דִּהוּוּ אֲזַלִּי, אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּתִיב (בראשית ב)
אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם,
לְאַכְלִלָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָאָרֶץ,
לְאַכְלִלָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל מַה דְלִתְתָּא,
אֵינּוֹן אֶקְרוּן תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם מִנִּיָּהוּ.

אָמַר לִיָּהּ אֵי הָכִי מַהוּ בְּהִבְרָאָם, וְאַתְמַר בְּה'
בְּרָאָם. אָמַר לִיָּהּ כֻּלָּא חַד מְלָה, כַּד
שָׁמַיִם אֶתְחַבְּרוּ, הָאֵי ה' אֶפִּיקַת תוֹלְדוֹת,
וְאֵינּוֹן אֶקְרוּן תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. אָמַר
לִיָּהּ אֵי הָכִי, בְּמֵאֵי אוֹקִימְנָא בְּה' בְּרָאָם,
בְּאַבְרָהָם. אָמַר לִיָּהּ כֻּלָּא חַד מְלָה הוּא,
בְּאַבְרָהָם, הֵיִינוּ הַשָּׁמַיִם, דְּמִתְמָן שְׁרִיין
לְאַתְפִּשְׁטָא. בְּה' בְּרָאָם, הֵיִינוּ וְהָאָרֶץ, וְכֻלָּא
חַד מְלָה.

אָמַר לִיָּהּ, וְדָאֵי הָכִי הוּא, וְהָאֵ אוֹלִיפְנָא,
דְּכְתִיב, אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ.
וְתִנִּין, הָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּה', דְּכְתִיב
בְּהִבְרָאָם. וְהָעוֹלָם הַבֵּא, נִבְרָא בִּי, דְּכְתִיב,
(בראשית ב) וְנִהְרֵ יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן.
לְאַכְלִלָא הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֵּן, לְאַכְלִלָא אֶת
הָאָרֶץ.

וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שְׁכַתוֹב (שיר השירים ד)
מְעִין גְּנִים, זְהוּ הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר
מִיָּם חַיִּים, שְׁכַתוֹב (בראשית כו)
וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר,
שְׁכַתוֹב (שם) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחֲפֹר
בְּאֵר אַחֲרַת וְגו'. וְנִזְלִים מִן
לְבָנוֹן, שְׁאֵלוּ מִתְקַשְׁטִים לְמַעַלָּה
וְעוֹלָיִם בְּרָאוּ שֶׁל הַמַּלְאָךְ,
שְׁכַתוֹב (תהלים קח) כִּי גָדוֹל מַעַל
שָׁמַיִם חֲסֻדָּךְ.

מִן לְבָנוֹן - מִשָּׁם יוֹצְאִים לְבִינָה.
וְנִמְשָׁךְ וּמִתְפַּשֵּׁט לְכָל הַקְּצוּוֹת,
עַד שְׁנַמְשָׁכִים אֵלָיו הַמְקוּרוֹת
וַיּוֹרְדִים לְהַתְפַּנֵּס לְמִקוֹם שְׁנִקְרָא
הַיָּם הַגָּדוֹל, שְׁכַתוֹב (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.
וְכַתוֹב (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר
חֲצֻבְתֶּם וְגו'. וְאַחַר כֵּן כְּתוֹב,
(שיר השירים ד) גֵּן נְעוּל אַחֲתִי כִּלְהָ
וְגו'. וּמִכַּאן יֵצְאוּ תוֹלְדוֹת לְכֻלָּם,
שְׁכַתוֹב בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם
מִמֶּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
וְאַפְלוּ בְּיַעֲקֹב מִמֶּשׁ. וְהַפֵּל דָּבָר
אַחַד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּאֲשֶׁר אָנוּ
יוֹשְׁבִים לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַפֵּל
נֶאֱמַר לִפְנֵינוּ בְּגִלּוּי וְלֹא הִצְטַרְכְּנוּ
לְכָל זֶה. אָמַר לוֹ, אֵין רַבִּי שְׁמַעוֹן
כַּשָּׂאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁפִלָּם לִפְנֵינוּ
כְּמוֹ שָׂאָר הַנְּבִיאִים פְּלִפִּי מִשָּׁה.
עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי
חַיִּיא, כְּתוֹב (ישעיה מט) הִתְשַׁכַּח
אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בְּטָנָה וְגו'.
פְּסוּק זֶה בְּאַרְוֵהוּ, וְכַאֵן מַה הוּא
עוֹסֵק? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם
בְּקִשְׁרָה שֶׁל הַחֲבָרִים, סְמִיכָה לֹא
נִסְמַכְתִּי, אָנוּ מַה נֹּאמַר?

אָמַר לוֹ, שֶׁהָרִי קוֹל שֶׁל רִמּוֹ
אַחַד שְׁמַעְתִּי יוֹם אַחַד כַּאֲשֶׁר
הֵייתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְלֹא יָדַעְתִּי מִי
אָמַר, וְלֹא יָדַעְתִּי דָבָר.

וְכַאֲשֶׁר רָאָה, שֶׁבָּעָה יָמִים הָיוּ
שְׁנַחֲלַשְׁתִּי עַל זֶה וְלֹא טַעַמְתִּי
דָּבָר, וְעַתָּה הוֹלֵךְ אֲנִי אֶצֵּל

וְהָא אֹקִימָנָא, דְּכַתִּיב, (שיר השירים ד) מְעִין גְּנִים,
דָּא הִיא הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר מִיָּם חַיִּים,
דְּכַתִּיב, (בראשית כו) וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר,
דְּכַתִּיב (שם) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחֲפֹר בְּאֵר אַחֲרַת
וְגו'. וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן, דְּאִינוּן מִתְעַטְרִין
לְעִילָא, וְסִלְקִין בְּרִישָׁא דְּמַלְאָא. דְּכַתִּיב, (תהלים
קח) כִּי גָדוֹל מַעַל שָׁמַיִם חֲסֻדָּךְ.

מִן לְבָנוֹן, מִתְמָן נִפְקִין לְבִינָה. וְנִגִּיד וְאַתְמַשְׁךְ
לְכָל זְוויין, עַד דְּנִגְדִין אִינוּן מִבּוּעִין,
וְנִחְתִּין לְאַתְפְּנִישָׁא לְאַתְר דְּאַקְרִי יִמָּא רַבָּא.
דְּכַתִּיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם
וְגו'. וְכַתִּיב, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצֻבְתֶּם
וְגו'. לְבַתֵּר כְּתִיב, (שיר השירים ד) גֵּן נְעוּל אַחֲתִי
כִּלְהָ וְגו'. וּמִכַּאן, נִפְיָקוּ תוֹלְדוֹת לְכֻלָּא.
דְּכַתִּיב, בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם מִמֶּשׁ,
בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְאַפְלוּ בְּיַעֲקֹב
מִמֶּשׁ. וְכֻלָּא חַד מַלְהָ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּד אָנִן יִתְבִּין לְקַמִּיָּה דְּרַבִּי
שְׁמַעוֹן, כֻּלָּא אֲתַמַּר קַמִּיָּה בְּאַתְגַּלְיָא,
וְלֹא אֶצְטַרְיִכְנָא לְכָל הָאִי. אָמַר לִיה, לָאו רַבִּי
שְׁמַעוֹן כַּשָּׂאָר בְּנֵי נְשָׂא, דְּכִלְהוּ קַמִּיָּה, כַּשָּׂאָר
נְבִיאִי לְקַמִּי מִשָּׁה. עַד דִּהּוּ אֶזְלִי, אָמַר רַבִּי
חַיִּיא, כְּתִיב, (ישעיה מט) הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה
מֵרַחֵם בֶּן בְּטָנָה וְגו'. הָאִי קָרָא אֹקִימָה,
וְהָאִי מָאִי קָא מִיִּירִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי
בְּקִטּוּרָא דְּחַבְרִיָּיא, סְמִיכָא לָא אֶסְמִכְנָא, אָנִן
מַה גִּימָא.

אָמַר לִיה, דְּהָא קָלָא דְּרִמִּיזָא חַד, שְׁמַעְנָא
יוֹמָא חַד, כַּד הָוָה אֶזְלִינָא בְּאַרְחָא, וְלֹא
יָדַעְנָא מָאן אָמַר, וְלֹא יָדַעְנָא מַלְהָ.

וְהָא חַזִּי, שֶׁבָּעָה יוֹמִין הָיוּ דְּחִלִּישְׁנָא עַל דָּא,
וְלֹא טַעַמְנָא מְדִי. וְהַשְׁתָּא אֶזְלִינָא לְגַבִּיָּה
דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּלִימָא לִי דִּילְמָא אֲדַכֵּר.

המנוחה הקדושה שיאמר לי,
שְׁמָא אָזְכֵר. אָמַר לוֹ, שְׁמָא אוֹתוֹ
הַיּוֹם שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ רַבִּי אֶלְעָזָר
אֶצֶל חַמְיוֹ, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הַלְכָתִי
עִמּוֹ, וְהִנֵּה נִזְכַּרְתִּי בְדַבָּר.

בֹּא רֵאָה, כִּף אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
מִשְׁמוֹ שֶׁל אָבִיו, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִיּוֹם
שֶׁנִּפְלְנוּ בְּגָלוּת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עֹזֵב אוֹתָנוּ בְּגָלוּת וְשׂוֹכֵחַ
אוֹתָנוּ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ישעיה נח)
וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה' וְה'
שְׁכַחְנִי. אָמְרָה הַשְּׂכִינָה: הַתְּשַׁכַּח
אֵשֶׁה עוֹלָה?! וְכִי יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּקְרָאִים בְּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר
(דברים ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם,
מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר
(ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלָה
זֶרַע אָמֶת, גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה,
שְׁכַתּוֹב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ?! וְאֲנֹכִי לֹא
אֶשְׁכַּחְךָ. מִכָּאן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא עוֹזֵב אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָמִים.

עוֹד אָמַר, הַתְּשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה
מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה. זֶהוּ סוּד עֲלִיּוֹן
שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הִנֵּה
דְּבָרִים אֵלּוּ בְּשִׁמּוֹ אַחֲזִיזִים. כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׂוֹכַח
שְׁמוֹ שֶׁהָרִי הוּא הַכֹּל - כִּף
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׂוֹכַח
אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אַחֲזִיזִים
בְּשִׁמּוֹ מִמֶּשׁ. הַתְּרַגֵּשׁ רַבִּי חֲזִיָּא,
אָמַר, וְדַאי זֶהוּ דְּבַר חֲדוּשׁ. בְּרוּךְ
יְהִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי כִּף וַיְדַעְתִּי דְּבַר,
וַיְדַעְתִּי מִי אוֹתוֹ שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִמֶּנּוּ.
וּבֹא רֵאָה, שְׁאוֹתוֹ יוֹם שֶׁרְצִיתִי
אֶרְבֶּעָה מִלִּין, וְלֹא מְצֵאתִי מִי
הִיָּה. אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁנִּכְנַסְתִּי
בְּמַעְרָה אַחַת שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר נָח
שָׁעָה אַחַת. קָרָא עָלָיו רַבִּי חֲזִיָּא
אֵלּוּ הַפְּסוּקִים, (ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע
כְּשַׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. אֲזַ תִּקְרָא וְה'
יַעֲנֶה וְגו', אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגו'.

אָמַר לִיָּה, דִּילְמָא הֵהוּא יוֹמָא דְהוּא אָזִיל רַבִּי
אֶלְעָזָר לְגַבְיָה דְחַמְיוֹ, וְהֵהוּא יוֹמָא אֶזִּילְנָא
עִמִּיהָ, וְהָא אֲדַכְרָנָא מְלָה.

הָא חֲזִי, הַכִּי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִשְׁמִיהָ
דְּאָבוּי, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, מִיּוֹמָא דְנִפְלְנָא בְּגָלוּתָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא שְׁבִיק לָן בְּגָלוּתָא, וְאֲנָשִׁי לָן. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (ישעיה מט) וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יי' וַיִּי'
שְׁכַחְנִי. אָמְרָה שְׂכִינָתָא, הַתְּשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה,
וְכִי יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרוּן בְּנִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
(דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם. מֵרַחֵם בֶּן (ד)
(ר"צ ע"ב) בִּטְנָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי
נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלָה זֶרַע אָמֶת. גַּם אֵלֶּה
תִשְׁכַּחְנָה, דְכַתִּיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאֲנֹכִי לֹא אֶשְׁכַּחְךָ, מִכָּאן,
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׁבִיק לוֹן לְיִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָמִין.

הוּ אָמַר, הַתְּשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן
בִּטְנָה. דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה דְאָמַר קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. הָא מִלִּין אֵלִין בְּשִׁמִּיהָ אַחֲזִידָן.
כְּמָה דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲנָשִׁי שְׁמִיהָ,
דְּהָא הוּא כֹּלָא, כִּף קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא
אֲנָשִׁי לוֹן לְיִשְׂרָאֵל דְאִינוּן אַחֲזִידָן בְּשִׁמִּיהָ
מִמֶּשׁ. אַתְרַגֵּישׁ רַבִּי חֲזִיָּא, אָמַר וְדַאי דָּא הִיא
מְלָה. בְּרִיךְ יְהִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאֶעֱרַעְנָא
לָךְ, וַיְדַעְנָא מְלָה. וַיְדַעְנָא מָאן הֵהוּא
דְשִׁמְעָנָא מִנִּיהָ.

וְהָא חֲזִי, דְהֵהוּא יוֹמָא דְרַהִיטְנָא אֶרְבַּע מִילִי,
וְלֹא אֶשְׁכַּחְנָא מָאן הָוָה. אָמַר לִיָּה, בְּגִין
דְעֵאלְנָא בְּחַד מְעַרְתָּא דְרַבִּי אֶלְעָזָר נִפְישׁ
שְׁעַתָּא חָדָא. קָרִי עָלֶיהָ רַבִּי חֲזִיָּא הִנֵּי קָרָאִי,
(ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע כְּשַׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. אֲזַ תִּקְרָא
וַיִּי' יַעֲנֶה וְגו' אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי' וְגו'.

(דברים לג) זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֵּר וְדוֹר וְגוֹ'. זָכַר יְמוֹת עוֹלָם. רַבִּי אֲבָא אָמַר, מִי אֵלוּ יְמוֹת עוֹלָם? אֵלוּ שְׁשֵׁה יָמִים שְׁעֵשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם בְּהֵם, שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְגוֹ'. שְׁשֵׁת יָמִים, וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. בֵּינוּ שְׁנוֹת דֵּר וְדוֹר. כְּלוֹמַר, אֵלוּ יְמוֹת עוֹלָם, יָדְעוּ וְיִתְנוּדְעוּ כָּל אֵלוּ הַשָּׁנִים וְהַיָּמִים וְכָל דוֹר וְדוֹר, עַד דוֹר זֶה שְׁאַתֶּם עוֹמְדִים בּוֹ.

שְׂאֵר אֲבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב הֵלֵא הוּא אֲבִיךָ קִנְךָ. וַיִּגְדֶּךָ, וְהוּא יִגְלֶה עִמָּךְ הַחֲכֵמָה. וַיִּמָּה הִיא? אֵלֵא כְּאֲשֶׁר שְׁשֵׁה יָמִים אֵלוּ בְּנוּ אֶת הָעוֹלָם, לֹא בְּנוּ אוֹתוֹ אֵלֵא בְּגִלְלֶךָ, שְׁתַּבֵּא אֶתָּה וְתַקִּים אֶת הַתּוֹרָה. שְׁלַמְדְנוּ, כָּל מָה שְׁעֵשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - עַל תְּנָאֵי עֲשֵׂה, שְׁכַּאֲשֶׁר יִבְאוּ יִשְׂרָאֵל, אִם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה - מוֹטֵב, וְאִם לֹא - שְׂיַחְזִירוּהוּ לַתְּהוֹ וְבֵהוּ. וּמְשוּם זֶה, אֵלוּ יְמוֹת עוֹלָם יוֹדְעִים וּמְבִינִים הַכֹּל.

וְהָרִי לְמַדְנוּ, אֵלוּ עֲנִפֵי הָאֵילָן אֵיךְ נֶאֱחָזִים בְּתוֹף הָאֵילָן? וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שְׁכַּאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַר לָהֶם לְמַמְנֵי הַמְּגִינִים עַל שְׂאֵר הָאֲמוֹת, וְאַתֶּם מָה כְּתוּב? כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ. שְׁלֹא נִתַּן אוֹתָם לְשֵׁר, וְלֹא לְמִלְאָךְ, וְלֹא לְמַמְנָה אַחַר, וְזֶה הָעַם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטַל לְחֵלְקוֹ.

בְּאִיזָה מְקוֹם מְצֵא אוֹתוֹ? יִמְצְאוּהוּ בְּאַרְצָה מְדַבֵּר וּבְתַהוֹ יִלֵּל יִשְׁמֵן וְגוֹ'. שְׁפָתוֹב (יְהוֹשֻׁעַ כד) תְּרַח אֲבִי אֲבָרְהָם וְגוֹ', וְאַקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם וְגוֹ'. וּמְכַאֵן מְנַהֵיג אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל כְּכָל דוֹר וְדוֹר וְלֹא נִפְרַד מֵהֶם וּמְנַהֵיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לב) כְּנִשֵּׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגוֹ'.

זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֵּר וְדוֹר וְגוֹ'. (דְּבָרִים לב) זָכַר יְמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אֲבָא אָמַר, מִאֵן יְמוֹת עוֹלָם. אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעַבְד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא בְּהוּ. דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי' וְגוֹ'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אוֹקִימְנָא. בֵּינוּ שְׁנוֹת דֵּר וְדוֹר. כְּלוֹמַר, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם, יָדְעוּ וְיִשְׁתַּמוּדְעוּ כָּל אֵינּוֹן שְׁנִין וְיוֹמִין, וְכָל דְּרָא וְדָרָא, עַד דְּרָא דָא דְּאַתּוֹן קִיִּימִין.

שְׂאֵר אֲבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, הֵלֵא הוּא אֲבִיךָ קִנְךָ. וַיִּגְדֶּךָ, וְהוּא יִגְלֶה עוֹמְקָא דְּחֲכֵמָתָא. וּמֵאֵי הִיא. אֵלֵא כַּד אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין שְׁכַלִּילוּ עֲלֵמָא, לֹא שְׁכַלִּילוּ לֵיה, אֵלֵא בְּגִינְךָ, דְּתִיתִי אֲנִתְ וְתַקִּיִּים אוֹרִייתָא. דְּתַנִּינְךָ, כָּל מָה דְּעַבְד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל תְּנָאֵי עַבְד, דְּכַד יִיתוּן יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוּן אוֹרִייתָא יְאוּת, וְאִי לֹא דִּיהַדֵּר לֵיה לַתְּהוֹ וְבֵהוּ. וּבְגִין כֵּן, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם יָדְעוּ וְיִשְׁתַּמוּדְעוּן כְּלָא.

וְהָא תַּנִּינְךָ, הִנְהוּ עֲנִפֵי דְּאֵילָנָא, הִיךְ מִתְּאַחַדְךָ בְּגוֹ אֵילָנָא, וְהָא אוֹקִימְנָא, כְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַר לוֹן, לְמַמְנֵן תְּרִיסִין, עַל שְׂאֵר עַמִּין, וְאַתּוֹן מָה כְּתִיב. כִּי חֵלֶק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ, דְּלֹא יִהְיֶה לְרַבְרַבָּא, וְלֹא לְמִלְאָכָא, וְלֹא לְמַמְנָא אַתְרָא, וְהֵאֵי עֲמָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָסַב לְחוֹלְקֵיהָ.

בְּאֵן אַתְר אֲשַׁפַּח לֵיה. יִמְצְאוּהוּ בְּאַרְצָה מְדַבֵּר וּבְתַהוֹ יִלֵּל יִשְׁמֵן וְגוֹ'. דְּכַתִּיב, (יְהוֹשֻׁעַ כד)

תְּרַח אֲבִי אֲבָרְהָם וְגוֹ'. וְאַקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם וְגוֹ'. וּמְהַכָּא דְּבַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל כְּכָל דְּרָא וְדָרָא, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מְנַיְהוּ, וְדָבַר לְהוּ בְּרַחֲמֵי, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב כְּנִשֵּׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגוֹ'.

דוֹר וְדוֹר וְלֹא נִפְרַד מֵהֶם וּמְנַהֵיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לב) כְּנִשֵּׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגוֹ'.

בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ. (דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אֲשַׁפְּחָנָא מָאן דְּחֵיִיס עַל בְּנוֹי, כִּהְיֵא נִשְׂרָא. וְעַל דָּא תַנִּינָן, כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיַּמִּין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמַאל. נֶשֶׁר בָּאֵן דּוּכְתִיָּה. בְּאַתְרֵי דִיעֵקֵב קֵאִים. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. בַּהֲהוּא אַתְרֵי מְמֹשׁ. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמֵי עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי אַחֲרֵינִין. כִּף קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּבַר לְבָנוֹי כְּנֶשֶׁר דָּא.

כִּי פְתִיב יי' בְּדֵד יִנְחֵנוּ וְאִין עֵמוּ אֵל גִּכְר. הוּא בְּלַחֲדוּי, דְּכְתִיב, (שמות יג) וַיֵּי הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם וְגו'. וְאִין עֵמוּ אֵל גִּכְר, דְּלֹא דְבַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לֹא מְלֹאכְא, וְלֹא מְמַנָּא אַחֲרָא, דְּאִינוּן אֶקְרוּן אֵל גִּכְר. וְדָא הוּא דְאָמַר מֹשֶׁה, (שמות לב) אִם אֵין פְּנִיךְ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, יי' בְּדֵד יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלַחֲדוּי, וְאִין עֵמוּ אֵל גִּכְר.

זַבְּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְבַר עֲמַהוֹן, (בישׂראל) הָכִי עֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסֻגְלָתוֹ, וְכְתִיב, (שמואל א יב) כִּי לֹא יִטַּשׁ יי' אֶת עַמּוֹ. מָאִי טַעְמָא לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. בְּעֵבוּר שְׁמוּ הַגְּדוֹל, בְּגִין דְּהֵאִי כִּהְיֵא אַתְדִּבְק. וְעַל דָּא לֹא יִשְׁבּוּק לוֹן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּבִכַּל אַתְרֵי דְאִינוּן שְׂרִיָּין, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲמַהוֹן כְּמַה דְּאוּקִימָנָא.

אֲשֶׁרִי חֲלַקְמֵי שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְנַהֵג אַתָּם (בישׂראל) כִּף, עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסֻגְלָתוֹ, וְכְתוּב (שמואל א יב) כִּי לֹא יִטַּשׁ ה' עַמּוֹ וְגו'. מַה הַטַּעַם לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ? בְּעֵבוּר שְׁמוּ הַגְּדוֹל, מִשּׁוּם שְׁנָה בְּזֶה נִדְבַק. וְעַל זֶה לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁבִכַל מְקוֹם שְׁהֵם נִמְצְאוּ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמָהֶם, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ.

לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת. (דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי קֵרְאֵי דְהֶכָא, תּוֹכְחֵי אִינוּן, דְּאוּכַח לְהוּ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, בַּר הַהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא, דְּגַלֵּי בְּשִׁירוֹתָא דְּמִלוּי. אָמַר רַבִּי אַבְא, וְאִפִּילוּ מַה דְּאוּכַח לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַלְלָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוּרִייתָא דְנַפְיָק

לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת (דברים לב). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל אֵלוּ הַפְּסוּקִים שְׂכָאן תּוֹכְחוֹת הֵם שְׁהוּכִיחַ אוֹתָם מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, חוּץ מֵאוֹתוֹ שֶׁם קְדוּשׁ שְׁגָלָה בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו. אָמַר רַבִּי אַבְא, וְאִפִּילוּ מַה שְׁהוּכִיחַ לְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּכַלֵּל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ, שְׂאִין דְּבַר בְּתוֹרָה

לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת (דברים לב). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי קֵרְאֵי דְהֶכָא, תּוֹכְחֵי אִינוּן, דְּאוּכַח לְהוּ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, בַּר הַהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא, דְּגַלֵּי בְּשִׁירוֹתָא דְּמִלוּי. אָמַר רַבִּי אַבְא, וְאִפִּילוּ מַה דְּאוּכַח לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַלְלָא דְשְׂמָא קְדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוּרִייתָא דְנַפְיָק

לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת (דברים לב). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי קֵרְאֵי דְהֶכָא, תּוֹכְחֵי אִינוּן, דְּאוּכַח לְהוּ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, בַּר הַהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא, דְּגַלֵּי בְּשִׁירוֹתָא דְּמִלוּי. אָמַר רַבִּי אַבְא, וְאִפִּילוּ מַה שְׁהוּכִיחַ לְיִשְׂרָאֵל הוּא בְּכַלֵּל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ, שְׂאִין דְּבַר בְּתוֹרָה

שיוצא מכלל השם הקדוש, שהתורה בלה שמותיו של הקדוש ברוך הוא הם.

ואלו הפסוקים ידועים הם. אבל משום ששמו של הקדוש ברוך הוא נשום בפרשה זו, הייתי צריך עד עתה. וכאן הרי כתוב, לו חכמו ישפילו זאת, זאת ודאי. והרי בכמה מקומות בארנו זאת, שאם ישראל ידעו את זה איך זאת אחוזה בדיניה להפרע מן הרשעים - יבינו לאחריהם, וישתמרו להיות בה, כמו שכתוב (איוב ב) וארץ מתקוממה לו.

דבר אחר לו חכמו ישפילו זאת - שהיא קשורה בהם בישראל. פאשר שומרים מצוות התורה ויושבים עמה בשלום, ידעו שעזרה של זאת הזו עמהם, להפרע משונאייהם. וישראל, שהם מעטים בין האמות, ידעו איכה ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה. ומי גרם להם? הזאת הזו שהיתה ביניהם בשלום פאשר עושים מצוות התורה, ולעולמים לא זזה מהם לעשות להם נקמות.

אם לא פי צורם מְכָרָם וְיִי' הַסְּגִירָם (דברים לב) מה הטעם פי צורם מְכָרָם? משום שצור ילדף תשי, שהתקונים לא נמצאים כמו שצריך במקומם. אם לא פי צורם מְכָרָם. אמר רבי יהודה, זה אברהם, כמו שבארנו, שאמר אברהם, יתחייבו ישראל בגלות ולא יפנסו בגיהנם, ששני אלו - גלות וגיהנם - לא יסבלו ישראל. והקדוש ברוך הוא הספים על ידו, שכל זמן שיתחייבו ישראל, יפלו לגלות וישתעבדו בהם שונאייהם. ומשום זה צורם מְכָרָם, ודאי, וְיִי' הַסְּגִירָם, והספים על ידו.

מִכָּלֵל דְּשָׂמָא קְדִישָׁא. דְּאוּרִייתָא כְּלָא שְׂמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינּוּן.

וְהֵי קָרְאִי יְדִיעָאן אֵינּוּן. אָבֵל בְּגִין דְּשָׂמָא (דף רצ"ט ע"א) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְשִׁים בְּהַאי פְּרִשְׁתָּא, אַצְטְרִיכְנָא עַד הַשְׁתָּא. וְהֵכָא הָא כְּתִיב, לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת, זֹאת וְדָאִי, וְהָא בְּכַמָּה אֲתֵר אוֹקִימְנָא הַאי, דְּאִי יִשְׂרָאֵל יִנְדְּעוּן הַאי, אִיךְ זֹאת אֲחִידָא בְּדִינוּי לְאַתְפְּרֵעָא מִן חַיִּבֵיָא, יְבִינוּ לְאַחֲרִיתָם, וְיִסְתְּמְרוּ לְמַהוּי בְּהַ. כְּמָה דְּכְתִיב, (איוב כ) וְאַרְץ מִתְקוּמְמָה לֹו.

דְּבַר אַחַר לֹו חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת. דְּאִיהִי מִתְקַשְׂרָא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל, כַּד נְטְרִין פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, וְיִתְבִּין עִמָּה בְּשָׁלָם, יִנְדְּעוּן דְּסִיעֵתָא דְּהַאי זֹאת עִמָּהוּן, לְאַתְפְּרֵעָא מִשְׁנֵאִיהוּן. וְיִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוּן זְעִירִין בִּינֵי עַמְמֵיָא, יִנְדְּעוּן, אִיכָּה יִרְדּוּף אֶחָד אֶלְף וּשְׁנַיִם יְנִיסוּ רַבְבָּה. וּמֵאֵן גְּרִים לְהוּ. הַאי זֹאת, דְּהוּה בְּהוּ בְּשָׁלָם, כַּד עֲבָדִין פְּקוּדֵי אוּרִייתָא. וְלַעֲלָמִין לֹא אֲתַעְדִי מִנֵּיהוּ, לְמַעַבְד לְהוּ נוֹקְמִין.

אם לא פי צורם מְכָרָם וְיִי' הַסְּגִירָם. (דברים לב) מאי טעמא פי צורם מְכָרָם. בגין צור ילדף תשי, דתקונין לָא שְׂרָאן כְּדָקָא יָאוּת בְּאַתְרֵיהוּ. אם לא פי צורם מְכָרָם. אמר רבי יהודה דא אברהם, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא, דְּאָמַר אַבְרָהָם יִתְחַיִּיבוּן יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, וְלֹא יִיעֲלוּן בְּגִיְהֵנָם דְּתָרִין אֵלִין גְּלוּתָא וְגִיְהֵנָם, לָא יִסְבְּלוּן יִשְׂרָאֵל. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲסַתְכֶם עַל יְדוּי, דְּכָל זְמָנָא דִּי יַחֲבוּוּן יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּן בְּגִלוּתָא, וְיִשְׁתַּעֲבְדוּן בְּהוּ שְׁנֵאִיהוּן. וּבְגִין כֹּה, צוּרָם מְכָרָם וְדָאִי, וְיִי' הַסְּגִירָם, וְאֲסַתְכֶם עַל יְדוּי.

תנבא, אמר רבי יהודה, מאי טעמא אוכח להו משה בהאי שירה הכי, בגין דאינהו זמינין למיעל לארעא, ולמשרי בינייהו שכינתא, ובגין כך אוכח להו על האי.

רבי יצחק אמר, בתרי אתרי קדשא בריה הוא זמין לאוכחא להו לישראל, וחדאן אומות העולם. חד דכתיב, (הושע יב) וריב ליני עם יהודה ולפקד על יעקב פדרכיו וגו'. שמעין אומות העולם חדאן, אמרי, השתא ישתצון מעלמא, פד חמי קדשא בריה הוא דאינון חדאן, מה כתיב בתריה. בפטן עקב את אחיו וגו'. פד שמעין, אמרין, דא הוא תשובה.

רבי יצחק אמר, בתרי אתרי קדשא בריה הוא זמין לאוכחא להו לישראל, וחדאן אומות העולם. חד דכתיב, (הושע יב) וריב ליני עם יהודה ולפקד על יעקב פדרכיו וגו'. שמעין אומות העולם חדאן, אמרי, השתא ישתצון מעלמא, פד חמי קדשא בריה הוא דאינון חדאן, מה כתיב בתריה. בפטן עקב את אחיו וגו'. פד שמעין, אמרין, דא הוא תשובה.

רבי יצחק אמר, בתרי אתרי קדשא בריה הוא זמין לאוכחא להו לישראל, וחדאן אומות העולם. חד דכתיב, (הושע יב) וריב ליני עם יהודה ולפקד על יעקב פדרכיו וגו'. שמעין אומות העולם חדאן, אמרי, השתא ישתצון מעלמא, פד חמי קדשא בריה הוא דאינון חדאן, מה כתיב בתריה. בפטן עקב את אחיו וגו'. פד שמעין, אמרין, דא הוא תשובה.

דאתתא דההו לה קטטה בכרה, אזלת למקביל עליה דינא, חמאת לדיינא דאין נפשיין. מנייהו לאלקאה, לצלבא, לאוקדא, אמרה ויי מה אעביד מן ברא. פד סיים דינא, אמר לההיא אינתו, אימא, מה אעביד לך בריה, אמרה קובלני, עכ"מ.

משל לאשה שהיתה לה קטטה בבנה, הלכה לתבע עליו דין. ראתה לדין שדן דיני נפשות - חלקם למלקות, לתליה, לשרפה. אמרה: אוי, מה אעשה מן הבן? פאשר סים הדין, אמר לאותה אשה: אמא, מה עשה לך בנה? אמרה, מתלוננת, עכ"מ.

ימצאהו בארץ מדבר ובתהו, (דברים לב) ודאי לבתר עבד לכל אינון קליפין, דיהון פלהו משתעבדין ליה. עד הכא הוה כתיב בהווא ספרא, דקרטנא אסיא לבתר הוה רשים בהאי קרא, פל נטורא דאצטריה אסיא חפים למעבד למרע דשכיב בבי מרעיה, פי אסירי דמלפא, למפלח למארי עלמא.

ימצאהו בארץ מדבר ובתהו. ודאי לבסוף עשה לכל אותן קלפות שיהיו כלן משתעבדות לו. עד כאן היה כתוב באותו ספר של קרטנא הרופא. לבסוף היה רשום בנה הפסוק, פל שמירה שנוצרף רופא חכם לעשות לחולה ששוכב בבית חליו, בית אסירי המלך - לעבד לאדון העולם!

דבר אזיל אסיא חפים לגביה, ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן, מרעין דשריין עליה, אשפח ליה באסירו דמלפא. אי תימא הואיל וקודשא בריה הוא (ס"א פקוד) יפקוד לתפשא ליה, דלא ישתדל בר נש אבתריה.

שכאשר הולך רופא חכם אצלו, ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן, מחלות השורות עליו. מוצא אותו במאסר המלך. אם תאמר, הואיל והקדוש ברוך הוא (פוקד) יפקד לתפס אותו, שלא ישתדל אדם אחריו - לא כך, שהרי אמר דוד, (תהלים מא) אשרי

הוא (פוקד) יפקד לתפס אותו, שלא ישתדל אדם אחריו - לא כך, שהרי אמר דוד, (תהלים מא) אשרי

משכיל אל דל וגו'. דל הוא אותו ששוכב בבית חליו. ואם רופא חכם הוא, הקדוש ברוך הוא נותן לו ברכות לאותו שישתדל בו.

ואותו רופא, ימצאהו בארץ מדבר, בבית חליו שוכב. ובתהו ילל ישמן, שאותן מחלות מצרות לו. מה צריך לו לעשות? יסובבנהו - יסובב סבות ויביא עלות כדי שימנע ממנו אותם דברים שמזיקים לו. יקני לו, ויוציא ממנו דם רע. יבוננהו - יסתכל ויבין אותו חולה ממה היה, ויסתכל כדי שלא יכבד עליו וימעט אותו. לבסוף - יצרנהו כאישון עינו, כדי שיהיה שמור כמו שצריך באותם משקים, באותן רפואות שצריכות לו, ולא יטעה (מהם) ביניהן. שאם יטעה אפלו בדבר אחד, הקדוש ברוך הוא חושב על אותו רופא כאלו שפך דמים והרגו.

משום שהקדוש ברוך הוא רוצה, שאף על גב שאותו אדם הוא בבית אסירי המלך והוא אסור בבית האסורים, שישתדל אדם עליו ויעזר לו להוציאו מבית האסורים. והיה אומר כף: הקדוש ברוך הוא דן דינים של בני העולם למעלה, הן למות, הן לשרשו, הן לעקר, הן לענש בנכסיו, ולאסר אותו. מי שנגאה לענש נכסים, נופל בבית חליו, ולא יתרפא עד שיתן כל מה שנגזר עליו. כיון שנענש בממונו ונותן כל מה שנגזר עליו, יתרפא, ויוצא מבית האסורים. ועל זה צריך להתעסק עמו שיתן ענשו ויצא.

מי שראוי לשרשו, יתפסו אותו, ויתנו אותו בבית האסורים עד שישתדל מהכל. ולפעמים

לאו הכי, דהא דוד אמר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו', דל ההוא דשכיב בבי מרעיה. ואי אסיא חכים הוא, קדשא בריך הוא יתיב ליה ברכאן, לההוא דישתדל ביה. וההוא אסיא, ימצאהו בארץ מדבר, בבי מרעיה שכיב. ובתהו יליל ישימון, דאינון מרעין דחקין ליה. מאי אצטריך ליה למעבד. יסובבנהו יסובב סבות, וייתי עלות, בגין דימנע מניה אינון מלין דנזקין ליה. יקני ליה, ויפיק מניה דמא בישא. יבוננהו יסתכל ויבין ההוא מרעא ממה הוי, ויסתכל בגין דלא יתרבי עלוי, וימאף ליה. לבתר יצרנהו כאישון עינו, בגין דיהא נטיר פדקא יאות, באינון משקי, באינון אסוותא דאצטריכו ליה, ולא יטעי (ס"א מניחה) ביניהו. דאלמלי יטעי, אפילו במלה חד, קדשא בריך הוא חשיב על ההוא אסיא, כאלו שפך דמא וקטליה.

בגין דקודשא בריך הוא בעי, דאף על גב דההוא בר נש איהו בבי אסירי דמלפא, ואיהו אסיר בבי אסירי, דישתדל בר נש עליה, ויסייע ליה לאפקא ליה מבי אסירי. והוה אמר הכי. קדשא בריך הוא דן דינין דבני עלמא לעילא, הן למות הן (דף רצ"ט ע"ב) לשרושי, הן לעקור, הן לענוש נכסין, ולאסורין. מאן דאתחזי לענוש נכסין, נפל בבי מרעיה, ולא יתסי, עד דיתן כל מה דאתגזר עליה. כיון דאתענש בממוניה, ויהיב כל מה דאתגזר עליה, אתסי, ונפק מבי אסירי. ועל דא אצטריך לאשתדל עליה דיתן עונשיה ויפוק.

מאן דיתחזי לשרושי, יתפסון ליה, ויהבי ליה בבי אסירי, עד דישתדל מפלא.

וּלְזַמְנֵי דִישְׁתַּרְשׁ מְשִׁיפֵי, אוּ מַחַד מְנִייהוּ, וּלְבַתֵּר יִפְקוּן לִיה מִבֵּי אַסִּירֵי. מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְמֹת, הָכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל כּוּפְרָא, וְכָל מְמוּנָא דְעֵלְמָא לֹא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַד דָּא אַצְטְרִיף לְאַסְיָא חֲפִים, לְאַשְׁתַּדְלָא עָלֶיהָ, אִי יְכִיל לְמֵיהֵב לִיה אַסְוּוּתָא מִן גּוּפָא, יָאוּת. וְאִי לָאו, יִתֵּן לִיה אַסְוּוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהָ, וְיִשְׁתַּדַּל עַל אַסְוּוּתָא דְנִשְׁמַתִּיהָ. וְדָא הוּא אַסְיָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עָלֶיהָ בְּהֵאֵי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָּא לֹא שְׁמַעְנָא מְאַסְיָא דָּא, וּמִסְפָּרָא דָּא. בַּר מְזַמְנָא חָדָא, דְּאָמַר לִי טַיִיעָא חָדָא, דְּשָׁמַע לְאַבּוּי, דְּאַסְיָא חַד הָוֵה בְּיוֹמוּי, דְּכַד הָוֵה מְסַתְּפַל בְּבַר נֶשׁ, כַּד אִיהוּ בְבֵי מְרַעִיָּה, הָוֵה אָמַר, דָּא חֵי וְדָא מַת. וְהוּוּ אִמְרִין עָלֶיהָ דִּהוּא זַכָּאָה קְשׁוּט, דְּחִיל חֲטָאָה. וְכָל מַה דְלָא יְכִיל לְמַדְבַּק מַה דְאַצְטְרִיף, אִיהוּ הָוֵה קְנִי, וְיִהִיב מְדִילִיָּה. בּוֹהוּוּ אִמְרִין, דְּלִית חֲפִים בְּעֵלְמָא כְּגִינִיָּה. וּבְצִלּוֹתֶיהָ הָוֵה עֲבִיד יִתִּיר מְמַה דְהָוֵה עֲבִיד בִּידוּי. וּכְדַדְמֵי לָן, דָּא הָוֵה הַהוּא אַסְיָא.

אָמַר הַהוּא טַיִיעָא, וְדָאֵי סְפָרָא דִילִיָּה בִּידֵי אִיהוּ, דְקָא יִרִיתְנָא מְאַבִּי אַבָּא, וְכָל מְלוּי דִּהַהוּא סְפָרָא, כְּלָהוּ אֲתֵיִסְדוּן עַל רִזִּין דְּאוּרִיָּתָא, וְרִזִּין סְתִימִין אֲשַׁפְחָנָא בֵּיה, וּמְלִין דְּאַסְוּוּתָא סְגִיָּאִין, דְּאִיהוּ אָמַר דְלָא יָאוּת לְמַפְעַל לוֹן, בַּר (א) אִיהוּ דְחִיל חֲטָאָה. וְאִינּוּן מְמַה דְהָוֵה עֲבִיד בְּלַעַם, דְּהָוֵה לְחִישׁ לְחִישִׁין עַל מְרַע, וְהָוֵה אָמַר בְּפּוּמוּי וְאַתְסִי מִיד. וְכִלְהוּ בְרִיר לוֹן בְּהַהוּא סְפָרָא. וְאָמַר, דָּא אָסוּר, וְדָא מוּתַר לְמֵאֵן דְּדְחִיל חֲטָאָה. בְּגִין דְּמְרַעִין סְגִיָּאִין אָמַר, דְּתִלְיָא

מְשַׁתְּרֵשׁ בְּאִיבְרִיו אוּ מְאַחַד מֵהֶם, וּלְכַסְפוֹף יוֹצִיאֵו אוּתוּ מִבֵּית הָאָסוּרִים. מִי שְׂרָאוּי לְמֹת - כֶּף הוּא, שְׁאֵלוּ יִתֵּן כָּל הַכֶּפֶר וְכָל מְמוּן שְׁבַעוּלָם, לֹא יִנְצַל.

וְעַד זֶה צְרִיף לְרוּפָא חֲכָם שְׁיַעֲסַק בְּרַפּוּאָתוֹ. אִם יְכוּל לְתַתּ לּוֹ רַפּוּאָה מִן הַגּוּף - מוּטָב, וְאִם לֹא - יִתֵּן לוֹ רַפּוּאָה לְנִשְׁמַתּוֹ, וְיִשְׁתַּדַּל בְּרַפּוּאָת נִשְׁמַתּוֹ. וְזֵהוּ רוּפָא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עָלֵיו בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד עֵתָה לֹא שְׁמַעְתִּי מְרוּפָא זֶה וּמִסְפָּר זֶה, חוּץ מִפַּעַם אַחַת שְׁאָמַר לִי סוּחָר אַחַד, שְׁשָׁמַע לְאַבּוּי שְׂרוּפָא אַחַד הָיָה בְּיָמָיו, שְׁכָאֲשֵׁר הָיָה מְסַתְּפַל בְּבֵן אָדָם כְּאֲשֵׁר הוּא בְּבֵית חָלִיו, הָיָה אוֹמֵר, זֶה חֵי וְזֵה מַת. וְהָיוּ אוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא צְדִיק אֲמִתִּי, יָרָא חֲטָא, וְכָל מַה שְׁלָא יְכִיל לְהַשִּׁיג מַה שְׁנִצְרָף, הוּא הָיָה קוֹנֵה וְנוֹתֵן מְשָׁלוֹ. וְהָיוּ אוֹמְרִים שְׁאִין חֲכָם בְּעוֹלָם כְּמוֹהוּ, וּבְתַפְלָתוֹ הָיָה עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִמַּה שְׁהִיָּה עוֹשֶׂה בִּידָיו. וּכְמַדְמָה לָנוּ, זֶה הָיָה אוֹתוֹ רוּפָא.

אָמַר אוֹתוֹ סוּחָר, וְדָאֵי סְפָרוֹ בְּיָדֵי הוּא, שְׁיִרְשָׁתִּי אוֹתוֹ מְאַבִּי אַבָּא, וְכָל דְּכָרִיו שֶׁל אוֹתוֹ סְפָר, כָּלֶם מִיִּסְדִּים עַל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְסוּדוֹת נְעֻלְמִים מְצַאֲתִי בּוֹ וּדְכָרִים שֶׁל רַפּוּאָה רַבִּים, שֶׁהוּא אָמַר שְׁלָא רָאוּי לַעֲשׂוֹת אוֹתָם חוּץ (אם) הוּא יָרָא חֲטָא.

וְהֵם מְמַה שְׁהִיָּה עוֹשֶׂה בְּלַעַם, שְׁהִיָּה לוֹחֵשׁ לְחַשִּׁים עַל חוּלְהָ, וְהָיָה אוֹמֵר בְּפִיו וּמְתַרְפָּא מִיד. וְכָלֶם מְבַרֵּר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ סְפָר. וְאָמַר, זֶה אָסוּר, וְזֵה מְתַר לְמִי שְׁיָרָא חֲטָא. מְשׁוּם שְׁחֲלָאִים רַבִּים אָמַר שְׁתְּלוּיָה רַפּוּאָתָם

בלחישת הפה. ואלו מצד הנחש, ומקום מצד של קסם. וכל אותם שאסור לומר בפיה ואסור לעשות במעשה היה אומר. עד שמצאתי על חלאים ידועים שצריך לומר כן, ולנדות בנדיי ובשמתא על אותו חלי, והוא תמיהה גדולה אצלי.

שמח רבי אלעזר, ושמוחו החברים. אמר רבי אלעזר, אם אותו ספר היה אצלנו, היינו רואים מה הוא אומר. אני אקסר במסירה על מנת להראות למנורה הקדושה. ולמדנו, אמר רבי אלעזר, אותו הספר היה בידי שנים עשר חדש, ומצאתי בו אורות עליונות וחשובים. פאשר הגעתי לאותם סודות שהיו מבלעם, תמהתי.

יום אחד לחשתי במקום אחד, והיו האותיות עולות ויורדות. עד שראיתי בחלום ואמר לי, מה לך להפגס בתחום שאינו שלך ושאינו נצרך לך? התעוררתי. ורע בעיני על סודות הסתומים שהיו שם. שלחתי לאותו יהודי, ורבי יוסי ברבי יהודה שמו, ונתתי לו את הספר.

ובסודות של בלעם מצאתי מאותם שמות של מלאכים ששלח לו בלק, ולא היו מסתדרים על תקונם כמו שצריך. אבל כמה מיני רפואה מצאתי בו שהם מתקנים על תקוני התורה וסודות סתומים שלה. וראיתי שהם בחסידות, ותפלות ובקשות להקדוש ברוך הוא. ואם תאמר שהיה עושה רפואה בפסוקי התורה או בסודות התורה - חס ושלום. אלא היה אומר סודות התורה, ועל אותו סוד הוציא סודות של רפואה שלא ראיתי באפן זה לעולם. אמרתי, ברוך הרחמן שהחפים לבני אדם מחכמה של מעלה.

אסוותא דלהון, בלחישו דפומא. ואינון מסטרא דנחש, ומנהון מסטרא דקסם. וכל אינון דאסור לומר בפומא, ואסור למעבד בעובדא, הנה אמר. עד דאשפחנא על מרעין ידיעאן דאצטריך לומר כן. ולנדיי בנדיי ובשמתא, על ההוא מרע. ואיהו תוהא סגי לגבן.

חד רבי אלעזר, וחדו חבריא. אמר רבי אלעזר, אי ההוא ספרא הוה לגבן נחמי מה איהו אמר. אנא אמסר במסירה, על מנת לאחזאה לבוצינא קדישא. ותנינן, אמר רבי אלעזר, ההוא ספרא הוה בידי תריסר ירחי, ואשפחנא ביה נהורין עלאין ויקירין. פד מטינא לאינון רזין דהווי מבלעם תוהנא.

יזמא חד לחישנא באתר חד, והווי אתוון סלקן ונחפתן. עד דחמינא בחלמא, ואמר לי, מה לך למיעל בתחומא דלא דילך, ולא אצטריך לך. אתערנא, ואבאיש קמאי, על רזין סתימין דהווי תמן. שדרנא לההוא יודאי, ורבי יוסי ברבי יהודה שמייה, ויהיבנא ליה ספרא.

וברזין דבלעם אשפחנא, מאינון

שממן דמלאכין דשדר ליה בלק, ולא הווי מסתדרן על תקונייהו כדקא יאות. אבל כמה זיני אסוותא אשפחנא ביה, דקא מתתקני על תקוני אורייתא, ורזין סתימין דילה. ונחמינא דאינון בחסידותא. ועלותין ובעותין לקודשא בריך הוא. ואי תימא, דהוה עביד אסוותא בפסוקי אורייתא, או ברזין דאורייתא. חס ושלום. אלא הוה אמר רזין דאורייתא, ועל ההוא רזא אפיק רזין דאסוותא, דלא חמינא כההוא גוונא לעלמין. אמנא בריך רחמנא, דאחפים לבני נשא מחכמתא דלעילא.

וּמֵאֲרֹו הַדְּבָרִים שֶׁל בְּלַעַם
לְקַחְתִּי, וְרֵאִיתִי בְּהֶם שְׁלֵא הָיָה
בְּעוֹלָם חָכֶם בְּכַשׁוּפִים כְּדַגְמָתוֹ.
אָמַרְתִּי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שְׁבִטֵל
מִהָעוֹלָם הַכַּשׁוּפִים, שְׁלֵא יִטְעוּ
בְּנֵי אָדָם מֵאַחַר יִרְאָתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרַךְ
וַיִּתְעַלֶּה שְׁמוֹ אִמֵּן.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אִמֵּן וְאִמֵּן.
יִמְלֹךְ ה' לְעוֹלָם אִמֵּן וְאִמֵּן.

וּמֵאֲיֵנוּן מְלִיץ דְּבַלְעָם נְסִיבְנָא, וְחִמְיָנָא בְּהוּ
דְּלֵא הָוָה בְּעַלְמָא חֲפִים בְּחַרְשִׁין
בְּגִינִיָּה. אִמְיָנָא, בְּרוּךְ רַחֲמָנָא דְּבִטֵל מִעַלְמָא
חַרְשִׁין, דְּלֵא יִטְעוּן בְּנֵי נֶשָׂא מִבְּתַר דְּחַלְתָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה שְׁמוֹ אִמֵּן.
(ע"ב). בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אִמֵּן וְאִמֵּן. יִמְלֹךְ יְיָ
לְעוֹלָם אִמֵּן וְאִמֵּן.

הַדְרָן לְסִיּוּם סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר

הַדְרָן עֲלֵךְ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְהַדְרָךְ עֲלֵךְ. דַּעְתָּן עֲלֵךְ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְדַעְתָּךְ
עֲלֵךְ. לֹא נִתְנַשֵּׂי מִנְּךָ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְלֹא תִתְנַשֵּׂי מִנֵּן. לֹא בְּעַלְמָא הַדְרִין וְלֹא בְּעַלְמָא

דְּאִתִּי: (ג"ב)

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ
וְצִאֲצֵאֵי צִאֲצֵאֵינוּ, וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כִּלְנֹו יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְחָה. מֵאוֹיְבֵי
תַּחֲכַמְנֵי מִצּוֹתְךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי. יְהִי לְבִי תָמִים בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוּשׁ. לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח
פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתֵנִי. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמַדְנֵי חֻקֶיךָ. אִמֵּן אִמֵּן אִמֵּן סְלָה וְעַד. מוֹדִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשָּׁמַתְּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמְּדֻרָשׁ וְלֹא שָׁמַתְּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי
קְרָנוֹת. שָׁאֲנוּ מִשְׁפִּימִים וְהֵם מִשְׁפִּימִים. אָנוּ מִשְׁפִּימִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁפִּימִים לְדְבָרִים
בְּטָלִים. אָנוּ עֲמָלִים וְהֵם עֲמָלִים, אָנוּ עֲמָלִים וּמִקְבָּלִים שְׂכָר, וְהֵם עֲמָלִים וְאֵינָם מִקְבָּלִים שְׂכָר.
אָנוּ רְצִים וְהֵם רְצִים, הֵם רְצִים לְבָאֵר שַׁחַת, וְאָנוּ רְצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה
אֱלֹהִים תּוֹרִידֶם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִשֵּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחַצּוּ יְמִיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בְּךָ.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לְסִיּוּם סֵפֶר דְּבָרִים. כִּךְ תַּעֲזֹרֵנִי
לְהַתְחִיל סְפָרִים אֲחֵרִים וְלְסִיּוּמָם. לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד מִתּוֹךְ הֶרְחַבְתָּ. לְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל
דְּבָרֵי תְלִמּוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְנַאֲיִם (וְהַנְּבִיאִים) וְתִלְמִידֵי חֲכָמִים הַנוֹכְרִים בְּסֵפֶר
תְּקוּנֵי הַזוֹהַר, יַעֲמִד לִי וְלִזְרַעִי וְלִזְרַע זְרַעִי, שְׁלֵא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִפִּי וּמִפִּי זְרַעִי וְזַרְע
זְרַעִי מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וַיִּקְּוּם בְּנֵי מִקְרָא שְׁכַתּוֹב, בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ,
וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחֶךָ. כִּי כִי יִרְבוּ יְמֶיךָ וְיִוָּסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים. אַרְךָ יָמִים בִּימִינָה, עוֹשֵׁר
וְכַבּוֹד בְּשִׁמְאֹלָה. יְיָ עֲזֵר לְעַמּוֹ וְתֵן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.